

Van: De heer w. van Beilen

Onderwerp: N34 Hunebed Highway Windmolens??? Voorkom de volgende "dwaling" van "Wakker Emmen" op 25 april a.s.

Datum: vrijdag 19 april 2024 17:38:25

Bijlagen: 2023-10-30 Plan van aanpak windopgave en duurzame opwek.pdf
Bijlage 3 - Locatieafweging windturbines locatie Zwartenbergerweg en N34 gemeente Emmen.pdf
Bijlage 2 - Plan van aanpak windopgave en duurzame opwek.pdf
Bijlage 4 - lijst met zienswijzen anoniem.pdf
bijlage 1 - nota beantwoording zienswijzen op Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie.pdf
GoogleMaps 20240407_144716.jpg
Raadsvoorstel Uitvoeringsplan Structuurvisie Windenergie.pdf

Aan geachte leden van de Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten,

Onderwerp: Raadsvergadering gemeente Emmen betreffende selectie van 2e windpark locatie.

Griffie: Gaarne bericht voor ontvangst retour.

Overzicht Bijlagen:

- Belangrijk document om te lezen: Plan van aanpak Wakker Emmen, windopgave Oct 2023; Inruil wind voor ‘zon op dak’, voor N34 OF Zwartenbergenweg.
- Bijlage 1 van het raadsvoorstel; antwoorden op zienswijzen.
- Bijlage 2 van het raadsvoorstel; reductie vh op te stellen wind vermogen in ruil voor zon op daken. Resterend opstel vermogen ~15 MW.
- Bijlage 3 van het raadsvoorstel; update van PlanMER voor Structuurvisie: uitgangspunten van structuurvisie onveranderd (2016), dus conclusie idem.
- Bijlage 4 van het raadsvoorstel: geanonimiseerde zienswijzen
- Mijn Google maps overweging op zoek naar 22 “gehinderde” woningen vergeleken met 14 langs de N34

Naar aanleiding van het afwijzen van bijna 50 Zienswijzen met 88 vragen, 10 bezorgde “Insprekers” in de commissie vergadering en de zorgen hierover, zend ik u hierbij de informatie en bijlagen, voor het raadsvergadering voorstel op 25 april a.s. in Emmen.

Raadsvoorstel 2: Voorrang te geven aan de windontwikkeling op de locatie N34, boven locatie Zwartenbergerweg:

De Structuurvisie Emmen Windenergie uit 2016 is de basis voor beleids beslissingen, maar onvoldoende actueel:

1. Zoals afgesproken met Gedeputeerde Staten Drenthe is de windopgave Emmen veranderd (onder voorwaarden), door ‘zon op dak’ van 95,5 naar 71,5 MW. Dit betekent een resterend opgave van 15MW voor Zwartenbergenweg (ZBweg) OF N34, dus aantal te plaatsen molens kan omlaag in vergelijking met de ‘Structuurvisie’ en Plan-MER. Dus minder hinder.

Windopgave en alternatief duurzame opwek

Betreft: Plan van aanpak windopgave en alternatief duurzame opwek

Datum: 30 oktober 2023

In dit plan van aanpak wordt het proces van resterende windopgave in de gemeente Emmen beschreven. Aanleiding daarvoor is het feit dat Drenthe al bijna heeft voldaan aan de taakstelling voor windenergie en dat de colleges van Burgemeester en wethouders van Emmen en het college van Gedeputeerde Staten hebben afgesproken dat er ruimte is om de windopgave voor Emmen aan te passen.

In deze rapportage wordt geanalyseerd welke locatie het beste ontwikkeld kan worden met windenergie en hoe de wegvallende windopgave op een andere wijze gecompenseerd kan worden zodat de gemeente Emmen blijft voldoen aan de TWh-opgave (Terawattuur) binnen de RES 1.0.

Begonnen wordt met de conclusie van de resterende windopgave en mogelijke alternatieve oplossingen weergegeven. Na de conclusie wordt de aanleiding van deze notitie beschreven. Vervolgens worden de belangrijkste uitgangspunten van de Structuurvisie Windenergie aangehaald en getoetst aan de huidige situatie. Als laatste wordt de mogelijkheid voor realisatie van alternatieve wijzen van opwek duurzame energie beschreven. De conclusie van de resterende windopgave en de alternatieven dienen namens de gemeente Emmen aan het college van Gedeputeerde Staten verzonden worden.

Conclusies en aanbevelingen

Emmen heeft de provincie Drenthe gevraagd of zij minder windenergie mag realiseren dan momenteel opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening. Omdat de provincie Drenthe al bijna voldoet aan haar taakstelling kan de gemeente Emmen de resterende provinciale taakstelling op één van de nog openstaande locaties uit de Structuurvisie Emmen, windenergie realiseren. Het college van Gedeputeerde Staten heeft aangegeven mee te willen werken aan deze aanpassing. Belangrijke voorwaarde van de Provincie Drenthe is dat Emmen de wegvallende windopgave op een andere wijze kan invullen. Uit deze notitie blijkt dat dat mogelijk is. De komende jaren komt voldoende dakoppervlakte beschikbaar dat ingevuld gaat worden met zonne-energie.

Dan resteert de vraag waar de resterende windopgave gerealiseerd wordt. Uit de analyse blijkt dat de locaties N34 en Zwartenbergerweg niet veel van elkaar verschillen. Uit de Structuurvisie Emmen, windenergie bleek dat de locatie N34 beter scoorde op mogelijke effecten op Natura2000 gebieden. Aanvullend onderzoek dat de gemeente Emmen onlangs heeft laten uitvoeren geeft aan dat dat verschil tussen N34 en Zwartenbergerweg nagenoeg niet meer bestaat. Ontwikkeling van windturbines op één van beide locaties zal waarschijnlijk geen effecten op instandhoudingsdoelstellingen voor Natura2000 gebieden hebben.

Voor de gemeente Emmen is het beperken van hinder voor de omgeving en omwonenden altijd het belangrijkste uitgangspunt geweest. En op dat punt scoren N34 en Zwartenbergerweg wel verschillend. Uit planMER onderzoek blijkt dat de locatie Zwartenbergerweg zowel op de punten geluid als slagschaduw slechter scoort dan N34. Ofwel, bij een windontwikkeling zullen bij de locatie N34 minder gehinderden zijn dan bij locatie Zwartenbergerweg.

Daarbij komt verder naar voren dat de oostzijde van de gemeente Emmen al effecten ondergaat van de aanwezige windturbines op de locatie Pottendijk en met name Duitsland. Een extra windpark op de locatie Zwartenbergerweg zou de oostzijde van de gemeente Emmen nog zwaarder belasten. Daarmee kiest de gemeente Emmen ervoor om de raad voor te stellen windpark N34 nog te ontwikkelen en zal het college van GS op termijn verzoeken om de gemeentelijke taakstelling te verlagen van 95,5 MW naar 71,5 MW. Op het moment dat de compensatie met zon is gerealiseerd, vervalt de locatie Zwartenbergerweg

definitief als voor windenergie aangewezen gebied. Vooral nog is een aanpassing van de Structuurvisie Emmen, windenergie en de Provinciale Omgevingsverordening niet nodig. Zodra Emmen de wegvallende windopgave op een andersoortige wijze heeft opgelost gaan de provincie Drenthe en de gemeente Emmen in overleg welke besluitvorming nodig is om de taakstelling definitief te verlagen.

Vraag is hoe de wegvallende windopgave wordt gecompenseerd middels opwek van andersoortige duurzame energie. De gemeente Emmen gaat inzetten op realisatie van zon-op-dak. Daar is al een programma voor opgezet en inmiddels in ongeveer twee-derde van dat programma gerealiseerd.

Met een ambitieus programma van nog uit te geven bedrijfsgronden, investeringsprogramma's voor sport en onderwijs en het faciliteren van diverse gebouw eigenaren is het zeker mogelijk om een aanvullende opgave voor zon-op-dak te realiseren. In de praktijk betekent het dat Emmen van ongeveer 100 hectare zon-op-dak naar ongeveer 150 hectare zon-op-dak gaat.

1. Resterende windopgave gemeente Emmen

In 2014 heeft de provincie Drenthe de gemeente Emmen een taakstelling van 95,5 MW windenergie opgelegd. Deze opgave voor Emmen maakt onderdeel uit van een provinciale taakstelling van 285,5 MW. De gemeente Emmen heeft bij de provincie Drenthe aangegeven zelf de regie over de opgave tot plaatsing van windmolens te willen voeren. De provincie Drenthe heeft ingestemd met de regierol bij de gemeente Emmen. Vervolgens is de opgave van 95,5 MW vastgelegd in een Regieplan- en Structuurvisie Windenergie Emmen. De gemeente Emmen heeft een drietal locatie aangewezen voor windenergie, te weten Pottendijk, Zwartenbergweg en N34.

Inmiddels is binnen de gemeente Emmen de locatie Pottendijk gerealiseerd, terwijl er ten behoeve van de twee andere locaties op dit ogenblik geen vergunningsaanvraag is ingediend. Netcongestie was tot nu toe onder andere een drempel om tot realisatie over te gaan. De aangekondigde netuitbreiding gaat dat voor 2030 oplossen. Ook in een aantal omliggende Drentse gemeenten is de afgelopen jaren op diverse locaties windenergie ontwikkeld. In totaal gaat het om ongeveer 270 MW opgesteld vermogen in Drenthe. Voor de provincie Drenthe resteert nog een opgave van ongeveer 15 MW aan windenergie. De gemeente Emmen kan en wil invulling geven aan die resterende opgave door middel van het ontwikkelen van één van twee nog te realiseren windparken, te weten Zwartenbergweg of N34.

De gemeente Emmen heeft een verzoek bij het college van Gedeputeerde Staten (GS) neergelegd of zij bereid zijn de windtaakstelling voor Emmen te verminderen. In reactie daarop heeft het college van GS eind april 2023 laten weten onder voorwaarden bereid te zijn medewerking te verlenen aan het verzoek. Daarbij is opgemerkt dat Provinciale Staten formeel een besluit nemen over een vermindering van de Emmense windopgave aangezien deze is vastgelegd in artikel 2.23 van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018. De voorwaarden waaronder het college van GS bereid is medewerking te verlenen zijn de volgende drie punten:

- De gemeente Emmen komt met een concreet plan waarin wordt opgenomen en onderbouwd hoe de bijdrage vanuit de wegvallende windopgave aan de Regionale Energie Strategie richting 2030 wordt gerealiseerd.
- De gemeente Emmen gaat ten aanzien van een aangepaste windopgave in gesprek met de betrokken ontwikkelaars en gebiedsplatformen.
- De gemeente Emmen aanvaardt aansprakelijkheidsrisico's die voortvloeien uit een mogelijke aanpassing van de Provinciale Omgevingsverordening.

De gemeente Emmen heeft in het verzoek aan het college van GS aangegeven binnen zes maanden na een instemming van de provincie Drenthe een aanpassing van de Structuurvisie Emmen, windenergie richting te raad te brengen. Daarbij is ook aangegeven dat de gemeente Emmen zich blijft committeren aan de eigen taakstelling hernieuwbare elektriciteit binnen de RES Drenthe (Regionale Energie Strategie). Dat betekent dat een wegvallende windopgave op een andere wijze binnen het gemeentelijke RES-doel van in totaal 0,678 TWh wordt gerealiseerd. Bij voorkeur realiseren we deze opgave met zon-op-dak. In deze notitie is een analyse opgenomen om die deels wegvallende windopgave op een andere wijze te realiseren.

2. Structuurvisie windenergie

Met het vaststellen van het Regieplan Windenergie Emmen heeft de raad in november 2014 de verschillende zoekgebieden voor windenergie benoemd. Vervolgens zijn de verschillende zoekgebieden onderzocht en de uitkomsten daarvan zijn in de Structuurvisie Emmen, windenergie verwoord.

In de Structuurvisie Emmen, windenergie is het ruimtelijk kader vastgesteld, op basis waarvan initiatiefnemers plannen voor de realisatie van windenergie kunnen ontwikkelen en indienen. De structuurvisie wijst daarbij de locaties aan waar dat mogelijk is. Overeenkomstig de afspraak met de provincie kan voor een opgesteld vermogen van in totaal maximaal 95,5 MW vergunning worden verleend.

De Structuurvisie Emmen, windenergie is in de eerste plaats gebaseerd op doelstellingen ten aanzien van de beperking van hinder en gezondheidsrisico's voor omwonenden en vormt daarmee het belangrijkste uitgangspunt. Zoals in het Regieplan omschreven, hebben het beperken van hinder en de gezondheidseffecten voor omwonenden als criterium prioriteit boven de criteria gebiedsontwikkeling en landschap.

De gemeente Emmen heeft de volgende gebieden voor windenergie aangewezen, uitgaande van windmolens van minimaal 3MW nominaal vermogen: Pottendijk, Zwartenbergerweg en N34. De locatie Pottendijk is inmiddels ontwikkeld binnen de kaders van de Structuurvisie Emmen. Voor windenergie blijven de locaties Zwartenbergerweg en N34 over.

De locatiekeuze uit 2016 is gebaseerd op de algemene uitgangspunten en overwegingen die zijn verwoord in de Structuurvisie Emmen, windenergie. In onderstaande tabel zijn de uitgangspunten en overwegingen weergegeven met daarbij opgenomen of de betreffende variabele ook van toepassing is op het onderzoek in het kader van de resterende windopgave en de weging van de locaties Zwartenbergerweg en N34 ten opzichte van elkaar.

Nr.	Uitgangspunt	Toelichting	Betrekken resterende windopgave
1	Taakstelling 95,5 MW en minimaal 3 MW per turbine en minimaal 5 turbines	Uitvoering van de Structuurvisie Emmen, windenergie telt op tot taakstelling	Totale taakstelling niet van toepassing. Minimaal vermogen en grootte windpark blijven onveranderd
2	Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt	Hinder is leidend ten opzichte van overige aspecten. Hinder komt tot uiting in geluid en slagschaduw.	Dit blijft belangrijkste uitgangspunt om de twee locaties te toetsen
3	Zo groot mogelijke afstand	Beperken gevolgen geluid en slagschaduw	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
4	Ashoogte maximaal 100 meter	Ook speelt landschappelijke inpassing een belangrijke rol	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
5	Tiphoogte maximaal 149 meter	Om obstakelverlichting te voorkomen	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
6	Rekening houden met insluiting	Minimale afstand tussen de windparken van 4 kilometer	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
7	Optimalisatiemogelijkheden per locatie	Om de belangen van de omwonenden te bevorderen.	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
8	Noordersloot en Veenschapsweg omwille van Natura2000 gebied niet	Noordoostelijk gedeelte van gemeente dreigt zwaarder belast te	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van

	ontwikkelaar	worden met windenergie	kracht
9	Zwartenbergerweg is reëel te ontwikkelen	Ontheffing Verdrag van Meppen is mogelijk door ruimte in de nieuwe grensvisie	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
10	Spreiding van de opgave over gehele gemeente en geen centralisatie	De geluidseffecten spreiden en niet ten laste van een gebied laten komen	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
11	Pottendijk niet volledig benutten	Door spreiding over gemeente	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
12	N34, Zwartenbergerweg en Pottendijk scoren beste qua hinder omgeving	De planMER toont aan dat genoemde locaties beste scoren op geluid en slagschaduw	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht, N34 en Zwartenbergerweg worden nader bekeken
13	N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000	Locatie N34 geen significante effecten	Dit uitgangspunt blijft van kracht, herbekrachtigd in recent uitgevoerd onderzoek naar actualiteit
14	Locatie Tuinbouwgebied Klazienaveen	Uiteindelijk niet gekozen als aangewezen locatie	Locatie Tuinbouwgebied Klazienaveen blijft een niet aangewezen locatie
15	Locaties Groenedijk en Berkenrode	Uiteindelijk niet gekozen als aangewezen locaties	Locaties Groenedijk en Berkenrode blijven niet aangewezen locaties
16	Maatwerk as- en tiphoogte behoort tot de mogelijkheid	Afspraken omwonenden en exploitant zijn binnen het gebiedsplatform mogelijk	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
17	Schuiven in de uitvoeringsfase is mogelijk	Medewerking diverse partijen voor een gunstiger opstelling	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
18	Gevoel van insluiting bij meer dan vier aangewezen windlocaties	Ondanks dat meer dan 4 kilometer afstand wordt gehouden	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht

Tabel 1: uitgangspunten beoordeling locaties windenergie Emmen (basis Structuurvisie Emmen, windenergie)

Om de twee overgebleven locaties, Zwartenbergerweg en N34, met elkaar te vergelijken moet op basis van bovenstaande uitgangspunten beoordeeld worden waar Zwartenbergerweg en N34 significant van elkaar verschillen. Niet alle uitgangspunten zullen iets zeggen over het verschil tussen de locaties Zwartenbergerweg en N34. Uit de bovenstaande lijst van 18 uitgangspunten zijn de volgende uitgangspunten van toepassing om een verschil te kunnen duiden tussen beide locaties:

- 2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt
- 3 - Zo groot mogelijke afstand
- 6 - Rekening houden met insluiting
- 9 - Zwartenbergerweg is reëel te ontwikkelen
- 10 - Spreiding van de opgave over gehele gemeente en geen centralisatie
- 12 - N34, Zwartenbergerweg en Pottendijk scoren beste qua hinder omgeving
- 13 - N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000

Onderstaand worden de beide locaties, Zwartenbergeweg en N34, per uitgangspunt nader toegelicht.

2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt

Dit aspect is voor de gemeente Emmen het belangrijkste uitgangspunt bij de aanwijzing van locaties voor windenergie. Dit aspect is leidend ten opzichte van de overige aspecten. We beperken hinder voor omwonenden zo veel mogelijk. Ten eerste kan het worden weergegeven in het aantal woningen op minder dan 1.100 meter van een windmolen.

Uit de Structuurvisie Emmen, windenergie blijkt, dat het aantal woningen binnen 1.100 meter bij de

locatie Zwartembergerweg hoger is dan bij locatie N34:

Hinder bij invulling 3 MW molens	Invulling (MW)	Relatief aantal woningen binnen 1100 m afstand van het windpark per MW opgesteld vermogen	Absoluut aantal woningen binnen 1100 m van het windpark	Relatief aantal gehinderden per MW opgesteld vermogen (ondergrens Lden 37)	Absoluut aantal gehinderden (ondergrens Lden 37)
N34	21	0,7	14	0,3	6
Zwartembergerweg	24	0,9	22	0,4	10

Tabel 2: Indicatie aantal woningen binnen 1.100 meter

Daarnaast kan dit uitgangspunt worden gemeten aan de hand van hinder ten gevolge van geluid en slagschaduw. Deze twee aspecten zijn doorgerekend in de planMER behorende bij de Structuurvisie Emmen, windenergie. Het onderstaande schema geeft als eerste de resultaten van het geluidonderzoek aan:

Aantal gehinderden binnenshuis				
Locatie / Opstelling	3MW		5MW	
dB(A) Lden	42-47⁵	37-42	42-47²	37-42
Pottendijk	8.9-20.4	29.7-102.1	25.4-59.2	34.1-117.1
De Vennen	0-0	6.2-21.3		
Groenedijk	1.0-1.9	9.1-31.3	8.1-17.8	93.2-320.2
Zwartembergerweg	1.1-2.3	2.4-8.3	2.0-3.4	7.2-24.7
Berkenrode	1.0-2.6	3.2-11.1		
Noordersloot	0.4-1.1	1.1-3.9		
N34	0.6-1.5	1.2-4.2	1.0-2.6	3.7-12.8
Tuinbouwgebied Klazienaveen	4.3-11.3	2.8-9.8		
Veenschapsweg	0.4-1.1	5.6-19.3	4.1-9.4	14.3-49.3

Tabel 3: gehinderden binnenshuis uit geluidonderzoek

Het geluidonderzoek gaat uit van een aantal gehinderden bij bepaalde hoeveelheid geproduceerd omgevingsgeluid, uitgedrukt in dB(A) Lden. Lden is een Europese maat om de geluidbelasting door omgevingslawaai over een geheel etmaal uit te drukken. Uit bovenstaande tabel blijkt dat het aantal gehinderden bij zowel de plaatsing van 3 MW of 5 MW turbines op de locatie Zwartembergerweg hoger is dan op de locatie N34.

Het tweede belangrijke aspect om de hinder voor de omwonenden te meten is de hoeveelheid slagschaduw die de turbines veroorzaken. In de planMER is een onderzoek opgenomen over dit aspect. Onderstaand het overzicht van de impact op de verschillende onderzochte locaties:

	Locatie	3MW	5MW
1	Pottendijk	26 (3)	46 (4)
2	De Vennen	18	-
3	Groenedijk	5	18
4	Zwartembergerweg	10	21
5	Berkenrode	5	-
6	Noordersloot	8	-
7	N34	5	23
8	Tuinbouwgebied Klazienaveen	28 (1)	-
9	Veenschapsweg	1	90

Tabel 4: slagschaduwonderzoek planMER Structuurvisie Emmen, windenergie

Bij het slagschaduwonderzoek zijn de contouren berekend waarbinnen jaarlijks meer dan 5 uur en 40 minuten slagschaduw optreedt. In tabel 3 is dan het aantal objecten per locatie en opstelling (3 MW of 5 MW) weergegeven waarbij een overschrijding plaats vindt. Het verschil tussen een 3MW en 5 MW turbine wordt veroorzaakt door de verschillende frequenties van draaiende rotorbladen.

Uit de tabel blijkt dat het aantal gehinderden bij een 3MW opstelling bij de locatie N34 de helft is van het aantal gehinderden van de locatie Zwartembergerweg. Bij een opstelling met 5MW turbines is het verschil kleiner en is het aantal gehinderden op de locatie Zwartembergerweg zelfs licht hoger.

Geconcludeerd kan worden dat de locatie N34 gunstiger scoort op het aspect ‘beperking hinder voor omwonenden’. Er is sprake van minder geluidoverlast en slagschaduw en het aantal woningen binnen 1.100 meter is lager.

3 - Zo groot mogelijke afstand

De gemeente Emmen heeft bepaald dat windturbines op minimaal 500 meter van individuele woningen en 1.100 meter van woongebieden worden geplaatst. Dat om de hinder tot een minimum te beperken. De eventuele overlast hebben we uitgedrukt in hinder door geluid en slagschaduw. Deze twee aspecten zijn berekend binnen de Structuurvisie Emmen, windenergie. Voor de conclusies wordt verwezen naar *punt 2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt*.

6 - Rekening houden met insluiting

Bij het aspect insluiting houden we rekening met insluiting door uit te gaan van een minimale afstand tussen windparken van 4 kilometer. Dit om te voorkomen dat bepaalde dorpen en woongebieden aan meerdere zijden worden omsloten door windturbines. Binnen de Structuurvisie Emmen, windenergie is rekening gehouden met dit aspect en mede daardoor zijn de locaties Pottendijk, Zwartembergerweg en N34 gekozen.

Kijkend naar de huidige situatie is voor de locatie N34 nog steeds geen sprake van insluiting. De directe omgeving heeft geen andere windparken in de nabijheid. De situatie aan de Zwartembergerweg is anders. Het dorp Emmer-Compasuum kent aan de noordzijde het ontwikkelde energiepark Pottendijk. Net over de grens Nederland – Duitsland is ter hoogte van Lindloh een windpark ontwikkeld met 16 windturbines, tiphoogte 210 meter. Hoewel de afstand tussen Pottendijk en het Duitse park ongeveer 6.000 meter bedraagt zal het ontwikkelen van Zwartembergerweg aanvullende impact hebben op de woonomgeving van met name Emmer-Compasuum. Het windpark komt dichterbij het dorp toe, hoewel de afstand de minimaal 1.100 meter tot woongebieden blijft respecteren.

De conclusie van dit onderdeel is dat locatie N34 gunstiger scoort dan Zwartembergerweg.

9 - Zwartembergerweg is reëel te ontwikkelen

In de Structuurvisie Emmen, windenergie is opgenomen dat het ontwikkelen van windturbines in het gebied van het Verdrag van Meppen waarschijnlijk kon rekenen op een ontheffing. Die formele ontheffing komt nadat sprake is van voldoende planologische zekerheid en een concreet initiatief (project Smart Energy Regio Emmen Haren en een windturbine initiatief). Inmiddels hebben de Landkreis Emsland en de provincies Groningen en Drenthe een grensvisie opgesteld die ter hoogte van Zwartembergerweg de mogelijkheid biedt om windenergie te ontwikkelen in het Verdrag van Meppen gebied. Daarmee is de locatie Zwartembergerweg inderdaad reëel te ontwikkelen.

Conclusie is dat beide locaties goed te ontwikkelen zijn.

10 - Spreiding van de opgave over gehele gemeente en geen centralisatie

Dit aspect blijft van toepassing, aangezien de gemeente heeft willen voorkomen dat alle windenergie gerealiseerd zou worden op de locatie Pottendijk. Dat zou een te grote impact hebben in de directe omgeving van Pottendijk. Bij het spreiden van de windenergie zouden zowel de locatie N34 als Zwartembergerweg nog steeds in aanmerking komen voor ontwikkelingen.

12 - N34, Zwartembergerweg en Pottendijk scoren beste qua hinder omgeving

In de Structuurvisie Emmen, windenergie is geconstateerd dat de locaties N34, Zwartembergerweg en Pottendijk het beste scoren als het aankomt op geluid en slagschaduw. Daarom zijn die drie locaties ook mede aangewezen voor de ontwikkeling van windenergie. Pottendijk is al gerealiseerd en ten aanzien van de voornoemde aspecten geluid en slagschaduw is onder 2 (*Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt*) aangegeven wat de verschillen zijn tussen N34 en Zwartembergerweg.

13 - N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000

In de Structuurvisie Emmen, windenergie is ten aanzien van ecologische effecten het volgende opgenomen: *We onderkennen dat de locatie N34 het meest gunstig scoort wat betreft effect op Natura 2000. Het is de enige locatie is waar geen significante effecten worden verwacht. Zou de locatie in de structuurvisie niet worden aangewezen voor windenergie, dan komt de locatie naar verwachting later alsnog in beeld op basis van de ADC-toets Natuurbeschermingswet als realistisch alternatief.* De gemeente Emmen heeft ten aanzien van de mogelijke effecten op Natura2000 gebieden het onderzoek uit 2016 laten actualiseren door BugelHajema. In onderdeel 3 van dit rapport wordt het onderzoek van BugelHajema nader toegelicht.

In onderstaande samenvattende tabel wordt weergegeven hoe de twee locaties ten opzichte van elkaar scoren:

	N34	Zwartembergerweg
Aantal woningen binnen 1.100 m		
Geluid: Lden 42-47		
Geluid: Lden 37-42		
Slagschaduw		
Insluiting		
Natura2000		

Tabel 5: onderling vergelijk locaties N34 en Zwartembergerweg

Uit bovenstaande tabel blijkt dat locatie N34 gunstiger scoort dan Zwartembergerweg. Daarmee stelt het college voor de winnmolenopgave op de locatie Zwartembergerweg te schrappen.

3. Resultaat onderzoek BugelHajema naar effecten op Natura2000

In het kader van de structuurvisie Emmen, Windenergie is in 2015 een planMER opgesteld en is een passende beoordeling op hoofdlijnen uitgevoerd voor de negen potentiële locaties voor de plaatsing van windturbines. Een passende beoordeling beschrijft en beoordeelt de mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden als gevolg van ontwikkelingen. De doelen die in Natura 2000 gebieden moeten worden bereikt, worden instandhoudingsdoelen genoemd. Het uiteindelijke doel van Natura2000 is het bereiken van de landelijk gunstige staat van instandhouding voor alle door de vogel- en habitatrictlijn beschermde soorten en habitattypen. Op basis van de passende beoordeling op hoofdlijnen is in de Structuurvisie Emmen, windenergie geconstateerd dat voor de locatie N34 geen significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura2000 gebieden verwacht worden. Voor de locatie Zwartembergerweg is vastgesteld dat bij een mogelijke ontwikkeling van de locatie een nadere beoordeling dient plaats te vinden omdat op voorhand significant negatieve effecten niet met zekerheid uit te sluiten waren.

De gemeente Emmen heeft BugelHajema gevraagd of de bovenstaande onderzoeksbevindingen uit 2015 ook in 2023 nog actueel zijn en op basis daarvan eenzelfde conclusie ten aanzien van Natura2000 getrokken kan worden, dan wel dat er nader onderzoek moet plaatsvinden, zodat de gemeente een zorgvuldige afweging kan maken voor wat betreft de ontwikkeling van windenergie op de locaties N34 en Zwartenbergweg.

Voor het uitgebreidere rapport van BugelHajema wordt verwezen naar de bijlage. BugelHajema komt nu tot de conclusie dat het ontwikkelen van of N34 of Zwartenbergweg geen significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende soorten van omliggende Natura 2000 gebieden. Er is een hele kleine onzekerheid ten aanzien van de soort 'kleine zwaan', die mogelijk slachtoffer zou kunnen zijn van een mogelijke ontwikkeling van Zwartenbergweg. Daar zou dan aanvullend veldwerk voor verricht moeten worden. Andersom geredeneerd, bij aanwezigheid van de 'kleine zwaan' zou Zwartenbergweg zeker slechter scoren dan locatie N34. Voor dit moment volstaat de analyse van BugelHajema en is de conclusie dat op basis van ecologie/effecten op Natura2000 gebieden geen verschil is te verwachten. Daarmee is uitgangspunt 13 van de Structuurvisie Emmen, windenergie geen onderscheidend punt meer.

4. Alternatieve wijzen van duurzame opwek

De gemeente Emmen wil graag minder windenergie realiseren. Indien een van de beide locaties in de gemeente Emmen is ontwikkeld heeft de provincie Drenthe voldaan aan haar taakstelling om 285,5 MW opgesteld vermogen windenergie te realiseren.

De eventueel verminderde windopgave voor de gemeente Emmen dient wel op een andere alternatieve wijze plaats te vinden aangezien de gemeente Emmen zich blijft committeren aan de taakstelling hernieuwbare elektriciteit binnen de RES Drenthe. Dat betekent dat een wegvallende windopgave op een andere wijze binnen de gemeentelijke RES-taakstelling van in totaal 0,678 TWh wordt gerealiseerd. De gemeente Emmen heeft aangegeven dat bij voorkeur te realiseren middels zon-op-dak. Dat is een stevige opgave, tevens onderkend door de provincie Drenthe.

Huidige RES-opgave gemeente Emmen

De RES-opgave voor Drenthe en de gemeente Emmen wordt weergegeven in de eenheid TWh (Terawattuur). Dat is de hoeveelheid energie die jaarlijks wordt verbruikt in Drenthe en/of Emmen. De opgave voor de windenergie is weergegeven in MW. MW is een maat voor het vermogen van een potentiële duurzame opwekbron. Een windturbine met een vermogen van 3,6 MW kan in een uur 3,6 MWh aan stroom opwekken. Uitgaande van ongeveer 3.000 vollasturen (per jaar) wekt een turbines daarmee 10.800 MWh op, wat overeenkomt met 0,0108 TWh.

De totale RES-opgave van gemeente Emmen is onderstaand weergegeven, met daarbij de onderverdeling wat reeds gerealiseerd is en wat nog gerealiseerd moet worden.

TWh	Windenergie				Zonne-energie op land				Zonne-energie op dak				Totaal RES 1.0
	Huidig	Plannen	Ambitie	Totaal	Huidig	Plannen	Ambitie	Totaal	Huidig	Plannen	Ambitie	Totaal	
Emmen	0,1512	0,135		0,2862	0,127298	0,06426	0,06102	0,252578	0,122	0,013	0,00435	0,139	0,678
	52,8%	47,2%	0,0%		50,4%	25,4%	24,2%		87,5%	9,3%	3,1%		

Tabel 6: RES-opgave gemeente Emmen (bron: RES-monitor Drenthe – september 2023)

Opmerkingen bij bovenstaande tabel:

- Windenergie is ongeveer voor de helft gerealiseerd, via de 14 turbines op de locatie Pottendijk. De genoemde plannen betreffen de geplande vermogens op de locatie N34 en Zwartenbergweg.
- Emmen heeft ongeveer de helft van de geplande zonneparken op land gerealiseerd. Te denken valt aan Pottendijk, Oranjepoort en Lange Runde.

- In de nog te realiseren opgave zonne-energie op land, onderdeel ambitie, is het project Drentse Zonneroute A37 opgenomen.
- De zonne-energie op daken zijn de iets grotere installaties met een minimaal vermogen van 15.000 Wp. Globaal komt dat overeen met ongeveer 43 zonnepanelen per gebouw.
- Met name door de grote zonnedaken van Getec is de laatste jaren een forse stap gezet met zon-op-dak in Emmen.

Aanvullende zon-op-dak-opgave

Zoals in bovenstaande tabel al aangegeven heeft Emmen een opgave als het gaat om zon-op-dak te realiseren. Binnen de RES-regio Drenthe moet 0,139 TWh aan zon-op-dak gerealiseerd te worden. De gemeente Emmen heeft aangegeven dat dat in de vorm 100 hectare grootschalig zon-op-dak wordt gerealiseerd. Op dit ogenblik is ongeveer 87% gerealiseerd.

Als een windlocatie uit de Structuurvisie Emmen, windenergie wordt weggehaald, wordt de wegvallende opgave op een andere wijze ingevuld. Zonne-energie is dan de meest voor de hand liggende optie, omdat andere technieken op dit moment nog in de kinderschoenen staan. Voor zon-op-land is de Structuurvisie Zonneakkers leidend. Het hierin genoemde oppervlakte van 200 hectare is, met de hectares van het Emmense deel van de Zonneroute A37, als maximum vastgelegd in een bijlage bij de Provinciale Omgevingsverordening. Extra zon-op-land bovenop de RES-bijdrage, is hiermee in strijd. Vanuit provinciaal beleid is het aanvullend realiseren van zon-op-land strijdig en niet gewenst, hoewel onder voorwaarden er enige ruimte is. Concreet betekent dit dat zon-op-dak het alternatief is waarnaar in eerste instantie wordt gekeken.

Dit betekent dat boven op de geschetste RES-doelstelling voor zon-op-dak een aanvullende doelstelling komt om de wegvallende windopgave te compenseren. Bij de wegvallende windopgave gaan we ervan uit dat minimaal het opgesteld vermogen van het kleinste windpark (N34) wordt gerealiseerd, zijnde 21 MW. Daarmee moet een wegvallende windopgave van 24 MW gecompenseerd worden.

De hoeveelheid wegvallende MW opgesteld windvermogen (zijnde 24 MW) komt overeen met ongeveer 0,072 TWh. Vervolgens moet omgerekend worden hoeveel hectare zonnepanelen dezelfde hoeveelheid energie kunnen opwekken. Daarbij wordt aangesloten bij het bod dat de gemeente Emmen voor zon-op-dak al bij het programma RES heeft neergelegd, zoals boven aangegeven ongeveer 100 hectare zon-op-daken. Schematisch kan de nieuwe opgave voor duurzame opwek in Emmen als volgt worden weergegeven:

Windenergie	Totaal	0,2862 TWh	RES 1.0
Huidig			
0,1512 TWh	Pottendijk		53%
Plannen			
0,135 TWh			
0,063 TWh	N34		22%
0,072 TWh	Zwartenbergerweg		25%
Zon op (bedrijfs)daken	Totaal	0,139 TWh	RES 1.0
Huidig (gerealiseerd)			
0,122 TWh	88%		
Plannen (concreet)			
0,013 TWh	9%		
Ambities (toekomst)			
0,0044 TWh	3%		
Aanvulling zon-op-dak opgave door wegvallende windenergie			
0,072 TWh			
conversie naar hectare oppervlakte:			
0,139 TWh	100 hectare	RES 1.0	
0,072 TWh	52 hectare	<u>aanvulling</u>	
0,0211 TWh	152 hectare	Nieuwe opgave z-o-d gemeente Emmen	

Tabel 7: berekening aanvullende zon-opgave

Zoals boven aangegeven zal de gemeente Emmen aanvullend ongeveer 52 hectare aan zonnedak binnen de grenzen moeten ontwikkelen om dezelfde hoeveelheid duurzame energie op te wekken. Emmen kent, vanuit het bestaande RES-bod al een programma om ongeveer 100 hectare aan grootschalige zonnedaken te realiseren. In de reeds gerealiseerde cijfers zitten daken van minimaal 15 kWp, verdeeld over bedrijven, scholen, agrarische bedrijven en maatschappelijk vastgoed. Voor zon op bedrijfsdaken hebben gemeente Emmen en Ondernemend Emmen een intentieovereenkomst ondertekend. Binnen die intentieovereenkomst zijn afspraken gemaakt om bedrijven te stimuleren en te ondersteunen bij hun opgave om te verduurzamen. De intentieovereenkomst met Ondernemend Emmen gaat uit van de realisatie van 100 hectare zon-op-dak, waarvan op dit ogenblik ongeveer 25% is gerealiseerd. Dat zit al verwerkt in de cijfers uit tabel 6 en 7 (huidig).

De opwek van duurzame energie wordt in principe gemeten in TWh, aangezien de gemeente Emmen binnen de RES 1.0 een bod heeft neergelegd gebaseerd op hectares, wordt daar verder op aangesloten.

Duurzame opwek zon-op-dak			
Opgave in TWh			0,0211
Opgave in hectare (inclusief aanvullende opgave)			152
<hr/>			
Waarvan reeds gerealiseerd		TWh	0,122
		hectares	88
<hr/>			
Waarvan plannen en ambitie (hectares zon-op-dak)			
-	Intentieovereenkomst Ondernemend Emmen*		75
-	IHP Onderwijs **		1,5
-	IHP Sport ***	nieuwbouw en verduurzaming	1,0
-	Programma (i.o.) verduurzaming overig vastgoed ****		2,5
-	Uitgifte kavels *****		
	Waanderveld	0,5	
	Emmtec B.P.	3,1	
	Tweeling	3,5	
	Bargermeer	0,7	
	Pollux	0,3	
	B.P. Eigenhaard	0,5	
	Bedrijvenpark A37	3,5	
	<u>B.P. Meerdijk</u>	<u>1,7</u>	
			12,4
	Ontwikkeling Rundedal*****		30
Totaal hectare zon-op-dak tot 2030			210

Tabel 8: opgave zon-op-dak gemeente Emmen inclusief aanvullende opgave

* = Gemeente Emmen en Ondernemend Emmen hebben een overeenkomst afgesloten voor de ontwikkeling van 100 hectare zon-op-(bedrijfs)daken. De eerste 25 hectare is daarvan ingevuld. De komende jaren werken we verder aan de realisatie richting 100 hectare.

** = De gemeente Emmen kent tot 2030 een opgave voor ongeveer 12 scholen nieuwbouw te realiseren. Daar is ongeveer € 50 miljoen mee gemoeid. Al deze gebouwen worden standaard voorzien van zon-op-dak.

*** = De gemeente Emmen heeft tot 2030 een programma om 9 sporthallen en –zalen nieuw te bouwen of te upgraden/verduurzamen. Al deze gebouwen worden standaard voorzien van zon-op-dak.

**** = De gemeente Emmen gaat verder een ambitieus programma opzetten om overig vastgoed (gemeente, VvE's, winkelcentra, maatschappelijk vastgoed, etc.) te voorzien van zon-op-dak.

***** = De gemeente Emmen heeft tot 2030 nog diverse kavels voor bedrijfsontwikkelingen uit te geven. Uitgangspunt bij dit aantal hectares is de uitgifte zoals opgenomen in de vastgestelde jaarrekening 2022. Als gemeente Emmen weten we dat de potentiële klanten nagenoeg allemaal zon-op-dak willen realiseren. Ook kan het als voorwaarde worden opgenomen in de uitgiftevoorwaarden van de gemeentelijke bedrijventerreinen, voor zover het de bedrijfsvoering van de betreffende klanten niet schaadt.

***** = Gemeente en provincie werken aan programma om locatie Rundedal te ontwikkelen met grootschalige bedrijven. Hier is conservatief geraamd dat 30 hectare zon-op-dak wordt gerealiseerd.

Onderzoek toekomstig elektriciteitsnetwerk

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er tot 2030 meer dan 200 hectare zon-op-dak te verwachten valt in de gemeente Emmen, waarmee ruimschoots voldaan wordt aan de bod voor de RES 1.0 (inclusief de compensatie uit de wegvallende windenergie). Echter, zonne-energie en windenergie kennen een verschillend profiel ten aanzien van stroomlevering. Daar komt bij dat Zuidoost-Drenthe op dit ogenblik

netcongestie kent, hoewel dat door de realisatie van een nieuw hoogspanningsstation door Tennet en Enexis vanaf 2027 of 2028 is opgelost.

De gemeente Emmen onderkent dit en wil graag samen met partners werken aan een onderzoek om de inpassing van duurzaam opgewekte energie te regelen. Dat gebeurt onder andere al binnen het project ORTESE, waarbij innovatieve lokale oplossingen het gebruik van lokaal opgewekte energie mogelijk maakt.

De gemeente Emmen wil dit onderzoek onder andere graag oppakken met de provincie Drenthe, Enexis en Ondernemend Emmen. Dit om ook te voorkomen dat een eenzijdige belasting van het netwerk optreedt en dat we nu belemmeringen opbouwen voor de periode na 2030.

Dit onderzoek heeft ook tot doel om het economisch beleid van de gemeente Emmen toekomstgerichter te maken. De beschikbaarheid van energie is een steeds belangrijker vestigingsfactor om bedrijven aan te trekken en te behouden. Een evenwichtig elektriciteitsnetwerk is daarbij van groot belang.

Beantwoording zienswijzen op
Ontwerputvoeringsplan bij structuurvisie
Emmen, Windenergie
in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen

Inleiding

Op het *Ontwerputvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen* zijn 46 zienswijzen binnengekomen. Dit document gaat in op de vragen, en opmerkingen, suggesties en opvattingen die in deze zienswijzen besloten liggen. Deze zijn uit de zienswijzen gedestilleerd en per onderwerp gegroepeerd. Per Vraag wordt aangegeven uit welke zienswijze of zienswijzen deze afkomstig is. De originele zienswijzen zijn geanonimiseerd en genummerd bijgevoegd. De Appendix bij het (concept-)raadsbesluit bevat tot slot een overzicht van de indiener(s) van elke zienswijze. Omwille van privacywetgeving wordt deze Appendix niet op internet gepubliceerd.

Per vraag of opmerking wordt een antwoord gegeven. Voor zover de vraag of opmerking een doorwerking heeft op het Uitvoeringsplan of anderszins, wordt dit apart vermeld. In sommige gevallen wordt verwezen naar besluitvorming die in een eerder stadium al heeft plaats gevonden (vaak rond de vaststelling van de structuurvisie Emmen, Windenergie) of besluitvorming die nog moet plaatsvinden (vaak rond het vergunningstraject voor een nieuw windpark).

Vooraf geven we mee dat de structuurvisie Emmen, Windenergie een voorgeschiedenis kent en er ook nog de komende jaren gewerkt zal worden aan realisatie van het laatste stuk van deze opgave. En uiteindelijk zullen na de exploitatiefase de windparken afgebroken worden. Dat maakt ook dat sommige aspecten en afwegingen in het verleden al eens zijn gemaakt, in het bijzonder bij de vaststelling van de structuurvisie. En andere aspecten komen op een later moment nog aan de orde.

In sommige gevallen zal bij de beantwoording van zienswijzen daarom verwezen worden naar eerdere besluitvorming en in andere gevallen naar uitwerkingen en besluitvorming die nog moet plaatsvinden bij de uitwerkingen voor het tweede windpark binnen de gemeente Emmen. Voor zover zienswijzen al betrekking hebben op een volgende fase (ProjectMER, vergunningverlening, bouw-, exploitatie- of sloopfase), zullen die voor dat moment worden meegenomen of meegegeven als aandachtspunten.

Hyperlinks naar structuurvisie en Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen

In de beantwoording van de zienswijzen wordt regelmatig verwezen naar de structuurvisie Emmen, Windenergie en de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen. Deze hyperlinks kunnen behulpzaam zijn om deze digitaal te raadplegen>

- Structuurvisie Emmen, Windenergie
 - [Hoofddocument](#)
 - [Bijlagen](#)
 - [Vaststellingsbesluit](#)
- Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen
 - [Hoofddocument](#)
 - [Vaststellingsbesluit](#)

Vraag 1

Actualiteit
(Algemeen)

Titel	De analyse is gebaseerd op de structuurvisie Emmen, Windenergie, mogelijk zijn zaken achterhaald
Zienswijzenr.	2
Vraag of opmerking	Het document 'Plan van aanpak windopgave en alternatief duurzame opwek' van 30 oktober 2023 geeft een kwantitatieve schets van een vergelijking van de beschikbare gebieden met cijfers en argumentatie. Onze zorg is dat de analyse is gebaseerd op de Structuurvisie Emmen, Windenergie van november 2014 (die niet als bijlage bijgevoegd is). Dit betekent dat er mogelijk zaken (bijna 10 jaar later) achterhaald zijn. Ook ontbreekt de genoemde bijlage van BügelHajema bij dit document.
Antwoord	De gemeente acht de structuurvisie Emmen, Windenergie, met inachtneming van de resultaten van het recent door bureau BügelHajema uitgevoerde Locatieonderzoek, nog voldoende actueel. Daar komt bij dat met de ProjectMER die de gemeente verlangt op het moment van de vergunningsaanvraag, er nog aanvullend onderzoek op basis van de dan geldende situatie en inzichten uitgevoerd dient te worden. De bijlage van BügelHajema is onderdeel van (en staat in) het document 'Plan van aanpak windopgave en alternatief duurzame opwek'.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 2

Actualiteit
(Algemeen)

Titel **Actualiteit Structuurvisie Emmen, Windenergie**
Zienswijzenr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22

Vraag of opmerking De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor de omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen, burger-participaties, enzovoorts.

Antwoord De gemeente acht de structuurvisie Emmen, Windenergie, met inachtneming van de resultaten van het recent door bureau BügelHajema uitgevoerde Locatieonderzoek, nog voldoende actueel. Daar komt bij dat met de ProjectMER die de gemeente verlangt op het moment van de vergunningsaanvraag, er nog aanvullend onderzoek op basis van de dan geldende situatie en inzichten uitgevoerd dient te worden.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 3

Actualiteit
(Algemeen)

Titel **Structuurvisie uit 2016 is mogelijk achterhaald**
Zienswijzenr. 44, 45

Vraag of opmerking De structuurvisie is in 2016 vastgesteld en mogelijk achterhaald. Mogelijk zijn instandhoudings- en verbeterdoelen van Natura2000 gebieden ook geactualiseerd.

Antwoord De gemeente heeft voor de locatieafweging laten uitzoeken in hoeverre de conclusies over de effecten op Natura2000 zoals die in de Structuurvisie Emmen, Windenergie zijn vastgelegd op dit moment nog steeds gelden. Hiervoor is door BügelHajema een locatieonderzoek uitgevoerd. Deze is als bijlage 1 aan het ontwerpbesluit gehecht. De conclusie daarvan is dat voor de locatie N34 geen significante effecten op instandhoudingsdoelen te verwachten zijn, waarbij dit voor de locatie Zwartenbergerweg niet op voorhand uit te sluiten valt. Desalniettemin is hinderbeperking voor omwonenden voor de gemeente het belangrijkste criterium.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 4

Alternatieve gebieden (overig)

Titel	Onderzoek opnieuw naar de tuinbouwgebieden, plaatsing windmolens ten gunste van tuinders
Zienswijzenr.	30, 34
Vraag of opmerking	In het verleden is er vanuit tuinbouwgebieden aangegeven dat daar wel windmolens zouden mogen worden geplaatst. Daar is destijds aan voorbij gegaan. Het is het onderzoeken waard dat nogmaals te bekijken. Temeer omdat het een win-winsituatie zou kunnen zijn. Met de huidige plannen wordt niemand beter, behalve de energieleverancier. Nu er nog een minimale restopgave van 15 MW ingevuld moet worden is het verzoek hiervoor drie windmolens te plaatsen in het tuindersgebied Erica en / of tuindersgebied Klazienaveen, zodat de tuinders hier hun energievoorziening mee kunnen doen en Emmen niet omgeven worden door windparken.
Antwoord	De locatieafweging is al gemaakt bij de vaststelling van de structuurvisie Emmen, Windenergie. Op basis van een uitvoerige analyse zijn in de structuurvisie drie gebieden aangewezen voor windenergie en zijn de andere gebieden weloverwogen afgefallen, onder andere om het aantal gehinderden zo veel mogelijk te kunnen beperken. De voorliggende afweging richt zich daarom op N34 en Zwartembergerweg. Op basis van de uitgangspunten van de structuurvisie scoort de N34 het beste. Juist op en rondom het tuinbouwgebied bleken naar verhouding veel woningen te liggen. Het overzicht van de zoekgebieden en de onderliggende analyse is te vinden in bijlage 1 van de structuurvisie Emmen, Windenergie. Voor een nadere onderbouwing van de gemaakte keuzes verwijzen wij naar de structuurvisie Emmen, Windenergie. Tot slot is het kiezen voor een andere locatie dan de drie aangewezen locaties uit de structuurvisie procedureel ingewikkeld, doordat men een groot deel van de procedures en bijbehorend onderzoeken opnieuw zou moeten uitvoeren. Dit kost veel tijd.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 5

Alternatieve gebieden (overig)

Titel **Locatie Bargermeer**
Zienswijzenr. 36

Vraag of opmerking Juist vanwege de netwerkcongestie, het energiesysteem van de toekomst (waterstofeconomie), de kansen voor Emmen en het gegeven van het vertrek van de GZI-installatie (vervallen zoning) en vervallen woonbestemmingen op dit terrein vragen wij u onderzoek te doen naar het zoekgebied N862 grenzend aan Bargermeer. Deze optie zou ook grote kansen kunnen bieden voor de verduurzaming van bedrijven en waterstofambities op dit terrein.

Antwoord De structuurvisie Emmen, Windenergie sluit grootschalige windenergie op of rond Bargermeer uit, deze afweging is dus al gemaakt en in beleid vastgelegd (zie ook vraag 4) Dat hangt onder meer samen met de afstand tot woongebieden en individuele woningen en andere belemmeringen, zoals bijvoorbeeld is weergegeven in Bijlage 1 Inventarisatiekaart bij de structuurvisie Emmen, Windenergie. Tot slot is het kiezen voor een andere locatie dan de drie aangewezen locaties uit de structuurvisie procedureel ingewikkeld, doordat men een groot deel van de procedures en bijbehorend onderzoeken opnieuw zou moeten uitvoeren. Dit kost veel tijd.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 6

Alternatieve gebieden (Algemeen)

Titel	Alternatieve locaties - industriegebieden, tuinbouwgebieden, nabij al geplaatste windmolens
Zienswijzenr.	27, 31, 40
Vraag of opmerking	Wij stellen voor om te kijken naar rendabele molens in industrie gebieden. Bijvoorbeeld de Bargermeerterreinen (onder andere GZI) of de kassengebieden (Klazienaveen/ Erica). Of in de buurt van al geplaatste windmolens, bijvoorbeeld de Zwartenbergerweg in Bargercompascuum.
Antwoord	De structuurvisie Emmen, Windenergie sluit grootschalige windenergie op of rond Bargermeer en kassengebied Erica uit, deze afweging is gemaakt en in beleid vastgelegd (zie ook het antwoord op vraag 4). Dat hangt onder meer samen met de afstand tot woongebieden en individuele woningen en andere belemmeringen, zoals bijvoorbeeld is weergegeven in Bijlage 1 Inventarisatiekaart bij de structuurvisie Emmen, Windenergie. Ook voor tuinbouwgebied Klazienaveen is een afweging gemaakt in de structuurvisie. Mede als gevolg van het groot aantal direct omwonenden binnen 1100 meter is dit zoekgebied afgevallen. Tot slot is het kiezen voor een andere locatie dan de drie aangewezen locaties uit de structuurvisie procedureel ingewikkeld, doordat men een groot deel van de procedures en bijbehorend onderzoeken opnieuw zou moeten uitvoeren. Dit kost veel tijd.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 7

Alternatieve gebieden (overig)

Titel	Alternatieve locaties - industriegebieden, tuinbouwgebieden, zon- en windenergie dichterbij afnemer plaatsen
Zienswijzenr.	31, 40
Vraag of opmerking	Enexis is op 1 maart 2023 met een oproep gekomen om zonne-energie en windenergie dichterbij bij de afnemer te brengen, op een industriegebied en/of bedrijventerrein. Hierin zou de gemeente Emmen een grote rol kunnen spelen om windmolens op het industriegebied en tuinbouwgebied toe te laten en de groene energie die in gemeente wordt opgewekt daadwerkelijk in de gemeente te houden.
Antwoord	Voor de gemeente is met de vaststelling van de structuurvisie Emmen, Windenergie het voorkomen of beperken van hinder en overlast leidend. Op zich zijn er geen wezenlijke belemmeringen om vanaf de locaties N34 of Zwartenbergerweg elektriciteitskabels te trekken naar industrie- of tuinbouwgebieden voor een rechtstreekse koppeling met grote afnemers. Of dit gebeurt hangt af van de markt en onderlinge contacten. De gemeente kan dit ook niet afdwingen. Verder biedt juist de inwisseling van een deel van de windopgave voor extra zon-op-dak aanvullende mogelijkheden om duurzame energie lokaal op te wekken en te verbruiken, in het bijzonder ook op en nabij bedrijventerreinen en tuinbouwgebieden. Van het toevoegen van nieuwe locaties voor windturbines is in dit stadium geen sprake, omdat de onderliggende structuurvisie het geldende beleidskader is voor de ontwikkeling van windenergie. Tot slot is het kiezen voor een andere locatie dan de drie aangewezen locaties uit de structuurvisie procedureel ingewikkeld, doordat men een groot deel van de procedures en bijbehorend onderzoeken opnieuw zou moeten uitvoeren. Dit kost veel tijd.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 8

Alternatieven voor windmolens (Algemeen)

Titel	Maatschappelijke kosten, de rekening van het energienetwerk bij extra zon op dak
Zienswijzenr.	36
Vraag of opmerking	<p>U stelt voor zoveel mogelijk van de windopgave door zon op dak te vervangen. Wij juichen uw (extra) inzet voor zon op dak zeer toe. Tegelijk zal dat in Drenthe/ Nederland nooit voldoende zijn om de duurzame opwek opgaven in zijn geheel te realiseren. Voor Drenthe staat er nog een resterende windopgave in de RES. Het is ons niet duidelijk waar die opgave nu landt. Bovendien bereiken ons signalen van netbeheerders dat het vervangen van de windopgaven door vooral of uitsluitend zon (op dak of land) i.v.m. de balancering van het energienetwerk de netbeheerders op grote (meer)kosten jaagt. Deze moeten vervolgens worden opgebracht door de burgers en bedrijven. Dit hoort in onze ogen een plek te krijgen in uw afwegingen. Concreet vragen wij u dit aspect uit te vragen bij uw netwerkbeheerders.</p>
Antwoord	<p>Waar deze restopgave windenergie landt, vormt het voorliggende vraagstuk. Met de voorgestelde ontwikkeling van een windpark op de locatie N34 zal de provincie gaan voldoen aan de taakstelling van 285,5 MW aan opgesteld vermogen grootschalige windenergie in Drenthe. Wat betreft de investeringen voor het versterken van het energienetwerk vindt op regionale schaal structureel overleg plaats met netbeheerders, onder andere via de Regionale Energie Strategie Drenthe en het provinciale programma pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat). De netbeheerders vragen daarbij ook aandacht voor de verhouding wind en zon. Netwerkinvesteringen zijn wat dat betreft niet alleen voor de opwekzijde maar juist ook voor de verbruikszijde van groot belang, voor onze inwoners, bedrijven en industrie. Hoewel dit punt dus relevant kan zijn voor de energietransitie heeft het geen invloed op het besluit omdat de provincie met het invullen van het zoekgebied N34 voldoet aan de doelstellingen op gebied van windenergie. Bovendien vereist dit een nationale, mogelijk zelfs internationale bestudering van het energiesysteem.</p>
Doorwerking	<p>De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak</p>

Vraag 9

Alternatieven voor windmolens

(Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	De gemeente Emmen heeft alternatieven voor opwek van energie 26, 31, 40
Vraag of opmerking	De Gemeente Emmen heeft verschillende andere manieren / mogelijkheden tot het opwekken van energie. Waaronder zonne-energie op de daken van het industriegebied in Emmen.
Antwoord	De gemeente deelt deze zienswijze. Daarom spant de gemeente zich in om = de opgave voor een van de twee resterende windlocaties om te zetten naar extra zon-op-dak. Toch blijft er onvermijdelijk een restopgave voor een van deze gebieden liggen, omdat de provincie zich landelijk heeft gecommitteerd aan 285,5 MW aan opgesteld vermogen aan windenergie in Drenthe. Daarom is het nodig dat een deel van de ambitie voor duurzame opwek met windturbines ingevuld zal worden. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 8.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak

Vraag 10

Compensatie (Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Aanspraak op redelijke vergoeding voor overlast gezin en bedrijf 30
Vraag of opmerking	Mocht het voorgenomen besluit toch definitief worden, dan maakt de vraagsteller aanspraak op een redelijke vergoeding voor de overlast die het gezin alsmede hun bedrijf ondervinden van de windmolens. Deze vergoeding zou los moeten staan van de wettelijk gestelde kosten die gelden voor het veroorzaken van overlast voor de omwonenden.
Antwoord	<p>Naast een eventuele wettelijke vergoeding, waar u altijd een beroep op kunt doen, zet de gemeente zich in voor een bovenwettelijke vergoeding (directe compensatie) voor direct omwonenden binnen 1100 meter tot een windmolen. Daarbij is in de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen het begrip Omwonende ruim gedefinieerd:</p> <p>Omwonende: <i>de eigenaar of hoofdbewoner van een woning gelegen binnen een afstand van twee kilometer van een voor ontwikkeling van windenergie aangewezen gebied. Hieronder worden ook vergelijkbare belanghebbenden verstaan, zoals een recreatieondernemer.</i></p> <p>Direct omwonende: <i>omwonende binnen 1100 meter van de (beoogde, dichtstbijzijnde) windmolens, gerekend vanuit de as van de dichtstbijzijnde windmolenmast tot aan gevel van de woning.</i></p> <p>De uiteindelijke hoogte van zo'n jaarlijkse vergoeding zal afhangen van diverse factoren, waaronder beschikbare middelen, het aantal direct omwonenden, de daadwerkelijke afstand tot windmolens, enzovoorts. Bij Pottendijk is het inmiddels gelukt om met elkaar tot zo'n evenwichtige, uitlegbare en gedragen verdeling te komen voor wat betreft directe compensatie, onder andere op basis van onafhankelijke externe adviezen. De gemeente hoopt en verwacht dat dit ook bij het volgende windpark zal gaan lukken. Het vormt in elk geval een belangrijk uitgangspunt voor de gemeente Emmen om negatieve effecten van windenergie voor de omgeving enigszins te kunnen verzachten.</p>
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 11

Compensatie (Algemeen)

Titel	Ideeën voor participatie en compensatie met verzoek om proactieve rol vanuit gemeente Emmen
Zienswijzenr.	35
Vraag of opmerking	<p>De gemeente wil faciliteren en regisseren en toezien op een eerlijke opzet hiervan. Er zijn allerlei vormen van participatie en compensatie denkbaar. In dit geval denkt de vraagsteller specifiek aan:</p> <ul style="list-style-type: none">• coöperatieve regelingen op gebiedsniveau;• kortingen op energienota;• financiering van voorzieningen in het gebied;• versnelde warmtetransitie wijk Delftlanden. <p>De vraagsteller zou graag zien dat de gemeente Emmen hier een proactieve rol in neemt. Op welke manier is de gemeente bereid hier invulling aan te geven?</p>
Antwoord	<p>De gemeente steunt dit van harte en voegt op dit moment bij Pottendijk nu met de inrichting van het Windfonds ook de daad bij het woord. Ook de tweede windlocatie krijgt straks een windfonds waar omwonenden rondom het windpark zelf zo veel mogelijk over zullen gaan. Hoe het fonds er precies uit gaat zien is in dit stadium nog niet bekend, de gemeente waardeert alle inbreng en ideeën voor de uitwerking hiervan. De gemeente faciliteert het bewonersplatform (N34) door een onafhankelijk voorzitter en een procesbegeleider beschikbaar te stellen. Op die manier is het bij locatie Pottendijk gelukt om tot goede afspraken te komen.</p>
Doorwerking	<p>De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.</p>

Vraag 12

Compensatie

(N34)

Titel **Waardedaling woning**
Zienswijzenr. 1, 23, 25, 26, 29, 32, 33

Vraag of opmerking De waarde van onze woning zal dalen. Hoe wordt dit gecompenseerd?

Antwoord De structuurvisie Emmen, Windenergie gaat hier uitgebreid op in. In veel situaties zal er geen of beperkt wettelijk recht op nadeelcompensatie zijn. Mede daarom zet de gemeente met de structuurvisie en de Gedragscode Windenergie gemeente Emmen in op bovenwettelijke vergoedingen voor de omgeving, in het bijzonder voor individuele woningen op minder dan 1100 meter afstand tot een windmolen. Zie ook de beantwoording bij vraag 16.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 13

Compensatie

(N34)

Titel	Tekortkomingen in infrastructuur Bargerkampenweg (glasvezel, elektriciteitsnet)
Zienswijzenr.	29, 41
Vraag of opmerking	Als bewoners begrijpen wij de noodzaak van de energietransitie en hebben we zelf geïnvesteerd in een aantal duurzame maatregelen. Echter, in onze straat zijn er tekortkomingen in moderne infrastructuur, zoals het ontbreken van glasvezel waarin de Bargerkampenweg ronduit een uitzondering is in vergelijking met het merendeel van Emmen - en beperkte capaciteit voor energietoevoer.
Antwoord	Versterking van het elektriciteitsnetwerk speelt in heel onze gemeente en Enexis maakt hier de komende jaren volop werk van, ook in overleg met de gemeente en andere betrokkenen. Dit zal onder andere leiden tot extra transformatorhuisjes (MST-stations) en meer kabels en leidingen. Voor wat betreft glasvezel nemen deze opmerking voor nu voor kennisgeving aan.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 14

Compensatie (Algemeen)

Titel **Compensatiefonds complex en bureaucratisch**
Zienswijzenr. 29, 41

Vraag of opmerking Er wordt gesproken over een compensatiefonds voor omwonenden. Echter, ervaringen elders tonen aan dat dergelijke procedures vaak complex zijn met bureaucratische drempels en twijfels over de objectiviteit van hinderbeoordelingen.

Antwoord De gemeente heeft hier aandacht voor en zoekt bij de uitwerking en organisatie van het windfonds samen met de omgeving naar een passende balans, waarbij de regie over het windfonds zo veel mogelijk bij de mensen in de omgeving van het windpark kan blijven liggen. Daarbij is de gemeente voorstander van externe deskundigheid, ook met het oog op objectiviteit, eenduidigheid en uitlegbaarheid. In vraag 16 wordt nader ingegaan op de compensatie en de opzet van de regeling.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 15

Compensatie (Algemeen)

Titel	Mee profiteren omwonenden bij introductie moderne technologie essentieel voor draagvlak en integratie
Zienswijzenr.	29, 41
Vraag of opmerking	Wanneer een windpark wordt geïntroduceerd met moderne technologie en infrastructuur, lijkt het ons redelijk dat omwonenden evenredig profiteren van de voordelen die dit met zich meebrengt. Dit is essentieel om de acceptatie en integratie van het windpark te bevorderen.
Antwoord	<p>De gemeente Emmen ziet graag dat omwonenden vanuit een voldoende gelijkwaardige positie ten opzichte van initiatiefnemers (exploitanten, ontwikkelaars) in overleg of in onderhandeling kunnen treden over de wijze waarop een windpark gestalte krijgt.</p> <p>Om die reden heeft de gemeente gelijktijdig met de structuurvisie de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen vastgesteld. Deze houdt rekening met de uitkomsten van het participatieproces Windkracht 3 dat gelijktijdig met de ontwikkeling van de structuurvisie Emmen, Windenergie plaatsvond. Daarbij gaven omwonenden aan dat zowel minimaliseren van overlast, compensatie van schade, omgangsafspraken en mee profiteren belangrijke aandachtspunten vormen.</p> <p>Via het Gebiedsplatform bereiden omwonenden afspraken met initiatiefnemers voor bij de uitwerking van plannen voor windenergie. Deze afspraken dienen ter besluitvorming te worden voorgelegd aan alle geïnteresseerde omwonenden in een breder gebiedsproces.</p>
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 16

Compensatie (Algemeen)

Titel	Contourlijnen 500m, 1100m en 2 kilometer
Zienswijzenr.	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22
Vraag of opmerking	Wat betekenen de contourlijnen 500m,1100m en 2 km, en hoe zijn die ingesteld? Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
Antwoord	<p>In de structuurvisie Emmen, Windenergie is dit beschreven (zie ook het antwoord bij Vraag 10). Er wordt onderscheid gemaakt tussen woongebieden (1100 meter) en individuele woningen (500 meter). Deze afstanden zijn zo groot mogelijk gekozen om enerzijds hinder en overlast voor zo veel mogelijk inwoners te kunnen beperken en anderzijds nog voldoende zoekgebieden voor windenergie over te houden, gegeven de windenergieopgave voor Emmen.</p> <p>De gemeente verwacht van initiatiefnemers dat zij met omwonenden tussen 500 en 1100 meter tot individuele vergoedingsafspraken komt. Dit is bovenwettelijk. De uitwerking van afspraken daarover wordt via het Gebiedsplatform met de omgeving voorbereid. De verwachting is dat - net als eerder bij Pottendijk – externe deskundigheid wordt ingeschakeld om hierover redelijke en uitlegbare afspraken voor te bereiden. Daarnaast zouden omwonenden, nadat de vergunning onherroepelijk is geworden, recht kunnen hebben op wettelijke nadeelcompensatie bij aanzienlijke waardedalingen. Dat vereist nader (onafhankelijk) onderzoek. Omwonenden kunnen hiervoor een verzoek tot nadeelcompensatie indienen bij de gemeente. Daarbij is het van belang dat de waardedaling groter is dan de drempels die de wetgever hiervoor heeft opgesteld. Onder de Omgevingswet geldt een waardedaling van 4% als normaal maatschappelijk risico voor onroerende zaken (artikel 15.7 Ow).</p> <p>De gemeente zal tijdens het vergunningsproces afspraken maken met de ontwikkelaar over het verhalen van nadeelcompensatie, zodat de ontwikkelaar betaalt voor eventuele nadeelcompensatie. Dit wordt geregeld in een exploitatieovereenkomst.</p> <p>Tot slot kan een waardedaling van woningen tot uiting komen in een lagere WOZ-waarde. De WOZ-waarde representeert de daadwerkelijke verkoopwaarde van een woning. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voerde in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in 2019 een onderzoek uit naar de effecten van windturbines en zonneparken op woningprijzen (Windturbines, zonneparken en woningprijzen). Dit onderzoek gaat onder andere in op het verband tussen de tiphoogte van en</p>

afstand tot windmolens in relatie tot de gemiddelde waardedaling van woningen.

Doorwerking

De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 17

Compensatie (Algemeen)

Titel	Fonds voor de omgeving
Zienswijzenr.	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22
Vraag of opmerking	Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
Antwoord	Het is de bedoeling dat de middelen beschikbaar komen voor het gebied zelf en dat de omwonenden rondom N34 hier zelf zo veel mogelijk over beslissen. De gemeente staat wat dat betreft op afstand. De ervaring die men rondom Pottendijk nu opdoet met de inrichting en organisatie van het Windfonds Pottendijk, zal ook gebruikt worden bij de ontwikkeling van Windfonds N34. Zie ook het antwoord op Vraag 14.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 18

Compensatie (N34)

Titel	Hoogte van eventuele compensatie weegt niet op tegen horizonvervuiling en geluidsoverlast
Zienswijzenr.	31, 40
Vraag of opmerking	Een eventuele compensatie vanuit een toekomstig gebiedsfonds zal nooit kunnen opwegen tegen de horizonvervuiling en de geluidsoverlast die windmolens in de omgeving van de vraagsteller gaat geven. Onder de omwonende van het windmolenpark en zonnepark Pottendijk kunnen ongeveer 186 woningen 13.400,- euro krijgen, te lezen op de site van RTV Drenthe. Een bedrag als dit staat absoluut niet in verhouding met de waarde van de woning van de vraagsteller.
Antwoord	<p>Het bedrag waar in de zienswijze naar gerefereerd wordt gaat over de jaarlijkse vergoeding voor omwonenden met rechtstreeks zicht op het windpark Pottendijk. Dat is het resultaat van het gebiedsproces dat zich daar heeft afgespeeld. In het gebiedsproces windkracht 3 zijn deze (en ook andere) dilemma's naar voren gebracht. Het verslag hiervan is als bijlage bij de structuurvisie Emmen, Windenergie gevoegd.</p> <p>De gemeente is zich bewust van de landschappelijke impact van windturbines en hanteert daarom het criterium 'beperken van hinder' in haar keuzes zodat de hinder voor omwonenden zoveel als mogelijk beperkt wordt. Dat is een van de uitkomsten van het gebiedsproces Windkracht 3. Andere aanbevelingen zien toe op het maken van afspraken tussen windontwikkelaar en omwonenden over (boven)wettelijke compensatie. Het uitgangspunt van dergelijke afspraken is dat voor dezelfde gevallen dezelfde behandeling geldt, bijvoorbeeld in financiële zin.</p>
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 19

Compensatie (Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Negatief effect slagschaduw op bedrijfsvoering van enkele bedrijven 44, 45
Vraag of opmerking	De windmolens (slagschaduw) hebben effect op de bedrijfsvoering van enkele bedrijven in de omgeving. De schade zal verhaald worden en er zijn twijfels bij de economische uitvoerbaarheid.
Antwoord	De economische uitvoerbaarheid zal worden gewaarborgd door een te sluiten anterieure overeenkomst waarbij het planschadeverhaal c.q. de nadeelcompensatie verzekerd zal worden. Hiermee is de economische uitvoerbaarheid van het plan gewaarborgd. Zie voor een uitgebreidere toelichting ook vraag 16.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 20

Financieel
(Algemeen)

Titel **Negatief effect slagschaduw op opbrengst zonnepanelen**
Zienswijzenr. 32

Vraag of opmerking De kans op slagschaduw is groot, waardoor [onze] zonnepanelen minder opbrengst hebben.

Antwoord Slagschaduw is vooral relevant voor enkele woningen in de directe nabijheid van het windpark. Er gelden wettelijke normen die erop neerkomen dat een windmolen moet worden stilgezet als deze in een jaar boven een bepaalde wettelijke limiet zou komen. Dit heet een 'stilstandvoorziening'. Exploitanten houden daar ook rekening mee en liggen hierover ook verantwoording af. Wat betreft effecten op zonnepaneelopbrengsten geldt dat hier niet of nauwelijks sprake van blijkt te zijn, enerzijds door de beperkte tijd dat slagschaduw op een paneel zou kunnen vallen, als daar al sprake van is, en anderzijds door het beperkte afscherpende effect. Ter illustratie wijzen we u op Energiepark Pottendijk waar wind- en zonen-energie op dezelfde locatie wordt opgewekt.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 21

Financieel
(Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Weinig opbrengsten in verhouding tot overlast en schade voor omwonenden 26, 32
Vraag of opmerking	Het plaatsen van deze windmolens levert in verhouding weinig op en staat in contrast met de overlast/schade voor ons als bewoners.
Antwoord	De gemeente Emmen is geen voorstander van windenergie en zet zich liever in op andere vormen van duurzame energie. Desalniettemin wil de gemeente het liefst wel zelf de regie voeren om hinder en overlast alsnog zo veel mogelijk te kunnen beperken, ook wat betreft de door de aan Emmen nog toebedeelde provinciale restopgave voor wind op land binnen de provincie Drenthe. Voor de afweging tussen locaties is een analyse uitgevoerd waarbij beperking van hinder als belangrijkste criterium is genomen. Daaruit blijkt dat de locatie N34 beter scoort op dit punt dan de locatie Zwartenbergerweg.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 22

Financieel
(N34)

Titel Zienswijzenr.	Rendement en subsidie in relatie tot niet gunstige ligging N34 27, 31, 32, 40
Vraag of opmerking	Van horen zeggen hebben we vernomen dat de ligging bij de N34 helemaal niet gunstig is, maar dat het voor de bouwer wel rendabel zou zijn omdat zij hier subsidie voor krijgen. Graag zouden we een recente berekening zien van het geschatte netto rendement van een windmolen als hij zou worden geplaatst bij de N34 en die van de andere locaties in Emmen, dit zonder de toevoeging van de subsidies. Mocht er geen rendabel netto rendement zijn, zou het wel erg treurig zijn om ons belastinggeld te gebruiken voor dit project waar zoveel weerstand tegen is. Uit stukken op het internet blijkt dat de te bouwen windmolens niet rendabel zijn, zie financiële analyse windenergie in Noordoost Twente. Indien de windmolens in onze omgeving niet rendabel blijken te zijn en alleen kunnen draaien op subsidie, is dit pure verkwisting van belastinggeld en een gigantische onnodige aanslag op het milieu. Er moet eerst gekeken worden naar het netto rendement van de te plaatsen windmolens in het betreffende gebied langs de N34, op dit moment is daar geen duidelijkheid over.
Antwoord	Bij de structuurvisie Emmen, Windenergie is ook een PlanMER opgesteld. Deze gaat ook in op de verwachte energieopbrengsten per locatie. Wat betreft rendabiliteit blijkt dat mede door de recente energiecrisis en daardoor structureel vaak hogere prijzen voor energie er een goede businesscase voor grootschalige windenergie in Emmen is, ook onder de voorwaarden als opgenomen in de structuurvisie Emmen, Windenergie. Wat betreft de hoogte van subsidies geldt dat deze alleen worden uitgekeerd als de gemiddelde marktprijzen in een jaar onder een bepaalde drempelwaarde komen. Door de afbouw van subsidies is die drempel bovendien steeds hoger komen te liggen. De subsidies functioneren op dit moment met name als (extra) garanties voor geldschietters als banken in het geval van verslechterende marktcondities.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 23

Financieel
(Algemeen)

Titel	Energieopbrengsten binnen de gemeente Emmen zelf verbruiken
Zienswijzenr.	27, 31, 40
Vraag of opmerking	Mochten de windmolens geplaatst worden verzoeken wij de gemeente om de opgebrachte energie binnen de gemeente te verbruiken. Van horen zeggen hebben we vernomen dat dit niet de bedoeling is. Wat levert het ons op als de energie naar een bedrijf gaat buiten de gemeentegrenzen? Waarom zouden wij Emmenaren wel de lasten hebben maar niet de lusten? De energie die opgewekt wordt in Pottendijk gaat niet naar de omwonende of naar bedrijven in de gemeente Emmen en blijft evenmin in de provincie. De opgewekte energie gaat naar Nobian. Dit bedrijf heeft locaties in Groningen, Utrecht, Overijssel, Zuid-Holland en het buitenland.
Antwoord	De gemeente heeft op dit punt geen bevoegdheden om dit af te dwingen. Het is aan de netbeheerders om te zorgen voor een balans op het energienetwerk. In dat opzicht biedt zon-op-dak meer mogelijkheden, omdat de dakeigenaar hier zelf invloed op heeft.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 24

Financieel
(Algemeen)

Titel **Onderzoek naar interesse voor financiële participatie**
Zienswijzenr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22

Vraag of opmerking Op welke wijze heeft de gemeente recent onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en industrie.

Antwoord Dit heeft de aandacht van omwonenden in Gebiedsplatform N34 en hierover vinden ook gesprekken plaats met de initiatiefnemers. De gemeente kan financiële participatie echter niet afdwingen. In Nederland heeft een grondeigenaar veel mogelijkheden om een aan zijn gronden toebedeelde ontwikkelingsopgave – in dit geval windenergie - zelf te ontwikkelen. De grondeigenaren hebben hierover weer afspraken gemaakt met initiatiefnemers. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 11.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 25

Geluidsoverlast (N34)

Titel Zienswijzenr.	Geluidsmetingen 27
Vraag of opmerking	<p>Wij zijn erg bang dat we last zullen hebben van het geluid. Wij zijn in deze straat komen wonen voor de rust en de ruimte. [We lezen:] <i>"Om geluidshinder te voorkomen mag een windmolen niet te dicht bij huizen staan. Een windmolen mag gemiddeld niet meer dan 47 decibel geluid maken. 's Nachts mag dit niet meer dan gemiddeld 41 decibel zijn. Hiervoor worden metingen op gevels van woningen in de buurt verricht."</i> Bij welke huizen in onze straat zullen jullie metingen verrichten? Graag ontvangen wij hier ook de resultaten van. Wat zal er gemeten worden? Alleen één of meerdere windmolen(s), en is dit samen met het geluid van het verkeer van de N34? Graag zouden we de geschatte (en mogelijk later de ware) waarde weten van de cumulatie van het geluid van alle windmolens samen. Zodat we een waarde krijgen van de totale geluidsbelasting.</p>
Antwoord	<p>Wat betreft geluid vindt in de eerste plaats nader onderzoek plaats in het licht van de ProjectMER. Daarbij krijgt ook cumulatie met geluid van bijvoorbeeld de N34 aandacht. Daarnaast worden er in de vergunning zonder meer afspraken en grenzen vastgelegd wat betreft de maximaal toegestane geluidsbelasting. De Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD) houdt hier na realisatie van het windpark toezicht op en kan in dat verband bijvoorbeeld naar aanleiding van klachten zelf ook metingen verrichten. Verder controleert de RUD de exploitatie van het windpark en gegevens die ook wat betreft geluidsproductie door de exploitant bijgehouden moeten worden om aan te kunnen blijven tonen dat men zich aan de vergunning houdt.</p> <p>Naast de opgenomen punten in het formele vergunningetraject sorteert de gemeente Emmen voor op de nieuwe normen vanuit Rijksoverheid. Er wordt bijvoorbeeld al zoveel mogelijk afstand gehouden van woongebieden en individuele woningen. Op die manier wordt het mogelijke kleine risico op een overschrijding van de wettelijke toegestane geluidsbelasting nog verder beperkt.</p>
Doorwerking	<p>De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.</p>

Vraag 26

Geluidsoverlast (Algemeen)

Titel **Minimaal 10x masthoogte aanhouden met oog op laagfrequent geluid**
Zienswijzenr. 30

Vraag of opmerking Er is door Peter de Lange, advocaat, samen met het Democratisch Energie Initiatief in januari 2023 een rapport uitgebracht waarin onderzoek is gedaan naar de gezondheidseffecten op de mens van het geluid van windmolens. Hierin is ook rekening gehouden met de onhoorbare lage frequenties. Audioloog Jan de Laat, die aan dat rapport meewerkte, stelt op basis van uitvoerige bestudering van de wetenschappelijke literatuur, dat de dichtstbijzijnde woningen op minstens tien keer de masthoogte afstand van windmolens moeten staan. Masthoogtes van 150 meter zijn tegenwoordig al heel gebruikelijk, dan praat je dus over 1500 meter afstand, terwijl het op dit moment voorkomt dat woningen op nog geen 300 meter van een molen staan. Ook in het geval van de vraagsteller zullen de windmolens een hoogte van maximaal 150 meter hebben en staan de windmolens binnen een straal van 500 meter van een enkele woning en binnen een straal van 1100 meter van een woongebied.

Antwoord Nederland kent vooralsnog geen regels voor de minimale afstand tussen een windmolen en een woning. Reden daarvoor is dat afstand houden niet een doel op zich is. Het doel is het voorkomen/beperken van hinder, door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Er worden wel nieuwe landelijke milieunormen voor windenergie ontwikkeld. Naast nieuwe regels voor geluid, veiligheid en slagschaduw gaat het nu ook om afstanden tot grote en kleine windmolens.

De regels die nu in ontwikkeling zijn gaan uit van een afstand van ten minste 2x de tiphoogte tot windturbinegevoelige objecten (= woonfunctie, zorgfunctie met bedden, onderwijsfunctie, kinderopvangfunctie met bedden). Uitzonderingen daarop zijn goed gemotiveerd mogelijk, maar alleen voor zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen. De nieuwe afstandsnorm zal niet gelden voor windmolens die voor inwerkingtreding van de nieuwe normen al waren toegestaan. Meer informatie over de nieuwe landelijke normen treft u aan op de overheidssite www.helpdeskwindopland.nl.

De gemeente Emmen houdt op basis van de structuurvisie Emmen, Windenergie een minimale afstand van 500 meter tot individuele woningen en 1100 meter tot woongebieden aan. In combinatie met een maximale tiphoogte van 150 meter blijft deze afstand beduidend groter dan de in voorbereiding zijnde nieuwe landelijke minimale afstand.

Een minimale afstandsnorm geeft zelf geen garantie op geen of minder geluid. Naast de afstand blijft ook de geluidsbelasting op de gevel van een woning relevant. Het nog uit te voeren geluidsonderzoek voor de ProjectMER richt zich hierop. Door een combinatie van een minimale afstand , een maximale gevelbelasting en aandacht voor zo min mogelijk woningen binnen 1100 meter verwacht de gemeente Emmen eventuele gezondheidseffecten voor zoveel mogelijk omwonenden te kunnen beperken. Dit komt overeen met de uitkomsten van het gebiedsproces Windkracht 3 en de structuurvisie Emmen, Windenergie. Tot slot wijst de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen op het belang van een nulmeting en monitoring, in elk geval voor wat betreft geluidsoverlast (onder punt 6. Minimaliseren overlast).

Doorwerking

De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 27

Geluidsoverlast (N34)

Titel	Toenemende geluidsoverlast
Zienswijzenr.	1, 26, 33, 38
Vraag of opmerking	De overlast zal door de windmolens toenemen qua geluid (bromtoon)
Antwoord	Op basis van de structuurvisie Emmen, Windenergie hanteert de gemeente Emmen een minimale afstand van 1100 meter tot woongebieden. Dat is een aanmerkelijk grotere afstand dan wettelijke normen voorschrijven. Bij individuele woningen is de minimale afstand 500 meter. Desondanks zal dit hinder en overlast voor de omgeving inderdaad niet geheel weg kunnen nemen. Dit geldt zowel voor de locaties N34 als Zwartenbergweg. Zie ook het antwoord bij Vraag 26 en vraag 29.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 28

Gezondheid

(N34)

Titel	Bedreigde diersoorten, bedreigde gezondheid.
Zienswijzenr.	23
Vraag of opmerking	Mensen met ziekte van Menière lopen mogelijk extra risico. Bedreigde diersoorten zijn een reden om molens niet te plaatsen. De vraagsteller voelt deze plaatsing ook als bedreigend voor zijn of haar gezondheid.
Antwoord	Windmolens kunnen voor hinder en overlast zorgen, waarbij de een hiervoor gevoeliger zal zijn dan de ander. Daarbij ligt er een belangrijke relatie met de afstand van een woning tot een windmolen. Voor de gemeente weegt het voorkomen / beperken van hinder en overlast voor de mensen in de omgeving zwaar mee en dit vormt ook de belangrijkste grondslag onder de structuurvisie en het voornemen om een deel van de windenergieopgave in te wisselen voor zon-op-dak. Tot slot wijst de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen op het belang van een nulmeting en monitoring, in elk geval voor wat betreft geluidsoverlast (onder punt 6. Minimaliseren overlast). Zie voor een nadere toelichting ook vraag 26 en vraag 29.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 29

Gezondheid
(Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Gezondheidseffecten, lopend onderzoek RIVM 28
Vraag of opmerking	Vanuit het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu zijn gezondheidseffecten van windturbinegeluid onderzocht en nog altijd in onderzoek. Deze liegen er niet om. In het plan wordt onvoldoende rekening gehouden met de gegevens die hierover tot nu toe bekend zijn. De zorg voor morgen begint vandaag. Met andere woorden: het milieubeschermingsniveau is onvoldoende in acht genomen en het plan is in onvoldoende mate voorzien van een actuele, deugdelijke en op zichzelf staande en op de lokale situatie toegesneden motivering.
Antwoord	<p>De structuurvisie Emmen, Windenergie en de bijbehorende PlanMER geven op gebiedsniveau nog altijd een voldoende inzicht wat betreft hinder en aantal gehinderden. De gemeente Emmen eist verder dat bij de uitwerking van plannen voor een windpark een ProjectMER wordt opgesteld. Dit maakt het onder andere mogelijk om rekening te houden met de laatste wetenschappelijke inzichten en wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen in het licht van milieueffecten en onderzoek daarnaar. De Commissie voor de m.e.r. zal in dat verband ook de kwaliteit en consistentie van het uitgevoerde onderzoek, motivering en de getrokken conclusies kritisch toetsen.</p> <p>Het RIVM doet inderdaad onderzoek naar gezondheidseffecten van windmolens, mede ingegeven door een pleidooi vanuit GGD's Drenthe en Groningen die in met steun vanuit onder andere de gemeente Emmen deden. (Via de site van de RIVM is meer informatie hierover beschikbaar, zie https://www.rivm.nl/publicaties/verkenning-van-opties-voor-gezondheidsonderzoek-rond-windturbines.) Het Rivm rapporteert over de meest recente wetenschappelijke inzichten op gebied van gezondheid en windturbines. Deze onderzoeksbevindingen werken ook door op nieuwe landelijke normeringen voor windenergie die op dit moment in voorbereiding zijn en als zodanig ook getoetst worden door de Commissie voor de m.e.r. Het blijkt dat de afstandsnormen die de gemeente Emmen hanteert (minimaal 500 meter) in de praktijk nog altijd strenger (ruimer) uitvallen dan de nieuwe landelijke norm (minimaal 2x de tiphoogte). De gemeente Emmen blijft via de structuurvisie Emmen, Windenergie aan deze eigen, strengere normen vasthouden. De structuurvisie Emmen, Windenergie beperkt daarmee de hinder voor omwonenden meer dan op basis van aankomende landelijke normen kan worden verwacht.</p>
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

|

Vraag 30

Gezondheid

(N34)

Titel	Noodzaak van gedegen onderzoek naar gezondheidseffecten van windenergie voor paarden en koeien. Twee windmolens direct naast Noordbargerbos maakt paardrijden daar onmogelijk door overspannen paarden.
Zienswijzenr.	30
Vraag of opmerking	De windmolens komen te dicht te staan bij bedrijven met levende have. De gekozen locatie is niet acceptabel. Als gevraagd wordt naar de gevolgen van windmolens voor paarden en koeien wordt daarop gezegd dat er op meer plekken koeien en paarden onder windmolens grazen dus er geen gevaar voor de gezondheid van de beesten is. Echter, van het plaatsen van windmolens in zee werd ook gezegd dat het geen kwaad kon voor de dieren in zee, maar ondertussen spoelen er op de meest vreemde plekken dieren aan en is wel duidelijk geworden dat deze dieren door de trillingen in het water compleet de weg kwijt zijn geraakt. Derhalve is het noodzakelijk gedegen onderzoek te doen naar de gevolgen van de windmolens voor de gezondheid van paarden en koeien. Twee van de vijf windmolens N34 komen aan de rand van het bos te staan (Noordbargerbos). Het rijden met paarden door de bossen zou door de komst van windmolens onmogelijk gemaakt kunnen worden. Paarden kunnen overspannen raken, ook omdat zij geluid 10x zo sterk als mensen waarnemen. Dit kan belangrijke negatieve financiële gevolgen hebben voor de inkomsten van het bedrijf van de vraagsteller. Windmolens zouden moeten worden geplaatst in een gebied waar er meer ruimte om de windmolens heen is.
Antwoord	Wat betreft de effecten van wind-op-land op de natuur en de dieren die daarin leven zal onderzoek uitgevoerd moeten gaan worden in het licht van de ProjectMER en de natuurtoets. Daarbij worden de laatste wetenschappelijke inzichten betrokken. Wat betreft landbouwhuisdieren als koeien en paarden geldt deze onderzoeksplicht niet. De meeste windparken en losse windmolens staan in het buitengebied, soms zelfs op het erf van agrarische bedrijven. We vinden geen aanknopingspunten, bijvoorbeeld onderzoeksresultaten op internet, om aan te nemen dat windmolens wat dat betreft landbouwhuisdieren voor problemen zorgen, ook niet voor paarden. Verder hanteren we als uitgangspunt dat het voorkomen van hinder en overlast voor omwonenden zwaarder weegt dan dat van landschap, natuur en in dat verband dan ook landbouwhuisdieren. Wat betreft de effecten op paarden als zij langs windmolens lopen zijn ons geen onderzoeken bekend die wijzen op een noemenswaardig negatief effect. In dat verband kunnen we wijzen op informatie op de Duitse websites van de Wissenschaftliche Dienste van de Duitse Bundestag (<i>Sachstand. Zu ökologischen Auswirkungen von Windkraftanlagen. WD 8 - 3000 - 139/18.</i> https://www.bundestag.de/resource/blob/627700/d2062d540c0e87120ce20046681c8622/WD-8-139-18-pdf-data.pdf) en de studie <i>Gutachten</i>

Windenergieanlagen und Pferde (Anja Seddig, Fakultät für Biologie Universität Bielefeld, 17-11-2004 waar ook de wetenschappelijke dienst van de Duitse Bundestag naar verwijst (http://www.bi-gersfeld.de/downloads/jan15-windenergie_wea_wka_pferd_17-11-2004.pdf). Wat betreft belangrijke negatieve effecten voor de inkomsten van uw bedrijf, zie ons antwoord bij vraag #10#.

Doorwerking

De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 31

Gezondheid
(Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Schadeverhaal bij negatieve gezondheidseffecten 38
Vraag of opmerking	Indien de windmolens wel geplaatst zullen worden en blijkt dat er daardoor nadelige consequenties zijn voor de gezondheid van de vraagsteller, dan zal de vraagsteller de gemeente Emmen als opdrachtgever hiervoor aansprakelijk stellen.
Antwoord	Wij begrijpen uw standpunt en we onderkennen dat windenergie een negatief op de gezondheid kan hebben van omwonenden die op korte afstand tot de windmolens wonen. Via de structuurvisie Emmen, Windenergie en de gemeentelijke gedragscode Windenergie spannen we ons in om gegeven de aan Emmen toebedeelde windenergie-opgave de hinder en overlast voor omwonenden alsnog zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken. Zie voor een nadere toelichting van nadeelcompensatie ook het antwoord op vraag 16 en vraag 29.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 32

Gezondheid

(N34)

Titel	Gezondheidseffecten, windmolensyndroom
Zienswijzenr.	2, 23
Vraag of opmerking	Zoals recent bevestigd in een LUMC wetenschappelijk onderzoek, kampen mensen die in de buurt wonen van windturbines vaak met slaapproblemen. Daarnaast blijkt dat mensen met reeds bestaande hartklachten een grotere kans hebben op een beroerte en/of een hartinfarct. Het kan leiden tot het windmolensyndroom.
Antwoord	De gemeente onderkent dat de komst van windmolens mogelijk negatieve effecten kan hebben op mensen die op korte afstand van windmolens wonen. Om die reden staat het voorkomen van hinder en overlast centraal. Naast de criteria die de gemeente daarvoor via de structuurvisie hanteert, zet de gemeente zich daar nu ook voor in, door middel van een alternatieve invulling met zon-op-dak voor een wezenlijk deel van de oorspronkelijke provinciale windopgave. Zie voor een uitgebreidere toelichting op het aspect gezondheid ook het antwoord op vraag 26 en vraag 29.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 33

Hinder
(N34)

Titel Westenesch, Paradijsvogels
Zienswijzenr. 23

Vraag of opmerking Westenesch wordt ook al opgezaald met de komst van de paradijsvogels. Met de plaatsing van de windmolens wordt Westenesch dubbel belast.

Antwoord Het is gebruikelijk dat in dorpen of wijken meerdere ontwikkelingen tegelijk plaatsvinden. Het komt daarbij helaas ook voor dat het meerdere ontwikkelingen betreft waar omwonenden hinder van zouden kunnen ondervinden. Voor beide ontwikkelingen is of wordt een zorgvuldige integrale belangenafweging gemaakt.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 34

Hinder
(N34)

Titel **Overlast aanvoer materialen over Blikveldweg**
Zienswijzenr. 23

Vraag of opmerking Mocht toch besloten worden hier windmolens te plaatsen en de aanvoer van materiaal over de Blikveldweg gebeurt, dan geeft dit onaanvaardbaar veel overlast.

Antwoord Bij de uitwerking van plannen voor de bouw, exploitatie en sloop van het windpark dient hier rekening mee gehouden te worden. Dit krijgt in de voorbereiding aandacht. Het gaat niet alleen om omwonenden, maar ook om het functioneren van bedrijven, de staat van de weg voor en na de bouw van het windpark, enzovoorts. De gemeente verwacht dat dit onderdeel in de gesprekken tussen het omwonenden, de exploitant en de gemeente een plek krijgt en de gemeente zal zich hier ook actief mee bemoeien en het belang van omwonenden en bedrijven nadrukkelijk mee laten wegen.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 35

Hinder
(Algemeen)

Titel	Ontzorgen van omwonenden
Zienswijzenr.	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22
Vraag of opmerking	De gemeente heeft als belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken. Wat heeft B&W gedaan, naast de Structuurvisie Emmen, Windenergie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden?
Antwoord	De gemeente heeft gelijktijdig met de structuurvisie de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen vastgesteld. Op basis daarvan is het Gebiedsplatform N34 opgericht om initiatiefnemers en een groep omwonenden met elkaar in contact te brengen onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. Afspraken die de omwonenden voorbereiden, ook ten aanzien van vermindering hinder en overlast, kunnen zij vervolgens via een breder gebiedsproces voorleggen aan alle omwonenden. De raad heeft middelen beschikbaar gesteld aan omwonenden in het gebiedsplatform om zich door deskundigen bij te kunnen laten staan. Verder heeft de raad in 2016 het Windfonds N34 ingesteld. Na de bouw van een windpark wordt dit windfonds actief.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 36

Individuele woningen (N34)

Titel Zienswijzenr.	Overleg met direct omwonenden bij onverhoopte plaatsing 23
Vraag of opmerking	Mocht de plaatsing onverhoopt doorgaan, verwacht de vraagsteller dat de bewoners binnen de 1100 meter (zeven woningen) opgeroepen worden voor overleg.
Antwoord	Dit kunnen wij u toezeggen. De Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen besteedt hier ook aandacht aan.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Vraag 37

Landschap
(N34)

Titel Uitzicht vanuit Noordbarge
Zienswijzenr. 26

Vraag of opmerking Aangezicht is een bezwaar. Nu zien we het bosrijke gebied, maar met de bouw van deze grote windmolens zouden deze ver boven het bos uit te zien zijn vanuit Noordbarge.

Antwoord Een windpark gaat inderdaad gepaard met gevolgen voor het uitzicht. In welke mate, dat verschilt per locatie. De begrenzing van de tiphoogte op 150 meter heeft wat dit betreft enig nut. Verder zijn er 3D-visualisaties gemaakt in het licht van de structuurvisie waar u naar zou kunnen kijken. Bij de uitwerking van het windpark N34 en de ProjectMER zal de initiatiefnemer met 3D-beelden komen op basis van de daadwerkelijk voorgestelde posities van windturbines.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 38

Landschap
(Algemeen)

Titel Ashoogte tot 100 meter leidt tot meer windmolens
Zienswijzenr. 46

Vraag of opmerking De vraagsteller geeft mee dat de keuze voor windturbines met een ashoogte van 100 meter leidt tot meer windturbines om de doelstellingen van Gemeente Emmen te behalen.

Antwoord Er is voor de vergelijking tussen beide overgebleven windlocaties gebruik gemaakt van de uitgangspunten uit de structuurvisie 2016 voor windmolens.. Wij zien geen andere aanleiding om af te wijken van de uitgangspunten zoals opgesteld in de Structuurvisie Emmen, Windenergie . Er is bij de totstandkoming van de structuurvisie Emmen, Windenergie op basis van de uitkomsten van het gebiedsproces 'Windkracht 3', waarbij uitvoerig gebruik is gemaakt van 3D-visualisaties met meer of minder windmolens in combinatie met hogere of lagere windmolens, bewust gekozen voor een maximale as- en tiphoogte van windmolens. .

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 39

Landschap
(N34)

Titel Aantasting uitzicht vanuit achtertuin
Zienswijzenr. 1, 33

Vraag of opmerking Het uitzicht op de enorme wieken is niet om aan te zien qua uitzicht vanuit onze achtertuin, over het Noordbargerbos heen.

Antwoord Windmolens zijn inderdaad vaak vanaf grote afstand zichtbaar. Voor Noordbarge en Delftlanden zal het Noordbargerbos de windmolens deels afschermen, dit verschilt van plek tot plek. De hoogtebeperking van 150 meter als opgenomen in de structuurvisie draagt ook aan bij aan een afschermende werking. De hoogtebeperking voorkomt lichthinder in de donkere uren. Desalniettemin zal het windpark overdag vanaf diverse plekken goed zichtbaar zijn.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 40

Landschap
(N34)

Titel **Beschermd dorpsgezicht Westenesch**
Zienswijzenr. 23, 25, 31, 40

Vraag of opmerking Westenesch heeft nu de status van beschermd dorpsgezicht. Niets in het dorp mag veranderd worden zonder overleg met de gemeente. Dit om het fraaie dorpsgezicht te behouden. Het fraaie dorpsgezicht dreigt nu verpest te worden door het plaatsen van windmolens zo dicht bij het dorp.

Antwoord Dit aspect is in de structuurvisie meegewogen als onderdeel van het criterium landschap. Voor de gemeente is het voorkomen van hinder en overlast leidend. Vanuit die afweging is bij de vaststelling van de structuurvisie Emmen, Windenergie uiteindelijk naast Pottendijk en Zwartembergerweg voor de locatie N34 gekozen. Tot slot is relevant dat de gemeente Emmen hecht aan tijdelijkheid van de windmolens. In dat opzicht is geen sprake van een onomkeerbare aantasting van het landschap. Zie ook het antwoord op Vraag 42.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 41

Landschap
(N34)

Titel	Geopark Hondsrug
Zienswijzenr.	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 31
Vraag of opmerking	Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie-molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige Landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuidoost-Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
Antwoord	De structuurvisie Emmen, Windenergie gaat ook in op landschappelijke waarden, net als in de bijbehorende PlanMER. Verder zal dit ook in de project-MER voor de locatie N34 aandacht krijgen. De gemeente Emmen streeft om meerdere redenen en als verwoord in de structuurvisie nadrukkelijk naar een tijdelijk windpark, voor de duur van 16 tot 20 jaar. Voor zover een windpark aan de N34 een negatieve landschappelijke doorwerking heeft op onder andere UNESCO Global Geopark De Hondsrug, zal dit tijdelijk en omkeerbaar te zijn. Uit de aanwezigheid van het Geopark vloeien, voor zover ons bekend, geen verplichtingen of beperkingen voort met betrekking tot windenergie. In de ProjectMER kan de landschappelijke doorwerking nadere aandacht krijgen.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak. De zienswijze heeft verder betrekking op de uitwerking van de te selecteren locatie en zal hierbij betrokken worden.

Vraag 42

Landschap
(N34)

Titel **Windmolens doen afbreuk aan het waardevolle en beschermde dorpsgezicht.**
Zienswijzenr. 44, 45

Vraag of opmerking Windmolens doen afbreuk aan het waardevolle en beschermde dorpsgezicht.

Antwoord Het beperken van hinder voor omwonenden is het belangrijkste uitgangspunt bij de voorliggende locatiekeuze. Hierom heeft de gemeente op basis van de vigerende structuurvisie en de hierin gehanteerde uitgangspunten een vergelijking gemaakt tussen de locaties. Hinder was, en is, het belangrijkste uitgangspunt om locaties aan te toetsen. Het criterium 'afstand tot een beschermd dorpsgezicht' is niet opgenomen in de structuurvisie uit 2016, derhalve kan hier ook niet aan getoetst worden. Wellicht ten overvloede benoemen wij in dit kader dat de vergunning voor een windpark tijdelijk zal worden verleend, in beginsel voor een periode van 16 jaar. Voor zover windenergie afbreuk doet aan het beschermde dorpsgezicht dan is dat daarmee ook van tijdelijke aard. Zie ook het antwoord op Vraag 40.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 43

Landschap
(N34)

Titel	Maximale hoogte windmolens 149 meter doet afbreuk aan nabije karakteristieke dorpen
Zienswijzenr.	44, 45
Vraag of opmerking	De maximale hoogte van de windmolens (149 meter) doet afbreuk aan de karakteristieke dorpen in de nabijheid
Antwoord	<p>Om een goede vergelijking te maken tussen locaties en tegelijk de doelstelling aan opwek te behalen is gekozen om uitgangspunten uit de structuurvisie 2016 te gebruiken. Hierin staat het ontwikkelkader waarbinnen windturbines ontwikkeld kunnen worden in de al aangewezen zoekgebieden. Uit deze vergelijking, en op basis van windturbines met een maximale tiphoogte van 149 meter zijn er minder gehinderden op de locatie N34.</p> <p>Wellicht ten overvloede benoemen wij ook in dit kader dat de vergunning voor een windpark altijd tijdelijk zal worden verleend, voor een periode van in beginsel 16 jaar, en dat een eventueel gevoel van afbreuk aan karakteristieke dorpen tijdelijk zal zijn. Zie ook het antwoord op vraag 40 en 42.</p>
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 44

Landschap
(Algemeen)

Titel	Landschap en cultuurhistorie ten onrechte niet opgenomen als wegingscriteria bij voorkeurslocatie
Zienswijzenr.	44, 45
Vraag of opmerking	Landschap en cultuurhistorie is ten onrechte niet opgenomen als wegingscriteria bij het kiezen van een voorkeurslocatie
Antwoord	Het beperken van hinder voor omwonenden is het belangrijkste uitgangspunt bij de voorliggende locatiekeuze. Hierom heeft de gemeente op basis van de vigerende structuurvisie en de hierin gehanteerde uitgangspunten een vergelijking gemaakt tussen de locaties. Hinder was, en is het belangrijkste uitgangspunt om locaties aan te toetsen. Het criterium 'afstand tot een beschermd dorpsgezicht' is niet opgenomen in de structuurvisie uit 2016, derhalve kan hier ook niet aan getoetst worden. Zie ook het antwoord op Vraag 40 en 42.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 45

Lichthinder (N34)

Titel Zienswijzenr.	Garanties voor geen lichthinder 27
Vraag of opmerking	Mochten de windmolens hier worden geplaatst, zouden we graag een garantie krijgen dat er geen lichtjes zullen worden geplaatst. En dat de hoogte dus ook niet hoger gaat worden dan 100m masthoogte.
Antwoord	Mede om lichthinder te voorkomen is gekozen voor een begrenzing van de tiphoogte tot 150 meter. Vanaf 150 meter zijn onder de huidige wetgeving lichtmarkeringen verplicht. Ook andere afweging spelen een rol bij de hoogtebeperking, als beschreven in het antwoord op Vraag 38.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 46

Lichthinder
(Algemeen)

Titel **Minder lichthinder door nieuwe technologie**
Zienswijzenr. 46

Vraag of opmerking De vraagsteller geeft aan dat nieuwe technieken de naderingsdetectieverlichting minder hinderlijk maken.

Antwoord Het kan zijn dat nieuwe technieken de lichthinder kan verminderen, maar dit sluit lichthinder nog altijd niet uit. Bovendien is het criterium van een maximale tiphoogte van 150 meter niet alleen gekoppeld aan het voorkomen van lichthinder, ook andere afwegingen spelen mee. Zie daarvoor ook de structuurvisie Emmen, Windenergie. Zie ook het antwoord op Vraag 38.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 47

Milieu-effecten (Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Windmolens zijn niet altijd milieuvriendelijk 2
Vraag of opmerking	Windmolens zijn niet altijd milieuvriendelijk, als gevolg van de effecten van plaatsing en recycling. Verder blijkt uit recent onderzoek van het RIVM dat de coatings van windmolens mogelijk schadelijk zijn voor het milieu.
Antwoord	Op dit punt blijven zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, waaronder een meer circulaire productie en verwerking van windmolens en windmolenonderdelen en wat betreft wet- en regelgeving. Over het algemeen wordt de toepassing van de best beschikbare technieken nagestreefd. Wat betreft de gemeente Emmen weegt het voorkomen of verminderen van hinder en overlast daarbij zwaar mee, maar ook andere aspecten als recycling en toegepaste coatings kunnen bijvoorbeeld in het licht van de ProjectMER meegewogen worden bij de verdere uitwerking van een windparkontwerp.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak. De zienswijze heeft verder betrekking op de uitwerking van de te selecteren locatie en zal hierbij betrokken worden.

Vraag 48

Milieu-effecten (Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Onafhankelijke nieuwe MER 21
Vraag of opmerking	De MER is uitgevoerd door bedrijven, die nauwe banden onderhouden met de initiatiefnemers. Er zal een nieuw onderzoek ingesteld moeten worden door bedrijven, die geen binding hebben met de bouwers.
Antwoord	De gemeente streeft naar maximale transparantie en objectiviteit. De onderzoeken die voor het project gedaan worden, worden in beginsel verricht door onafhankelijke en kundige onderzoeksbureaus die daar ook voor instaan. De gemeente kijkt kritisch mee en toetst deze resultaten ook, onder andere samenwerking met de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe. Mocht er een verschil van inzicht zijn, dan kan eventueel een second opinion worden gevraagd. De onderzoeken als besloten in de ProjectMER worden verder onafhankelijk getoetst door de Commissie voor de m.e.r.. Tot slot bestaat altijd de mogelijkheid om in beroep en hoger beroep te gaan bij een rechter na vaststelling van de omgevingsvergunning. Op deze wijze wordt niet alleen de objectiviteit maar ook de kwaliteit van het onderzoek voldoende gewaarborgd.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 49

Milieu-effecten (Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Problematische productie en recycling van windmolens 38
Vraag of opmerking	De vraagsteller is zeer kritisch over deze zogenaamde groene Energie. Denk daarbij aan productie en vernietiging na x jaar wanneer ze te oud zijn of om welke redenen dan ook.
Antwoord	Wij verwijzen naar het antwoord onder vraag 47. We nemen uw opmerking voor kennisgeving aan.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 50

Milieu-effecten (Algemeen)

Titel	Concrete informatie over praktische doorwerking voor direct betrokkenen ontbreekt
Zienswijzenr.	41
Vraag of opmerking	Hoewel het plan van aanpak inzicht biedt in het aantal huishoudens dat mogelijk overlast zal ervaren, ontbreekt concrete informatie voor de direct betrokkenen over praktische aspecten waar zij rekening mee moeten kunnen houden. Dit betreft onder meer de invloed op zicht, geluid, slagschaduw, en de mogelijke impact op de woningwaarde.
Antwoord	Bij de structuurvisie Emmen, Windenergie is ook een PlanMER opgesteld. Deze zit als bijlage bij de structuurvisie en bevat veel informatie over effecten als slagschaduw en geluid. Verder is in het licht van de afweging N34-Zwartenbergerweg aanvullend onderzoek uitgevoerd om een goede afweging mogelijk te maken op basis van de actuele situatie. Deze onderzoeken richten zich op het voor windenergie aangewezen gebied. Tot slot schrijft de structuurvisie voor dat er in het licht van de vergunningverlening voor een windpark ook nog een ProjectMER dient te worden uitgevoerd. Daarbij gaat het om de effecten van het concreet uitgewerkte windpark, ook rekening houdend met type windmolen en de exacte plaatsing. Hiermee kan dus ook rekening worden gehouden met nieuwe windmolentypes en -technieken en nieuwe wetgeving en andere inzichten. Deze ProjectMER dient nog uitgevoerd te worden, de eerste verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de initiatiefnemer. De ProjectMER vormt een harde randvoorwaarde voor vergunningverlening.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 51

Milieu-effecten (Zwartenbergerweg)

Titel Zienswijzenr.	Effect van nieuwe technologie op aantal gehinderden 46
Vraag of opmerking	Nieuwe technologische ontwikkelingen kunnen leiden tot een andere uitkomst van het aantal gehinderden en minder gehinderde personen bij de locatie Zwartenbergerweg.
Antwoord	Bij de afweging tussen de locaties is uitgegaan van de structuurvisie 2016 en de onderliggende PlanMER. Deze documenten gelden nog steeds als toetsingskader voor ontwikkelingen met betrekking tot windenergie. Eventuele nieuwe technologische ontwikkelingen op gebied van slagschaduw en geluid die leiden tot minder hinder hebben daarbij evenwel ook betrekking op de locatie N34. Er zijn ons geen nieuwe technologische ontwikkelingen bekend die kunnen leiden tot een significant andere uitkomst van het aantal gehinderden. De gemeente houdt daarom vast aan de in de structuurvisie Emmen, Windenergie genoemde criteria.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 52

Milieu-effecten (N34)

Titel Zienswijzenr.	Europese norm voor minimale afstand 21, 23
Vraag of opmerking	De woonboerderij van de vraagsteller staat op ongeveer 850 meter afstand van de geplande windmolens. De wind komt veelal uit de richting westen, dus krijgen wij veelvuldig hinder van laagfrequentiegeluid, slagschaduw en lawaai geproduceerd door de windmolens. De norm voor de afstand in Europese regelgeving is 10 keer de tiphoogte. Dit komt dus neer op 1500 meter afstand van de omliggende woningen.
Antwoord	De Raad van State hanteert een afstand van 10x de tiphoogte als criterium om te bepalen of iemand enige mate van hinder zou kunnen ondervinden en daarmee belanghebbend is bij een ruimtelijk besluit. De wettelijke normen voor geluid en slagschaduw maken echter plaatsing van windmolens op aanmerkelijk kortere afstand mogelijk, zelfs tot minder dan 350 meter.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 53

Milieu-effecten (Algemeen)

Titel	Een gedegen MER ontbreekt. De PlanMER uit 2015 mist recente technologische ontwikkelingen wat betreft rendement en impact op de omgeving.
Zienswijzenr.	28, 29, 41
Vraag of opmerking	Omwonenden hebben geen kennis kunnen nemen van een gedegen milieu effect rapportage. Het plan staat haaks op een gezonde leefomgeving, ook een van de doelen/ verantwoordelijkheden van u als overheid. Het PlanMER waarnaar verwezen wordt, dateert van 2015 en houdt mogelijk geen rekening met recente technologische ontwikkelingen in de energietransitie die een verbetering kunnen betekenen in rendement en impact. Het is van belang om te onderzoeken of deze ontwikkelingen kunnen leiden tot een vermindering van het oorspronkelijk voorgestelde aantal windmolens, zonder dat dit ten koste gaat van de beoogde opbrengst van het windpark en ten gunste komt aan de vermindering van overlast.
Antwoord	Bij de structuurvisie Emmen, Windenergie is een PlanMER opgesteld. Deze zit als bijlage bij de structuurvisie en bevat veel informatie over effecten als slagschaduw en geluid. Verder is in het licht van de afweging N34-Zwartenbergerweg aanvullend onderzoek uitgevoerd om een goede afweging mogelijk te maken op basis van de actuele situatie. Deze onderzoeken richten zich op het voor windenergie aangewezen gebied. Tot slot schrijft de structuurvisie voor dat er in het licht van de vergunningverlening voor een windpark ook nog een ProjectMER dient te worden uitgevoerd. Daarbij gaat het om de effecten van het concreet uitgewerkte windpark, ook rekening houdend met type windmolen en de exacte plaatsing. Hiermee kan dus ook rekening worden gehouden met nieuwe windmolentypes en -technieken en nieuwe wetgeving en andere inzichten. Dit maakt het mogelijk om meest recente technologische ontwikkelingen in de energietransitie die een verbetering kunnen betekenen in rendement en impact mee te wegen, binnen de kaders wat betreft de windenergieopgave, waaronder de provinciaal opgelegde invulling met grootschalige windenergie en maximering van de tiphoogte op basis van de structuurvisie. Deze ProjectMER dient nog uitgevoerd te worden, de verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de initiatiefnemer. Zie ook het antwoord op vraag 51.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 54

Milieu-effecten (Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Definitie omwonenden onduidelijk, geen zicht op concrete maatregelen 29, 41
Vraag of opmerking	Er bestaat onduidelijkheid over de definitie van 'omwonenden' en welke concrete maatregelen getroffen zullen worden om eventuele overlast te minimaliseren. Bovendien ontbreekt informatie over bewezen methoden die effectief zijn gebleken in het verminderen van overlast bij vergelijkbare windparken.
Antwoord	<p>De Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen bevat de volgende definities voor omwonenden:</p> <p><u>Omwonende</u>: de eigenaar of hoofdbewoner van een woning gelegen binnen een afstand van twee kilometer van een voor ontwikkeling van windenergie aangewezen gebied. Hieronder worden ook vergelijkbare belanghebbenden verstaan, zoals een recreatieondernemer.</p> <p><u>Direct omwonende</u>: omwonende binnen 1100 meter van de (beoogde, dichtstbijzijnde) windmolens, gerekend vanuit de as van de dichtstbijzijnde windmolenmast tot aan gevel van de woning.</p> <p><u>Overige omwonende</u>: alle omwonenden tussen 1100 en 2000 meter van de (beoogde) windmolens, gerekend vanuit de as van de dichtstbijzijnde windmolenmast tot aan de gevel van de woning.</p> <p>Wat betreft concrete maatregelen en technieken met het oog op overlast is de nog uit te voeren ProjectMER relevant. Deze aspecten krijgen daarin aandacht, zoals hoeveel geluid en slagschaduw op de gevels van woningen terechtkomt en het effect van maatregelen. Ook de bewezen effectiviteit van nieuwe methoden behoort daarbij aan de orde te komen, ook in het licht van onderzoek naar de best beschikbare technieken.</p>
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit. De zienswijze heeft verder betrekking op de uitwerking van de te selecteren locatie en zal hierbij betrokken worden.

Vraag 55

Milieu-effecten (N34)

Titel	ProjectMER N34 uitvoeren voorafgaand aan locatiekeuze met betrekking tot N34
Zienswijzenr.	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22
Vraag of opmerking	Voor de Structuurvisie (paragrafen 6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 ProjectMER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bijvoorbeeld aan de flora & fauna in het Noordbargerbos en paarden en koeien in de nabije omgeving, enzovoorts.
Antwoord	De gemeente heeft onderzoek uit laten voeren naar de actualiteit van de Passende beoordeling en soortenbescherming voor wat betreft natuurwaarden (Locatieonderzoek N34 en Zwartembergerweg voor plaatsing WTG op basis van resultaten onderzoek N2000 (passende beoordeling op hoofdlijnen) in het kader van de Structuurvisie windenergie en passende beoordeling Pottendijk. BügelHajema, 30-10-2023). Dit geeft voldoende houvast wat betreft de afweging tussen ontwikkeling van locatie N34 of Zwartembergerweg, daar was dit onderzoek ook mede voor bedoeld. Het uitvoeren van een ProjectMER gebeurt pas op een later moment, dat kan alleen op basis van een concrete vergunningsaanvraag goed vorm en inhoud krijgen.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 56

Milieu-effecten (N34)

Titel Zienswijzenr.	Aantasting woon- en leefgenot door horizonvervuiling en lawaai 31, 40
Vraag of opmerking	De stilte, de ruimte en het vrije uitzicht waren destijds de reden waarom de vraagsteller op deze plek ben gaan wonen en niet in het centrum van Emmen of in een van de woonwijken van Emmen of in een ander stedelijk gebied. Het huidige uitzicht vanuit Noordbarge en Westenesch, met name de straten Achter Het Kanaal en de Bargerkampenweg is namelijk op dit moment zonder enige vorm van horizonvervuiling. De vraagsteller kijkt tegen het Noordbargerbos aan. Daardoor kan de vraagsteller vanuit zijn of haar tuin de zon prachtig zien ondergaan zonder enige vorm van horizonvervuiling, bovendien veroorzaken windmolens lawaai. Toekomstige windmolens langs de N34 aan de rand van het Noordbargerbos gaan de woonomgeving en woongenot van de vraagsteller onvermijdelijk in negatieve zin aantasten.
Antwoord	Dit zijn inderdaad effecten waar u rekening mee dient te houden. De gemeente is zich daar ook van bewust en tracht via de structuurvisie Emmen, Windenergie en bij de uitwerking van de plannen voor het windpark hier samen met de omgeving en de initiatiefnemer zo goed mogelijk invulling aan te geven om hinder en overlast en aantasting van woon- en leefgenot te beperken.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 57

Milieu-effecten (Algemeen)

Titel	Behoud van rust en ruimte in landelijk gebied
Zienswijzenr.	31, 40
Vraag of opmerking	Rust en ruimte is iets wat in Nederland steeds schaarser wordt, dit komt ook door het plaatsen van windmolens in landelijk gebied. Mensen die de bedrijvigheid van industrie en een stedelijk gebied prefereren gaan niet wonen waar de vraagsteller woont maar zoeken een woning in stedelijk gebied.
Antwoord	Mede om deze redenen is de gemeente Emmen geen voorstander van windenergie. De gemeente wil zelf invulling geven aan de toegewezen windenergieopgave om binnen de mogelijkheden hinder en overlast te voorkomen of te beperken.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 58

Natuur
(N34)

Titel	Verstoring natuurlijk evenwicht, risico op plaagdieren
Zienswijzenr.	38
Vraag of opmerking	Het is ook niet uit te sluiten dat de groene natuur het bos en de weilanden ernstige schade zullen ondervinden hierdoor, denk aan de diverse roofvogels en vleermuizen. Dit zijn natuurlijke vijanden van de muizen, ratten en insecten. Wat als dit evenwicht wordt verstoord. Tevens staat het dierenpark in de directe omgeving van deze windmolens, wat is het effect op de dieren in dit park?
Antwoord	Naast de ProjectMER dient ook een natuurtoets uitgevoerd te worden om de schadelijke effecten op flora en fauna en het effect van maatregelen te onderzoeken en te monitoren. Wat betreft effecten op landbouwhuisdieren zien wij op dit moment geen aanleiding om te veronderstellen dat windenergie hier een betekenisvol negatief effect op heeft. Hetzelfde geldt voor de dieren van Wildlands. Daar komt bij dat de afstand tussen het windpark N34 en Wildlands met meer dan 1500 meter aanzienlijk zal zijn.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van het met het uitvoeringsplan te selecteren locatie. De zienswijze wordt daarbij betrokken maar leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit. .

Vraag 59

Onderbouwing (N34)

Titel **Onderbouwing N34 is onvoldoende**
Zienswijzenr. 30

Vraag of opmerking De onderbouwing voor de gekozen locatie [N34] is onvoldoende.

Antwoord Deze afweging is bij de vaststelling van de Structuurvisie Emmen, Windenergie gemaakt, mede op basis van de onderzoekresultaten van de PlanMER waar ook de Commissie voor de m.e.r zich positief over heeft uitgesproken. Het was en is niet mogelijk om tegen de structuurvisie in beroep te gaan. Het is echter wel mogelijk om, op het moment dat een vergunning voor het windpark is verleend, daartegen rechtsmiddelen aan te wenden. Op dat moment kan de rechter ook kijken naar de onderbouwing die onder meer uit de structuurvisie en dit voorliggende besluit voortvloeit. Voor de locatie Pottendijk heeft al een beroepszaak gespeeld rondom de vergunning voor het windpark, zowel bij de rechtbank Noord Nederland als de Raad van State, waarbij ook de structuurvisie werd betrokken.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 60

Onderbouwing (N34)

Titel	Onderbouwing N34 is onvoldoende ten aanzien van geluid, slagschaduw, aantal woningen en landschap
Zienswijzenr.	34
Vraag of opmerking	De gemeente heeft aangegeven dat op basis van drie aspecten te weten geluid, slagschaduw en aantal woningen de locatie N34 beter scoort dan Zwartenbergweg. Onderbouwing van deze aspecten heeft niet plaatsgevonden en er wordt volledig voorbij gegaan aan het landschap. Met name ten aanzien van slagschaduw scoort de locatie N34 heel slecht - van zonsopgang tot ondergang in de dorpen Diphooen en Westenesch en ook over de vierbaans N34 heen.
Antwoord	De onderbouwing voor deze aspecten treft u aan in de structuurvisie Emmen, Windenergie en de bijbehorende PlanMER die is opgenomen als bijlage bij de structuurvisie. De Commissie voor de m.e.r. heeft deze PlanMER positief beoordeeld. Daarnaast staan deze aspecten ook nogmaals opgesomd in het uitvoeringsplan; in bijlage 7 en 10 staat nader uitgewerkt wat de verwachte effecten geluid en slagschaduw zijn.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 61

Onderbouwing (Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Handhaven bestaande drie zoekgebieden 36
Vraag of opmerking	Wij zijn het eens met het voorlopig handhaven van de drie zoekgebieden in uw structuurvisie. Ook al zou u de voorkeur hebben voor de N34-locatie. Zolang deze of alternatieven voor de duurzame opwek opgave niet zijn gerealiseerd, is het handhaven of in beeld houden of brengen van alternatieve opties belangrijk en gewenst. In uw structuurvisie heeft u uw wensen met betrekking tot de participatie van en compensatie voor de omgeving meegenomen. Dit hoort onzes inziens onderdeel te blijven van uw afwegingen en daarin is het kunnen uitwijken naar alternatieve locaties bij onderhandelingen met ontwikkelaars essentieel.
Antwoord	We nemen uw opmerking voor kennisgeving aan. Voor de goede orde, Structuurvisie Emmen, Windenergie en de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen blijven tot nader orde gewoon van kracht.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 62

Onderbouwing
.(Algemeen)

Titel **Verzoek om meer integrale afweging**
Zienswijzenr. 36

Vraag of opmerking In uw ontwerp legt u vooral het accent op de hinderaspecten. Het is goed en terecht dat u hier zeer zorgvuldig naar kijkt. Tegelijkertijd vragen wij u ook de andere factoren in het geheel in uw afwegingen te blijven betrekken en daarbij in het bijzonder ook de landschapswaarden en de maatschappelijke kosten van het energiesysteem.

Antwoord Wij verwijzen graag naar de structuurvisie Emmen, Windenergie voor wat betreft onze afwegingen om aan het voorkomen van hinder en overlast meer belang te hechten dan aan landschap en natuur. Dat neemt niet weg dat we ook landschap en natuur en de maatschappelijke kosten van het energiesysteem mee laten wegen in onze overwegingen. Dit staat nader uitgewerkt in vraag 7 en 9 in deze beantwoording.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 63

Onderbouwing
(Zwartenbergerweg)

Titel Lijnopstelling Zwartenbergerweg
Zienswijzenr. 46

Vraag of opmerking Er is niet gerekend met een lijnopstelling voor locatie Zwartenbergerweg. de uitkomst hiervan zou invloed kunnen hebben op het faseringsbesluit

Antwoord De gemeente gaat uit van de situatie zoals opgenomen in de structuurvisie. Alle mogelijke optimalisaties binnen de opgenomen zoekgebieden maken geen deel uit van de afweging, omdat dit evenwel voor de locatie N34 opgaat. Omdat het de structuurvisie het geldende kader is waaraan getoetst wordt, is dit document als uitgangspunt genomen.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 64

Onderbouwing
(Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Inhoudelijke afweging afstand tot gebouwen is onvoldoende 46
Vraag of opmerking	De vraagsteller geeft mee dat de inhoudelijke afweging van afstanden tot woningen en woongebieden onvoldoende is toegelicht
Antwoord	In paragraaf 2 van het ontwerp-faseringsbesluit staat opgenomen wat het absolute aantal woningen binnen 1100 meter van elk geprojecteerd windpark is. Des te meer woningen binnen een aantal meter van een windpark staan, des te meer gehinderden er zijn. Dit is een oorzakelijk verband en een uitgangspunt van de structuurvisie.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 65

Planologie

(N34)

Titel	Belemmeringen vanwege laagvliegroute defensie
Zienswijzenr.	44, 45
Vraag of opmerking	De windmolens kunnen niet uitgevoerd worden op deze locatie vanwege de laagvliegroute vanuit defensie. Er zijn bouwwerken mogelijk met een maximale hoogte van 40 meter.
Antwoord	De locatie N34 grenst aan het beperkingengebied van laagvliegroute 10 van het ministerie van Defensie maar overlapt deze niet. In de afweging voor de locatie N34 is in 2016 bij de vaststelling van de structuurvisie Emmen, Windenergie de laagvliegroute 10 van het ministerie van Defensie betrokken. Het ministerie van Defensie zal ook bij de uitwerking van plannen voor een windpark en de vergunningverlening betrokken worden.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 66

Recreatie
(Algemeen)

Titel	Meerwaarde vrijwaring onbewoonde gebieden
Zienswijzenr.	31, 40
Vraag of opmerking	Zoals de vraagsteller uit de stukken begrijpt, heeft het de hoogste prioriteit om windmolens in een gebied te plaatsen waar de minste mensen wonen. Wat betreft de vraagsteller is dit de omgekeerde wereld. Juist omdat aan de rand van het Noorbargerbos geen bewoning is, geeft dat enorme meerwaarde aan het gebied. De mensen die daar wandelen zoeken rust, ruimte en natuur. Industrie hoort in dat gebied niet thuis.
Antwoord	Voor de gemeente weegt het voorkomen of beperken van hinder en overlast voor omwonenden zwaarder dan de effecten op landschap of natuur. De keuze en onderbouwing daarvoor is in de structuurvisie Emmen, Windenergie vastgesteld. In deze structuurvisie zijn op basis van het criterium 'beperken van hinder' de zoekgebieden opgesteld.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 67

Uitvoerbaarheid
(N34)

Titel	Vergunning N34 op korte termijn strookt niet met pas vrijkomen aansluitcapaciteit over minimaal 5 jaar
Zienswijzenr.	34
Vraag of opmerking	Projectontwikkelaar Pure Energie heeft vaak aangegeven dat N34 een marginaal project is en wil nu zo snel mogelijk een vergunning hebben voordat nieuwere lagere geluidsgolven per 1 juni 2024 van kracht worden en voordat de SDE+ subsidie komt te vervallen, dit terwijl het nog minimaal 5 jaren gaat duren voordat een aansluiting op het Enexis netwerk kan plaatsvinden.
Antwoord	Er is inmiddels concreet zicht op uitbreiding van de netcapaciteit. TenneT en Enexis werken aan concrete plannen om dit mogelijk te maken. Het plannen, onderzoeken en vergunnen en bouwen van windmolens en windparken kost veel tijd, ook rekening houdend met eventuele beroepsprocedures. Daarom vindt de gemeente het niet onlogisch dat Pure Energie nu concreet aan de slag wil met hun project aan de N34, ook als het rekenend vanaf nu uiteindelijk nog een paar jaar zou kosten voordat het windpark operationeel wordt. Op dit punt hebben de initiatiefnemers ook een eigen verantwoordelijkheid en eigen afwegingskader. Voor zover Pure Energie aanspraak wil maken op SDE+ subsidies, ziet de subsidieverstrekker overigens ook toe op de mate van uitzicht op een elektriciteitsaansluiting.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 68

Woongebieden (N34)

Titel Zienswijzenr.	Ook belanghebbend net buiten de 1100 meter 27
Vraag of opmerking	We vallen nu net buiten de 1100 meter grens. We zijn wel belanghebbende aangezien onze gevel minder dan 1500m (10x de tiphoogte) van de locatie van de mogelijke windmolens af ligt. Graag zouden we op de hoogte willen blijven van de uiteindelijke situatie. Ook zouden we nauw betrokken willen worden bij de communicatie over dit project. Mocht er een molen worden geplaatst zouden we graag de coördinaten ontvangen.
Antwoord	Als u net buiten de 1100 meter van het aangewezen gebied N34 ligt, bent u klip en klaar belanghebbend en wordt u op basis van de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen aangemerkt als omwonende. U wordt echter dan niet aangemerkt als Direct omwonende. Zie ook het antwoord op Vraag 10 en Vraag 54.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 69

Woongebieden (N34)

Titel Windmolens komen te dicht op Noordbarge te staan
Zienswijzenr. 1, 2, 26, 33

Vraag of opmerking De windmolens staan veel te dicht naast het Dorp Noordbarge, en zal hiermee overlast geven aan bewoners

Antwoord Op basis van de structuurvisie Emmen, Windenergie hanteert de gemeente Emmen een minimale afstand van 1100 meter tot woongebieden, waaronder Noordbarge.. Bij individuele woningen is de minimale afstand 500 meter. Desondanks zal dit hinder en overlast voor de omgeving inderdaad niet geheel weg kunnen nemen. Dit geldt zowel voor de locaties N34 als Zwartenbergerweg. Het beperken van hinder is het belangrijkste uitgangspunt. Zie voor een nadere onderbouwing van de afstandsnormen ook het antwoord op Vraag 26.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 70

Woongebieden
(N34)

Titel **Negatieve impact voor bewoners van Noordbarge**
Zienswijzenr. 2, 26, 38

Vraag of opmerking Windmolens hebben mogelijk een impact op mens, dier en milieu. Wij vrezen voor een negatieve impact zoals slagschaduw, geluidsoverlast, trillingen, algemene gezondheid en horizonvervuiling voor de bewoners van Noordbarge, de nabij gelegen natuur en voor ons mooie dorp an sich.

Antwoord Windmolens hebben inderdaad impact. Mede daarom verlangt de gemeente van een initiatiefnemer dat er een ProjectMER (Milieueffect Rapport) wordt opgesteld om dit nader en project-specifiek te onderzoeken. Dit vormt een wezenlijke aanvulling op de PlanMER en andere onderzoeken die de gemeente Emmen zelf al heeft laten uitvoeren. De ProjectMER maakt het mogelijk om op projectniveau negatieve effecten waar mogelijk te voorkomen of te beperken.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 71

Woongebieden (Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Afstandsnorm aantal gehinderden is arbitrair 44, 45
Vraag of opmerking	De afstandsnorm van het aantal gehinderden binnen 1100 meter is arbitrair gekozen. Een afstandsnorm van 1500 meter is een beter afwegingscriterium. Deze norm past de Raad van State ook toe bij het bepalen of iemand belanghebbend is bij de ontwikkeling van een windpark.
Antwoord	<p>In de voorbereiding op de Structuurvisie Emmen, Windenergie is in het licht van de door de raad vastgestelde Regieplan Windenergie gezocht naar een maximale afstand tot woongebieden. Daarbij bleek dat de opgave van 95,5 megawatt nog gerealiseerd kan worden bij een afstand van circa 1100 meter tussen windmolenparken en woongebieden.</p> <p>De afstandsnorm van 1100 meter is vervolgens uitgewerkt en opgenomen in de structuurvisie Emmen, Windenergie en de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen. Daarbij is afgesproken dat er bijzondere aandacht uitgaat naar de omwonenden op minder dan 1100 meter. Dit sluit ook aan op de uitkomsten van het gebiedsproces Windkracht 3. De hinder en overlast voor deze groep omwonenden op minder dan 1100 meter is wat betreft geluid, slagschaduw en zicht is ook van een andere orde dan voor omwonenden op bijvoorbeeld 1500 meter afstand. Het aantal omwonenden binnen 1100 meter werd een belangrijk criterium bij de selectie van gebieden voor windenergie in de structuurvisie Emmen, Windenergie. Op deze uitgangpunten bouwt het voorliggende Uitvoeringsplan voort.</p> <p>De gemeente hanteert voor het betrekken van belanghebbenden bij de ontwikkeling van het windpark een afstand van circa 2.000 meter tot een aangewezen gebied, dat is dus een grotere afstand dan de Raad van State hanteert bij windmolens van 150 meter tiphoogte. Dat iemand belanghebbend is bij een ruimtelijk besluit, betekent overigens niet dat een belanghebbende dan (automatisch) ook daadwerkelijk (onevenredige) hinder ondervindt; in de rechtspraak is een belanghebbende gedefinieerd als iemand die betrokken is bij een besluit of geschil en daar (rechtstreeks) belang bij heeft, als vastgelegd in de wet en rechterlijke uitspraken. Zie voor een nadere uitwerking ook het antwoord op vraag 26.</p>
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 72

Overig
(N34)

Titel Zienswijzenr.	Onvoldoende samenspraak met omwonenden 28
Vraag of opmerking	Het plan is niet en/ of onvoldoende besproken met omwonenden in het gebied. Dit zal ook blijken uit andere zienswijzen door omwonenden en/ of hun vertegenwoordigers.
Antwoord	De structuurvisie Emmen, Windenergie inclusief de uitkomsten van het bijbehorende participatieproces Windkracht 3 blijven de basis vormen voor de locatiekeuzes en de ontwikkeling van windenergie in de gemeente Emmen. Wat betreft de uitwerking van plannen voor een windpark investeert de gemeente in lijn met de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen in op een goede en vroegtijdige afstemming tussen omwonenden en initiatiefnemers, onder andere via het Gebiedsplatform en een breder gebiedsproces. Wat betreft de nu voorliggende vraag over de afweging N34 of Zwartenbergerweg gaat de gemeente ervan uit dat de meeste omwonenden tegenstander van windenergie in hun gebied zijn gebleven. Dat veronderstelt enerzijds steun voor inwisseling van een locatie voor extra zon op dak en anderzijds een pleidooi om het overblijvende windpark vooral elders te plaatsen. Voor de specifieke voorliggende afweging N34-Zwartenbergerweg is via de terinzagelegging van het ontwerpbesluit gelegenheid geboden om te reageren.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op de structuurvisie Emmen, Windenergie en leidt daarom niet tot een wijziging van het besluit.

Vraag 73

Overig
(N34)

Titel	Provincie Groningen verbiedt nieuwe windmolens op landbouwgrond, meten met twee maten
Zienswijzenr.	30
Vraag of opmerking	In de provincie Groningen is thans besloten geen windmolens meer te plaatsen op landbouwgrond. De aan de N34 geplande windmolens komen wel op landbouwgrond te staan. Wordt er dan met twee maten gemeten?
Antwoord	De gemeente Emmen ligt in de provincie Drenthe. De provincie Drenthe maakt een andere afweging dan de provincie Groningen.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 74

Overig
(Algemeen)

Titel **Waardering voor actualisering plannen voor windenergie**
Zienswijzenr. 36

Vraag of opmerking Wij waarderen het feit dat u in dit plan uw voornemens m.b.t. de realisering van de duurzame opwek van energie op basis van voortschrijdend inzicht actualiseert en vervolgens ter inzage legt. Dit geef iedereen ook de gelegenheid inbreng te leveren bij uw besluitvorming.

Antwoord Wij danken u voor uw opmerking en uw steun.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 75

Overig
(Algemeen)

Titel	Pleidooi voor doorkijk na 2030
Zienswijzenr.	36
Vraag of opmerking	Uw visie en het RES-beleid kijken tot 2030. Dat is al over 6 jaar. Het duurzame energiebeleid voor 2040 en 2050 houdt in dat we allen verdere stappen moeten zetten. Ook dit vormt een reden om de zoeklocaties in beeld te houden. Voor de stappen in 2031 en verder moeten we nu al aan de slag.
Antwoord	Deze afweging ligt op dit moment wat betreft de afweging N34-Zwartenbergerweg niet voor. Wel zien we de extra ambitie voor zon-op-dak ten gunste van minder wind-op-land als een positieve ontwikkelingen wat betreft de opwek van duurzame energie binnen de gemeente Emmen ook op langere termijn.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 76

Overig
(Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Informatie voor omwonenden ontbreekt 29, 41
Vraag of opmerking	Voor de locatie van het windpark is een keuze gemaakt waarbij de overlast voor omwonenden zo beperkt mogelijk is. Echter voor omwonenden is nog niets duidelijk. Concrete informatie voor de direct omwonenden over praktische aspecten ontbreekt.
Antwoord	De structuurvisie Emmen, Windenergie en de bijbehorende bijlagen, waaronder de PlanMER, bevatten veel informatie over onder andere milieueffecten voor de aangewezen gebieden voor windenergie. Bij de uitwerking van plannen voor een windpark komt er opnieuw aandacht voor de milieu-effecten, waarbij meer bekend is over de exacte posities van windmolens en alle technische kenmerken. De gemeente verlangt van initiatiefnemers dat er een ProjectMER wordt opgesteld in het licht van de vergunningsaanvraag. Hierbij worden omwonenden en andere belanghebbenden betrokken en hoort ook een eigen ruimtelijke procedure. Bij de uitwerking van plannen voor een windpark is ook de communicatie met de omgeving van groot belang. De Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen regelt dat een Gebiedsplatform afspraken kan voorbereiden en deze dient via een breed gebiedsproces aan alle omwonenden dient voor te leggen. Langs deze lijn zal ook concrete informatie over praktische aspecten gedeeld worden met alle geïnteresseerde omwonenden rondom het beoogde windpark en reacties worden opgehaald. Daarnaast zal de initiatiefnemer via nieuwsbrieven of een website informatie met het gebied delen. De gemeente zal tot slot in het licht van de vergunningsprocedure en de bijbehorende ProjectMER-procedure hierover communiceren en omwonenden en andere belanghebbenden nog gaan betrekken in het vervolgproces.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 77

Overig
(Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Momentum voor behartiging belangen omwonenden door gemeente Emmen 29, 41
Vraag of opmerking	Bij besluit voor een windpark ontstaat het moment voor de Gemeente Emmen om de belangen van omwonende te behartigen op een manier waarop zij naast de omwonenden komt te staan.
Antwoord	De gemeente spant zich al jaren in om de positie van omwonenden ten opzichte van initiatieven voor windenergie meer met elkaar in balans te brengen. Dit heeft via de Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen onder andere geleid tot de oprichting van een Gebiedsplatform voor elk voor windenergie aangewezen gebied. De omwonenden in het Gebiedsplatform kunnen daarbij op kosten van de gemeente zich laten bijstaan door externe adviseurs. De raad heeft daar direct bij de vaststelling van de structuurvisie middelen voor gereserveerd. De gemeente streeft daarmee een meer gelijkwaardige en constructieve dialoog tussen initiatiefnemers en omwonenden na. Verder voegt de gemeente ook eigen kennis en kunde toe. Ook de gemeentelijke insteek om nu een deel van de oorspronkelijke windenergieopgave in te wisselen voor zon-op-dak is mede ingegeven vanuit de behartiging van inwonersbelangen.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 78

Overig
(Algemeen)

Titel Zienswijzenr.	Noaberschap 29, 41
Vraag of opmerking	In ons gebied hechten we veel waarde aan nabuurschap. Bij de komst van een windpark is er sprake van een nieuwe 'buur' die zichtbaar en hoorbaar zal zijn. Het is van groot belang dat de gemeente Emmen, de eigenaar van het windpark en de omliggende bewoners zich inzetten voor een gezonde betrokkenheid en open communicatie. Een open dialoog tussen alle betrokken partijen om de belangen van de omwonenden serieus te nemen bij de keuze voor een windpark.
Antwoord	De gemeente steunt dit van harte. De Gedragscode Windenergie Gemeente Emmen bevat mede om die reden dan ook een opdracht om ook goede afspraken tussen exploitant en omwonenden te maken voor tijdens de bouw- en exploitatiefase en uiteindelijk de sloopfase.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 79

Overig
(Algemeen)

Titel	Mogelijkheden groene energie bij aanhoudende congestie op het energienetwerk
Zienswijzenr.	31, 40
Vraag of opmerking	Graag zou de vraagsteller willen dat de gemeente kijkt naar de mogelijkheden van groene energie op een overvol net in de provincie Drenthe, zodat de opgewekte energie ook daadwerkelijk op het net terecht kan komen. Op dit moment is er geen sprake van ruimte en kan dit nog 5 tot 10 jaar duren voordat er voldoende ruimte is, zie website van Tennet.
Antwoord	De gemeente kijkt hiernaar en werkt daarbij samen met onder andere de provincie Drenthe, andere gemeenten, Enexis en TenneT, onder andere in het licht van de Regionale Energiestrategie Drenthe (RES Drenthe) en het provinciale programma pMIEK. Zie hiervoor ook vraag 9.
Doorwerking	De zienswijze heeft betrekking op het uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie en bijbehorende afwegingen maar geeft geen aanleiding tot een wijziging van het plan van aanpak.

Vraag 80

Overig
(N34)

Titel Visualisaties van windmolens en windparken
Zienswijzenr. 44 en 45

Vraag of opmerking In enkele zienswijzen zijn visualisaties van het zicht op de windmolens opgenomen om een algemene indruk te geven van windmolens op de omgeving.

Antwoord Met software is het mogelijk om windmolens met zelfgekozen specificaties als tiphoogte, ashoogte, vorm, kleur en positie virtueel in het landschap te plaatsen, bijvoorbeeld gebruikmakend van Google Maps-foto's. Op deze manier wordt de toekomstige situatie in beeld gebracht. Met betrekking tot de komst van windmolens is bekend dat windmolens een (tijdelijke) invloed hebben op het landschap. Om deze reden schrijft de Structuurvisie voor dat het windpark middels uniforme molens uitgevoerd worden. Het beperken van hinder voor omwonenden blijft echter het belangrijkste afwegingskader voor de locatie. De visualisaties in de zienswijzen wijken overigens af van visualisaties die initiatiefnemers voor bespreking in het Gebiedsplatform N34 hebben voorbereid. Zij zullen worden gedeeld met het Gebiedsplatform N34. Het is voor het vervolgproces van belang dat er visualisaties komen met windmolens van 150 meter tiphoogte en exact gepositioneerd op de juiste locaties om iedereen in de omgeving een helder en correct beeld te geven van wat men later kan verwachten. De visualisaties worden voor nu voor kennisgeving aangenomen.

Doorwerking De zienswijze heeft betrekking op de uitwerking van de geselecteerde locatie en de te maken afspraken. De zienswijze wordt daarom betrokken bij de uitwerking van het windpark en leidt niet tot een wijziging van het voorliggende besluit.

Bijlage – koppeling zienswijzenummer aan vraagnummers

Zienswijzenummer	Zie vraagnummers
1	12, 27, 39, 69
2	1, 32, 47, 69, 70
3	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
4	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
5	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
6	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
7	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
8	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
9	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
10	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
11	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
12	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
13	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
14	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
15	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
16	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
17	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
18	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
19	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
20	Is gekoppeld aan zienswijzenummer 44 en 45
21	48, 52
22	2, 16, 17, 24, 35, 41, 55
23	12, 28, 32, 33, 34, 36, 40, 52
24	Is gekoppeld aan zienswijzenummer 44 en 45
25	12, 40
26	9, 12, 21, 27, 37, 69, 70
27	6, 22, 23, 25, 45, 68
28	29, 53, 72
29	12, 13, 14, 15, 53, 54, 76, 77, 78
30	4, 10, 26, 30, 59, 73
31	6, 7, 9, 18, 22, 23, 40, 56, 57, 66, 79
32	12, 20, 21, 22
33	12, 27, 39, 69
34	4, 60, 67
35	11
36	5, 8, 61, 62, 74, 75
37	Is gekoppeld aan zienswijzenummer 2
38	27, 31, 49, 58, 70
39	Is gekoppeld aan zienswijzenummer 26
40	6, 7, 9, 18, 22, 23, 40, 56, 57, 66, 79
41	13, 14, 15, 50, 53, 54, 76, 77, 78
42	Is gekoppeld aan zienswijzenummer 44 en 45
43	Geen bijbehorende stukken ontvangen
44	3, 19, 42, 43, 44, 65, 71, 80
45	3, 19, 42, 43, 44, 65, 71, 80
46	38, 46, 51, 63, 64

Windopgave en alternatief duurzame opwek

Betreft: Plan van aanpak windopgave en alternatief duurzame opwek

Datum: 30 oktober 2023

In dit plan van aanpak wordt het proces van resterende windopgave in de gemeente Emmen beschreven. Aanleiding daarvoor is het feit dat Drenthe al bijna heeft voldaan aan de taakstelling voor windenergie en dat de colleges van Burgemeester en wethouders van Emmen en het college van Gedeputeerde Staten hebben afgesproken dat er ruimte is om de windopgave voor Emmen aan te passen.

In deze rapportage wordt geanalyseerd welke locatie het beste ontwikkeld kan worden met windenergie en hoe de wegvallende windopgave op een andere wijze gecompenseerd kan worden zodat de gemeente Emmen blijft voldoen aan de TWh-opgave (Terawattuur) binnen de RES 1.0.

Begonnen wordt met de conclusie van de resterende windopgave en mogelijke alternatieve oplossingen weergegeven. Na de conclusie wordt de aanleiding van deze notitie beschreven. Vervolgens worden de belangrijkste uitgangspunten van de Structuurvisie Windenergie aangehaald en getoetst aan de huidige situatie. Als laatste wordt de mogelijkheid voor realisatie van alternatieve wijzen van opwek duurzame energie beschreven. De conclusie van de resterende windopgave en de alternatieven dienen namens de gemeente Emmen aan het college van Gedeputeerde Staten verzonden worden.

Conclusies en aanbevelingen

Emmen heeft de provincie Drenthe gevraagd of zij minder windenergie mag realiseren dan momenteel opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening. Omdat de provincie Drenthe al bijna voldoet aan haar taakstelling kan de gemeente Emmen de resterende provinciale taakstelling op één van de nog openstaande locaties uit de Structuurvisie Emmen, windenergie realiseren. Het college van Gedeputeerde Staten heeft aangegeven mee te willen werken aan deze aanpassing. Belangrijke voorwaarde van de Provincie Drenthe is dat Emmen de wegvallende windopgave op een andere wijze kan invullen. Uit deze notitie blijkt dat dat mogelijk is. De komende jaren komt voldoende dakoppervlakte beschikbaar dat ingevuld gaat worden met zonne-energie.

Dan resteert de vraag waar de resterende windopgave gerealiseerd wordt. Uit de analyse blijkt dat de locaties N34 en Zwartenbergerweg niet veel van elkaar verschillen. Uit de Structuurvisie Emmen, windenergie bleek dat de locatie N34 beter scoorde op mogelijke effecten op Natura2000 gebieden. Aanvullend onderzoek dat de gemeente Emmen onlangs heeft laten uitvoeren geeft aan dat dat verschil tussen N34 en Zwartenbergerweg nagenoeg niet meer bestaat. Ontwikkeling van windturbines op één van beide locaties zal waarschijnlijk geen effecten op instandhoudingsdoelstellingen voor Natura2000 gebieden hebben.

Voor de gemeente Emmen is het beperken van hinder voor de omgeving en omwonenden altijd het belangrijkste uitgangspunt geweest. En op dat punt scoren N34 en Zwartenbergerweg wel verschillend. Uit planMER onderzoek blijkt dat de locatie Zwartenbergerweg zowel op de punten geluid als slagschaduw slechter scoort dan N34. Ofwel, bij een windontwikkeling zullen bij de locatie N34 minder gehinderden zijn dan bij locatie Zwartenbergerweg.

Daarbij komt verder naar voren dat de oostzijde van de gemeente Emmen al effecten ondergaat van de aanwezige windturbines op de locatie Pottendijk en met name Duitsland. Een extra windpark op de locatie Zwartenbergerweg zou de oostzijde van de gemeente Emmen nog zwaarder belasten. Daarmee kiest de gemeente Emmen ervoor om de raad voor te stellen windpark N34 nog te ontwikkelen en zal het college van GS op termijn verzoeken om de gemeentelijke taakstelling te verlagen van 95,5 MW naar 71,5 MW. Op het moment dat de compensatie met zon is gerealiseerd, vervalt de locatie Zwartenbergerweg

definitief als voor windenergie aangewezen gebied. Vooral nog is een aanpassing van de Structuurvisie Emmen, windenergie en de Provinciale Omgevingsverordening niet nodig. Zodra Emmen de wegvallende windopgave op een andersoortige wijze heeft opgelost gaan de provincie Drenthe en de gemeente Emmen in overleg welke besluitvorming nodig is om de taakstelling definitief te verlagen.

Vraag is hoe de wegvallende windopgave wordt gecompenseerd middels opwek van andersoortige duurzame energie. De gemeente Emmen gaat inzetten op realisatie van zon-op-dak. Daar is al een programma voor opgezet en inmiddels in ongeveer twee-derde van dat programma gerealiseerd.

Met een ambitieus programma van nog uit te geven bedrijfsgronden, investeringsprogramma's voor sport en onderwijs en het faciliteren van diverse gebouw eigenaren is het zeker mogelijk om een aanvullende opgave voor zon-op-dak te realiseren. In de praktijk betekent het dat Emmen van ongeveer 100 hectare zon-op-dak naar ongeveer 150 hectare zon-op-dak gaat.

1. Resterende windopgave gemeente Emmen

In 2014 heeft de provincie Drenthe de gemeente Emmen een taakstelling van 95,5 MW windenergie opgelegd. Deze opgave voor Emmen maakt onderdeel uit van een provinciale taakstelling van 285,5 MW. De gemeente Emmen heeft bij de provincie Drenthe aangegeven zelf de regie over de opgave tot plaatsing van windmolens te willen voeren. De provincie Drenthe heeft ingestemd met de regierol bij de gemeente Emmen. Vervolgens is de opgave van 95,5 MW vastgelegd in een Regieplan- en Structuurvisie Windenergie Emmen. De gemeente Emmen heeft een drietal locatie aangewezen voor windenergie, te weten Pottendijk, Zwartenbergweg en N34.

Inmiddels is binnen de gemeente Emmen de locatie Pottendijk gerealiseerd, terwijl er ten behoeve van de twee andere locaties op dit ogenblik geen vergunningsaanvraag is ingediend. Netcongestie was tot nu toe onder andere een drempel om tot realisatie over te gaan. De aangekondigde netuitbreiding gaat dat voor 2030 oplossen. Ook in een aantal omliggende Drentse gemeenten is de afgelopen jaren op diverse locaties windenergie ontwikkeld. In totaal gaat het om ongeveer 270 MW opgesteld vermogen in Drenthe. Voor de provincie Drenthe resteert nog een opgave van ongeveer 15 MW aan windenergie. De gemeente Emmen kan en wil invulling geven aan die resterende opgave door middel van het ontwikkelen van één van twee nog te realiseren windparken, te weten Zwartenbergweg of N34.

De gemeente Emmen heeft een verzoek bij het college van Gedeputeerde Staten (GS) neergelegd of zij bereid zijn de windtaakstelling voor Emmen te verminderen. In reactie daarop heeft het college van GS eind april 2023 laten weten onder voorwaarden bereid te zijn medewerking te verlenen aan het verzoek. Daarbij is opgemerkt dat Provinciale Staten formeel een besluit nemen over een vermindering van de Emmense windopgave aangezien deze is vastgelegd in artikel 2.23 van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018. De voorwaarden waaronder het college van GS bereid is medewerking te verlenen zijn de volgende drie punten:

- De gemeente Emmen komt met een concreet plan waarin wordt opgenomen en onderbouwd hoe de bijdrage vanuit de wegvallende windopgave aan de Regionale Energie Strategie richting 2030 wordt gerealiseerd.
- De gemeente Emmen gaat ten aanzien van een aangepaste windopgave in gesprek met de betrokken ontwikkelaars en gebiedsplatformen.
- De gemeente Emmen aanvaardt aansprakelijkheidsrisico's die voortvloeien uit een mogelijke aanpassing van de Provinciale Omgevingsverordening.

De gemeente Emmen heeft in het verzoek aan het college van GS aangegeven binnen zes maanden na een instemming van de provincie Drenthe een aanpassing van de Structuurvisie Emmen, windenergie richting te raad te brengen. Daarbij is ook aangegeven dat de gemeente Emmen zich blijft committeren aan de eigen taakstelling hernieuwbare elektriciteit binnen de RES Drenthe (Regionale Energie Strategie). Dat betekent dat een wegvallende windopgave op een andere wijze binnen het gemeentelijke RES-doel van in totaal 0,678 TWh wordt gerealiseerd. Bij voorkeur realiseren we deze opgave met zon-op-dak. In deze notitie is een analyse opgenomen om die deels wegvallende windopgave op een andere wijze te realiseren.

2. Structuurvisie windenergie

Met het vaststellen van het Regieplan Windenergie Emmen heeft de raad in november 2014 de verschillende zoekgebieden voor windenergie benoemd. Vervolgens zijn de verschillende zoekgebieden onderzocht en de uitkomsten daarvan zijn in de Structuurvisie Emmen, windenergie verwoord.

In de Structuurvisie Emmen, windenergie is het ruimtelijk kader vastgesteld, op basis waarvan initiatiefnemers plannen voor de realisatie van windenergie kunnen ontwikkelen en indienen. De structuurvisie wijst daarbij de locaties aan waar dat mogelijk is. Overeenkomstig de afspraak met de provincie kan voor een opgesteld vermogen van in totaal maximaal 95,5 MW vergunning worden verleend.

De Structuurvisie Emmen, windenergie is in de eerste plaats gebaseerd op doelstellingen ten aanzien van de beperking van hinder en gezondheidsrisico's voor omwonenden en vormt daarmee het belangrijkste uitgangspunt. Zoals in het Regieplan omschreven, hebben het beperken van hinder en de gezondheidseffecten voor omwonenden als criterium prioriteit boven de criteria gebiedsontwikkeling en landschap.

De gemeente Emmen heeft de volgende gebieden voor windenergie aangewezen, uitgaande van windmolens van minimaal 3MW nominaal vermogen: Pottendijk, Zwartenbergerweg en N34. De locatie Pottendijk is inmiddels ontwikkeld binnen de kaders van de Structuurvisie Emmen. Voor windenergie blijven de locaties Zwartenbergerweg en N34 over.

De locatiekeuze uit 2016 is gebaseerd op de algemene uitgangspunten en overwegingen die zijn verwoord in de Structuurvisie Emmen, windenergie. In onderstaande tabel zijn de uitgangspunten en overwegingen weergegeven met daarbij opgenomen of de betreffende variabele ook van toepassing is op het onderzoek in het kader van de resterende windopgave en de weging van de locaties Zwartenbergerweg en N34 ten opzichte van elkaar.

Nr.	Uitgangspunt	Toelichting	Betrekken resterende windopgave
1	Taakstelling 95,5 MW en minimaal 3 MW per turbine en minimaal 5 turbines	Uitvoering van de Structuurvisie Emmen, windenergie telt op tot taakstelling	Totale taakstelling niet van toepassing. Minimaal vermogen en grootte windpark blijven onveranderd
2	Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt	Hinder is leidend ten opzichte van overige aspecten. Hinder komt tot uiting in geluid en slagschaduw.	Dit blijft belangrijkste uitgangspunt om de twee locaties te toetsen
3	Zo groot mogelijke afstand	Beperken gevolgen geluid en slagschaduw	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
4	Ashoogte maximaal 100 meter	Ook speelt landschappelijke inpassing een belangrijke rol	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
5	Tiphoogte maximaal 149 meter	Om obstakelverlichting te voorkomen	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
6	Rekening houden met insluiting	Minimale afstand tussen de windparken van 4 kilometer	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
7	Optimalisatiemogelijkheden per locatie	Om de belangen van de omwonenden te bevorderen.	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
8	Noordersloot en Veenschapsweg omwille van Natura2000 gebied niet	Noordoostelijk gedeelte van gemeente dreigt zwaarder belast te	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van

	ontwikkelaar	worden met windenergie	kracht
9	Zwartenbergerweg is reëel te ontwikkelen	Ontheffing Verdrag van Meppen is mogelijk door ruimte in de nieuwe grensvisie	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
10	Spreiding van de opgave over gehele gemeente en geen centralisatie	De geluidseffecten spreiden en niet ten laste van een gebied laten komen	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
11	Pottendijk niet volledig benutten	Door spreiding over gemeente	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
12	N34, Zwartenbergerweg en Pottendijk scoren beste qua hinder omgeving	De planMER toont aan dat genoemde locaties beste scoren op geluid en slagschaduw	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht, N34 en Zwartenbergerweg worden nader bekeken
13	N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000	Locatie N34 geen significante effecten	Dit uitgangspunt blijft van kracht, herbekrachtigd in recent uitgevoerd onderzoek naar actualiteit
14	Locatie Tuinbouwgebied Klazienaveen	Uiteindelijk niet gekozen als aangewezen locatie	Locatie Tuinbouwgebied Klazienaveen blijft een niet aangewezen locatie
15	Locaties Groenedijk en Berkenrode	Uiteindelijk niet gekozen als aangewezen locaties	Locaties Groenedijk en Berkenrode blijven niet aangewezen locaties
16	Maatwerk as- en tiphoogte behoort tot de mogelijkheid	Afspraken omwonenden en exploitant zijn binnen het gebiedsplatform mogelijk	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
17	Schuiven in de uitvoeringsfase is mogelijk	Medewerking diverse partijen voor een gunstiger opstelling	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht
18	Gevoel van insluiting bij meer dan vier aangewezen windlocaties	Ondanks dat meer dan 4 kilometer afstand wordt gehouden	Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht

Tabel 1: uitgangspunten beoordeling locaties windenergie Emmen (basis Structuurvisie Emmen, windenergie)

Om de twee overgebleven locaties, Zwartenbergerweg en N34, met elkaar te vergelijken moet op basis van bovenstaande uitgangspunten beoordeeld worden waar Zwartenbergerweg en N34 significant van elkaar verschillen. Niet alle uitgangspunten zullen iets zeggen over het verschil tussen de locaties Zwartenbergerweg en N34. Uit de bovenstaande lijst van 18 uitgangspunten zijn de volgende uitgangspunten van toepassing om een verschil te kunnen duiden tussen beide locaties:

- 2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt
- 3 - Zo groot mogelijke afstand
- 6 - Rekening houden met insluiting
- 9 - Zwartenbergerweg is reëel te ontwikkelen
- 10 - Spreiding van de opgave over gehele gemeente en geen centralisatie
- 12 - N34, Zwartenbergerweg en Pottendijk scoren beste qua hinder omgeving
- 13 - N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000

Onderstaand worden de beide locaties, Zwartenbergeweg en N34, per uitgangspunt nader toegelicht.

2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt

Dit aspect is voor de gemeente Emmen het belangrijkste uitgangspunt bij de aanwijzing van locaties voor windenergie. Dit aspect is leidend ten opzichte van de overige aspecten. We beperken hinder voor omwonenden zo veel mogelijk. Ten eerste kan het worden weergegeven in het aantal woningen op minder dan 1.100 meter van een windmolen.

Uit de Structuurvisie Emmen, windenergie blijkt, dat het aantal woningen binnen 1.100 meter bij de

locatie Zwartembergerweg hoger is dan bij locatie N34:

Hinder bij invulling 3 MW molens	Invulling (MW)	Relatief aantal woningen binnen 1100 m afstand van het windpark per MW opgesteld vermogen	Absoluut aantal woningen binnen 1100 m van het windpark	Relatief aantal gehinderden per MW opgesteld vermogen (ondergrens Lden 37)	Absoluut aantal gehinderden (ondergrens Lden 37)
N34	21	0,7	14	0,3	6
Zwartembergerweg	24	0,9	22	0,4	10

Tabel 2: Indicatie aantal woningen binnen 1.100 meter

Daarnaast kan dit uitgangspunt worden gemeten aan de hand van hinder ten gevolge van geluid en slagschaduw. Deze twee aspecten zijn doorgerekend in de planMER behorende bij de Structuurvisie Emmen, windenergie. Het onderstaande schema geeft als eerste de resultaten van het geluidonderzoek aan:

Aantal gehinderden binnenshuis				
Locatie / Opstelling	3MW		5MW	
dB(A) Lden	42-47⁵	37-42	42-47²	37-42
Pottendijk	8.9-20.4	29.7-102.1	25.4-59.2	34.1-117.1
De Vennen	0-0	6.2-21.3		
Groenedijk	1.0-1.9	9.1-31.3	8.1-17.8	93.2-320.2
Zwartembergerweg	1.1-2.3	2.4-8.3	2.0-3.4	7.2-24.7
Berkenrode	1.0-2.6	3.2-11.1		
Noordersloot	0.4-1.1	1.1-3.9		
N34	0.6-1.5	1.2-4.2	1.0-2.6	3.7-12.8
Tuinbouwgebied Klazienaveen	4.3-11.3	2.8-9.8		
Veenschapsweg	0.4-1.1	5.6-19.3	4.1-9.4	14.3-49.3

Tabel 3: gehinderden binnenshuis uit geluidonderzoek

Het geluidonderzoek gaat uit van een aantal gehinderden bij bepaalde hoeveelheid geproduceerd omgevingsgeluid, uitgedrukt in dB(A) Lden. Lden is een Europese maat om de geluidbelasting door omgevingslawaai over een geheel etmaal uit te drukken. Uit bovenstaande tabel blijkt dat het aantal gehinderden bij zowel de plaatsing van 3 MW of 5 MW turbines op de locatie Zwartembergerweg hoger is dan op de locatie N34.

Het tweede belangrijke aspect om de hinder voor de omwonenden te meten is de hoeveelheid slagschaduw die de turbines veroorzaken. In de planMER is een onderzoek opgenomen over dit aspect. Onderstaand het overzicht van de impact op de verschillende onderzochte locaties:

	Locatie	3MW	5MW
1	Pottendijk	26 (3)	46 (4)
2	De Vennen	18	-
3	Groenedijk	5	18
4	Zwartembergerweg	10	21
5	Berkenrode	5	-
6	Noordersloot	8	-
7	N34	5	23
8	Tuinbouwgebied Klazienaveen	28 (1)	-
9	Veenschapsweg	1	90

Tabel 4: slagschaduwonderzoek planMER Structuurvisie Emmen, windenergie

Bij het slagschaduwonderzoek zijn de contouren berekend waarbinnen jaarlijks meer dan 5 uur en 40 minuten slagschaduw optreedt. In tabel 3 is dan het aantal objecten per locatie en opstelling (3 MW of 5 MW) weergegeven waarbij een overschrijding plaats vindt. Het verschil tussen een 3MW en 5 MW turbine wordt veroorzaakt door de verschillende frequenties van draaiende rotorbladen.

Uit de tabel blijkt dat het aantal gehinderden bij een 3MW opstelling bij de locatie N34 de helft is van het aantal gehinderden van de locatie Zwartembergerweg. Bij een opstelling met 5MW turbines is het verschil kleiner en is het aantal gehinderden op de locatie Zwartembergerweg zelfs licht hoger.

Geconcludeerd kan worden dat de locatie N34 gunstiger scoort op het aspect ‘beperking hinder voor omwonenden’. Er is sprake van minder geluidoverlast en slagschaduw en het aantal woningen binnen 1.100 meter is lager.

3 - Zo groot mogelijke afstand

De gemeente Emmen heeft bepaald dat windturbines op minimaal 500 meter van individuele woningen en 1.100 meter van woongebieden worden geplaatst. Dat om de hinder tot een minimum te beperken. De eventuele overlast hebben we uitgedrukt in hinder door geluid en slagschaduw. Deze twee aspecten zijn berekend binnen de Structuurvisie Emmen, windenergie. Voor de conclusies wordt verwezen naar *punt 2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt*.

6 - Rekening houden met insluiting

Bij het aspect insluiting houden we rekening met insluiting door uit te gaan van een minimale afstand tussen windparken van 4 kilometer. Dit om te voorkomen dat bepaalde dorpen en woongebieden aan meerdere zijden worden omsloten door windturbines. Binnen de Structuurvisie Emmen, windenergie is rekening gehouden met dit aspect en mede daardoor zijn de locaties Pottendijk, Zwartembergerweg en N34 gekozen.

Kijkend naar de huidige situatie is voor de locatie N34 nog steeds geen sprake van insluiting. De directe omgeving heeft geen andere windparken in de nabijheid. De situatie aan de Zwartembergerweg is anders. Het dorp Emmer-Compasuum kent aan de noordzijde het ontwikkelde energiepark Pottendijk. Net over de grens Nederland – Duitsland is ter hoogte van Lindloh een windpark ontwikkeld met 16 windturbines, tiphoogte 210 meter. Hoewel de afstand tussen Pottendijk en het Duitse park ongeveer 6.000 meter bedraagt zal het ontwikkelen van Zwartembergerweg aanvullende impact hebben op de woonomgeving van met name Emmer-Compasuum. Het windpark komt dichterbij het dorp toe, hoewel de afstand minimaal 1.100 meter tot woongebieden blijft respecteren.

De conclusie van dit onderdeel is dat locatie N34 gunstiger scoort dan Zwartembergerweg.

9 - Zwartembergerweg is reëel te ontwikkelen

In de Structuurvisie Emmen, windenergie is opgenomen dat het ontwikkelen van windturbines in het gebied van het Verdrag van Meppen waarschijnlijk kon rekenen op een ontheffing. Die formele ontheffing komt nadat sprake is van voldoende planologische zekerheid en een concreet initiatief (project Smart Energy Regio Emmen Haren en een windturbine initiatief). Inmiddels hebben de Landkreis Emsland en de provincies Groningen en Drenthe een grensvisie opgesteld die ter hoogte van Zwartembergerweg de mogelijkheid biedt om windenergie te ontwikkelen in het Verdrag van Meppen gebied. Daarmee is de locatie Zwartembergerweg inderdaad reëel te ontwikkelen.

Conclusie is dat beide locaties goed te ontwikkelen zijn.

10 - Spreiding van de opgave over gehele gemeente en geen centralisatie

Dit aspect blijft van toepassing, aangezien de gemeente heeft willen voorkomen dat alle windenergie gerealiseerd zou worden op de locatie Pottendijk. Dat zou een te grote impact hebben in de directe omgeving van Pottendijk. Bij het spreiden van de windenergie zouden zowel de locatie N34 als Zwartembergerweg nog steeds in aanmerking komen voor ontwikkelingen.

12 - N34, Zwartembergerweg en Pottendijk scoren beste qua hinder omgeving

In de Structuurvisie Emmen, windenergie is geconstateerd dat de locaties N34, Zwartembergerweg en Pottendijk het beste scoren als het aankomt op geluid en slagschaduw. Daarom zijn die drie locaties ook mede aangewezen voor de ontwikkeling van windenergie. Pottendijk is al gerealiseerd en ten aanzien van de voornoemde aspecten geluid en slagschaduw is onder 2 (*Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt*) aangegeven wat de verschillen zijn tussen N34 en Zwartembergerweg.

13 - N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000

In de Structuurvisie Emmen, windenergie is ten aanzien van ecologische effecten het volgende opgenomen: *We onderkennen dat de locatie N34 het meest gunstig scoort wat betreft effect op Natura 2000. Het is de enige locatie is waar geen significante effecten worden verwacht. Zou de locatie in de structuurvisie niet worden aangewezen voor windenergie, dan komt de locatie naar verwachting later alsnog in beeld op basis van de ADC-toets Natuurbeschermingswet als realistisch alternatief.* De gemeente Emmen heeft ten aanzien van de mogelijke effecten op Natura2000 gebieden het onderzoek uit 2016 laten actualiseren door BugelHajema. In onderdeel 3 van dit rapport wordt het onderzoek van BugelHajema nader toegelicht.

In onderstaande samenvattende tabel wordt weergegeven hoe de twee locaties ten opzichte van elkaar scoren:

	N34	Zwartembergerweg
Aantal woningen binnen 1.100 m		
Geluid: Lden 42-47		
Geluid: Lden 37-42		
Slagschaduw		
Insluiting		
Natura2000		

Tabel 5: onderling vergelijk locaties N34 en Zwartembergerweg

Uit bovenstaande tabel blijkt dat locatie N34 gunstiger scoort dan Zwartembergerweg. Daarmee stelt het college voor de winnmolenopgave op de locatie Zwartembergerweg te schrappen.

3. Resultaat onderzoek BugelHajema naar effecten op Natura2000

In het kader van de structuurvisie Emmen, Windenergie is in 2015 een planMER opgesteld en is een passende beoordeling op hoofdlijnen uitgevoerd voor de negen potentiële locaties voor de plaatsing van windturbines. Een passende beoordeling beschrijft en beoordeelt de mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden als gevolg van ontwikkelingen. De doelen die in Natura 2000 gebieden moeten worden bereikt, worden instandhoudingsdoelen genoemd. Het uiteindelijke doel van Natura2000 is het bereiken van de landelijk gunstige staat van instandhouding voor alle door de vogel- en habitatrictlijn beschermde soorten en habitattypen. Op basis van de passende beoordeling op hoofdlijnen is in de Structuurvisie Emmen, windenergie geconstateerd dat voor de locatie N34 geen significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura2000 gebieden verwacht worden. Voor de locatie Zwartembergerweg is vastgesteld dat bij een mogelijke ontwikkeling van de locatie een nadere beoordeling dient plaats te vinden omdat op voorhand significant negatieve effecten niet met zekerheid uit te sluiten waren.

De gemeente Emmen heeft BugelHajema gevraagd of de bovenstaande onderzoeksbevindingen uit 2015 ook in 2023 nog actueel zijn en op basis daarvan eenzelfde conclusie ten aanzien van Natura2000 getrokken kan worden, dan wel dat er nader onderzoek moet plaatsvinden, zodat de gemeente een zorgvuldige afweging kan maken voor wat betreft de ontwikkeling van windenergie op de locaties N34 en Zwartembergerweg.

Voor het uitgebreidere rapport van BugelHajema wordt verwezen naar de bijlage. BugelHajema komt nu tot de conclusie dat het ontwikkelen van of N34 of Zwartembergerweg geen significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende soorten van omliggende Natura 2000 gebieden. Er is een hele kleine onzekerheid ten aanzien van de soort 'kleine zwaan', die mogelijk slachtoffer zou kunnen zijn van een mogelijke ontwikkeling van Zwartembergerweg. Daar zou dan aanvullend veldwerk voor verricht moeten worden. Andersom geredeneerd, bij aanwezigheid van de 'kleine zwaan' zou Zwartembergerweg zeker slechter scoren dan locatie N34. Voor dit moment volstaat de analyse van BugelHajema en is de conclusie dat op basis van ecologie/effecten op Natura2000 gebieden geen verschil is te verwachten. Daarmee is uitgangspunt 13 van de Structuurvisie Emmen, windenergie geen onderscheidend punt meer.

4. Alternatieve wijzen van duurzame opwek

De gemeente Emmen wil graag minder windenergie realiseren. Indien een van de beide locaties in de gemeente Emmen is ontwikkeld heeft de provincie Drenthe voldaan aan haar taakstelling om 285,5 MW opgesteld vermogen windenergie te realiseren.

De eventueel verminderde windopgave voor de gemeente Emmen dient wel op een andere alternatieve wijze plaats te vinden aangezien de gemeente Emmen zich blijft committeren aan de taakstelling hernieuwbare elektriciteit binnen de RES Drenthe. Dat betekent dat een wegvallende windopgave op een andere wijze binnen de gemeentelijke RES-taakstelling van in totaal 0,678 TWh wordt gerealiseerd. De gemeente Emmen heeft aangegeven dat bij voorkeur te realiseren middels zon-op-dak. Dat is een stevige opgave, tevens onderkend door de provincie Drenthe.

Huidige RES-opgave gemeente Emmen

De RES-opgave voor Drenthe en de gemeente Emmen wordt weergegeven in de eenheid TWh (Terawattuur). Dat is de hoeveelheid energie die jaarlijks wordt verbruikt in Drenthe en/of Emmen. De opgave voor de windenergie is weergegeven in MW. MW is een maat voor het vermogen van een potentiële duurzame opwekbron. Een windturbine met een vermogen van 3,6 MW kan in een uur 3,6 MWh aan stroom opwekken. Uitgaande van ongeveer 3.000 vollasturen (per jaar) wekt een turbines daarmee 10.800 MWh op, wat overeenkomt met 0,0108 TWh.

De totale RES-opgave van gemeente Emmen is onderstaand weergegeven, met daarbij de onderverdeling wat reeds gerealiseerd is en wat nog gerealiseerd moet worden.

TWh	Windenergie				Zonne-energie op land				Zonne-energie op dak				Totaal RES 1.0
	Huidig	Plannen	Ambitie	Totaal	Huidig	Plannen	Ambitie	Totaal	Huidig	Plannen	Ambitie	Totaal	
Emmen	0,1512	0,135		0,2862	0,127298	0,06426	0,06102	0,252578	0,122	0,013	0,00435	0,139	0,678
	52,8%	47,2%	0,0%		50,4%	25,4%	24,2%		87,5%	9,3%	3,1%		

Tabel 6: RES-opgave gemeente Emmen (bron: RES-monitor Drenthe – september 2023)

Opmerkingen bij bovenstaande tabel:

- Windenergie is ongeveer voor de helft gerealiseerd, via de 14 turbines op de locatie Pottendijk. De genoemde plannen betreffen de geplande vermogens op de locatie N34 en Zwartembergerweg.
- Emmen heeft ongeveer de helft van de geplande zonneparken op land gerealiseerd. Te denken valt aan Pottendijk, Oranjepoort en Lange Runde.

- In de nog te realiseren opgave zonne-energie op land, onderdeel ambitie, is het project Drentse Zonneroute A37 opgenomen.
- De zonne-energie op daken zijn de iets grotere installaties met een minimaal vermogen van 15.000 Wp. Globaal komt dat overeen met ongeveer 43 zonnepanelen per gebouw.
- Met name door de grote zonnedaken van Getec is de laatste jaren een forse stap gezet met zon-op-dak in Emmen.

Aanvullende zon-op-dak-opgave

Zoals in bovenstaande tabel al aangegeven heeft Emmen een opgave als het gaat om zon-op-dak te realiseren. Binnen de RES-regio Drenthe moet 0,139 TWh aan zon-op-dak gerealiseerd te worden. De gemeente Emmen heeft aangegeven dat dat in de vorm 100 hectare grootschalig zon-op-dak wordt gerealiseerd. Op dit ogenblik is ongeveer 87% gerealiseerd.

Als een windlocatie uit de Structuurvisie Emmen, windenergie wordt weggehaald, wordt de wegvallende opgave op een andere wijze ingevuld. Zonne-energie is dan de meest voor de hand liggende optie, omdat andere technieken op dit moment nog in de kinderschoenen staan. Voor zon-op-land is de Structuurvisie Zonneakkers leidend. Het hierin genoemde oppervlakte van 200 hectare is, met de hectares van het Emmense deel van de Zonneroute A37, als maximum vastgelegd in een bijlage bij de Provinciale Omgevingsverordening. Extra zon-op-land bovenop de RES-bijdrage, is hiermee in strijd. Vanuit provinciaal beleid is het aanvullend realiseren van zon-op-land strijdig en niet gewenst, hoewel onder voorwaarden er enige ruimte is. Concreet betekent dit dat zon-op-dak het alternatief is waarnaar in eerste instantie wordt gekeken.

Dit betekent dat boven op de geschetste RES-doelstelling voor zon-op-dak een aanvullende doelstelling komt om de wegvallende windopgave te compenseren. Bij de wegvallende windopgave gaan we ervan uit dat minimaal het opgesteld vermogen van het kleinste windpark (N34) wordt gerealiseerd, zijnde 21 MW. Daarmee moet een wegvallende windopgave van 24 MW gecompenseerd worden.

De hoeveelheid wegvallende MW opgesteld windvermogen (zijnde 24 MW) komt overeen met ongeveer 0,072 TWh. Vervolgens moet omgerekend worden hoeveel hectare zonnepanelen dezelfde hoeveelheid energie kunnen opwekken. Daarbij wordt aangesloten bij het bod dat de gemeente Emmen voor zon-op-dak al bij het programma RES heeft neergelegd, zoals boven aangegeven ongeveer 100 hectare zon-op-daken. Schematisch kan de nieuwe opgave voor duurzame opwek in Emmen als volgt worden weergegeven:

Windenergie	Totaal	0,2862 TWh	RES 1.0
Huidig			
0,1512 TWh	Pottendijk		53%
Plannen			
0,135 TWh			
0,063 TWh	N34		22%
0,072 TWh	Zwartenbergerweg		25%
Zon op (bedrijfs)daken	Totaal	0,139 TWh	RES 1.0
Huidig (gerealiseerd)			
0,122 TWh	88%		
Plannen (concreet)			
0,013 TWh	9%		
Ambities (toekomst)			
0,0044 TWh	3%		
Aanvulling zon-op-dak opgave door wegvallende windenergie			
0,072 TWh			
conversie naar hectare oppervlakte:			
0,139 TWh	100 hectare	RES 1.0	
0,072 TWh	52 hectare	aanvulling	
0,0211 TWh	152 hectare	Nieuwe opgave z-o-d gemeente Emmen	

Tabel 7: berekening aanvullende zon-opgave

Zoals boven aangegeven zal de gemeente Emmen aanvullend ongeveer 52 hectare aan zonnedak binnen de grenzen moeten ontwikkelen om dezelfde hoeveelheid duurzame energie op te wekken. Emmen kent, vanuit het bestaande RES-bod al een programma om ongeveer 100 hectare aan grootschalige zonnedaken te realiseren. In de reeds gerealiseerde cijfers zitten daken van minimaal 15 kWp, verdeeld over bedrijven, scholen, agrarische bedrijven en maatschappelijk vastgoed. Voor zon op bedrijfsdaken hebben gemeente Emmen en Ondernemend Emmen een intentieovereenkomst ondertekend. Binnen die intentieovereenkomst zijn afspraken gemaakt om bedrijven te stimuleren en te ondersteunen bij hun opgave om te verduurzamen. De intentieovereenkomst met Ondernemend Emmen gaat uit van de realisatie van 100 hectare zon-op-dak, waarvan op dit ogenblik ongeveer 25% is gerealiseerd. Dat zit al verwerkt in de cijfers uit tabel 6 en 7 (huidig).

De opwek van duurzame energie wordt in principe gemeten in TWh, aangezien de gemeente Emmen binnen de RES 1.0 een bod heeft neergelegd gebaseerd op hectares, wordt daar verder op aangesloten.

Duurzame opwek zon-op-dak			
Opgave in TWh			0,0211
Opgave in hectare (inclusief aanvullende opgave)			152
<hr/>			
Waarvan reeds gerealiseerd		TWh	0,122
		hectares	88
<hr/>			
Waarvan plannen en ambitie (hectares zon-op-dak)			
-	Intentieovereenkomst Ondernemend Emmen*		75
-	IHP Onderwijs **		1,5
-	IHP Sport ***	nieuwbouw en verduurzaming	1,0
-	Programma (i.o.) verduurzaming overig vastgoed ****		2,5
-	Uitgifte kavels *****		
	Waanderveld	0,5	
	Emmtec B.P.	3,1	
	Tweeling	3,5	
	Bargermeer	0,7	
	Pollux	0,3	
	B.P. Eigenhaard	0,5	
	Bedrijvenpark A37	3,5	
	<u>B.P. Meerdijk</u>	<u>1,7</u>	
			12,4
	Ontwikkeling Rundedal*****		30
Totaal hectare zon-op-dak tot 2030			210

Tabel 8: opgave zon-op-dak gemeente Emmen inclusief aanvullende opgave

* = Gemeente Emmen en Ondernemend Emmen hebben een overeenkomst afgesloten voor de ontwikkeling van 100 hectare zon-op-(bedrijfs)daken. De eerste 25 hectare is daarvan ingevuld. De komende jaren werken we verder aan de realisatie richting 100 hectare.

** = De gemeente Emmen kent tot 2030 een opgave voor ongeveer 12 scholen nieuwbouw te realiseren. Daar is ongeveer € 50 miljoen mee gemoeid. Al deze gebouwen worden standaard voorzien van zon-op-dak.

*** = De gemeente Emmen heeft tot 2030 een programma om 9 sporthallen en –zalen nieuw te bouwen of te upgraden/verduurzamen. Al deze gebouwen worden standaard voorzien van zon-op-dak.

**** = De gemeente Emmen gaat verder een ambitieus programma opzetten om overig vastgoed (gemeente, VvE's, winkelcentra, maatschappelijk vastgoed, etc.) te voorzien van zon-op-dak.

***** = De gemeente Emmen heeft tot 2030 nog diverse kavels voor bedrijfsontwikkelingen uit te geven. Uitgangspunt bij dit aantal hectares is de uitgifte zoals opgenomen in de vastgestelde jaarrekening 2022. Als gemeente Emmen weten we dat de potentiële klanten nagenoeg allemaal zon-op-dak willen realiseren. Ook kan het als voorwaarde worden opgenomen in de uitgiftevoorwaarden van de gemeentelijke bedrijventerreinen, voor zover het de bedrijfsvoering van de betreffende klanten niet schaadt.

***** = Gemeente en provincie werken aan programma om locatie Rundedal te ontwikkelen met grootschalige bedrijven. Hier is conservatief geraamd dat 30 hectare zon-op-dak wordt gerealiseerd.

Onderzoek toekomstig elektriciteitsnetwerk

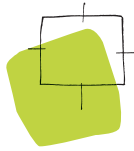
Uit bovenstaande tabel blijkt dat er tot 2030 meer dan 200 hectare zon-op-dak te verwachten valt in de gemeente Emmen, waarmee ruimschoots voldaan wordt aan de bod voor de RES 1.0 (inclusief de compensatie uit de wegvallende windenergie). Echter, zonne-energie en windenergie kennen een verschillend profiel ten aanzien van stroomlevering. Daar komt bij dat Zuidoost-Drenthe op dit ogenblik

netcongestie kent, hoewel dat door de realisatie van een nieuw hoogspanningsstation door Tennet en Enexis vanaf 2027 of 2028 is opgelost.

De gemeente Emmen onderkent dit en wil graag samen met partners werken aan een onderzoek om de inpassing van duurzaam opgewekte energie te regelen. Dat gebeurt onder andere al binnen het project ORTESE, waarbij innovatieve lokale oplossingen het gebruik van lokaal opgewekte energie mogelijk maakt.

De gemeente Emmen wil dit onderzoek onder andere graag oppakken met de provincie Drenthe, Enexis en Ondernemend Emmen. Dit om ook te voorkomen dat een eenzijdige belasting van het netwerk optreedt en dat we nu belemmeringen opbouwen voor de periode na 2030.

Dit onderzoek heeft ook tot doel om het economisch beleid van de gemeente Emmen toekomstgerichter te maken. De beschikbaarheid van energie is een steeds belangrijker vestigingsfactor om bedrijven aan te trekken en te behouden. Een evenwichtig elektriciteitsnetwerk is daarbij van groot belang.

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Memo

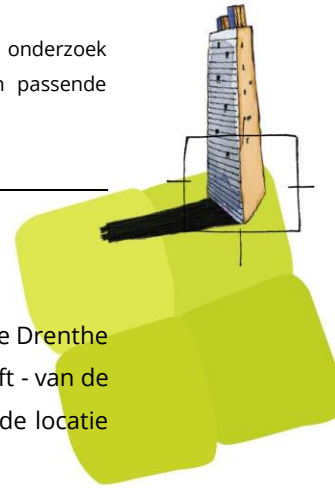
Opdrachtgever: Gemeente Emmen

projectnummer: P002073

Van: BügelHajema (in samenwerking met Altenburg & Wymenga)

Onderwerp: Locatieonderzoek N34 en Zwartenbergerweg voor plaatsing WTG op basis van resultaten onderzoek N2000 (passende beoordeling op hoofdlijnen) in het kader van de SV windenergie en passende beoordeling Pottendijk – Definitief

Datum: 30-10-2023

1. Inleiding

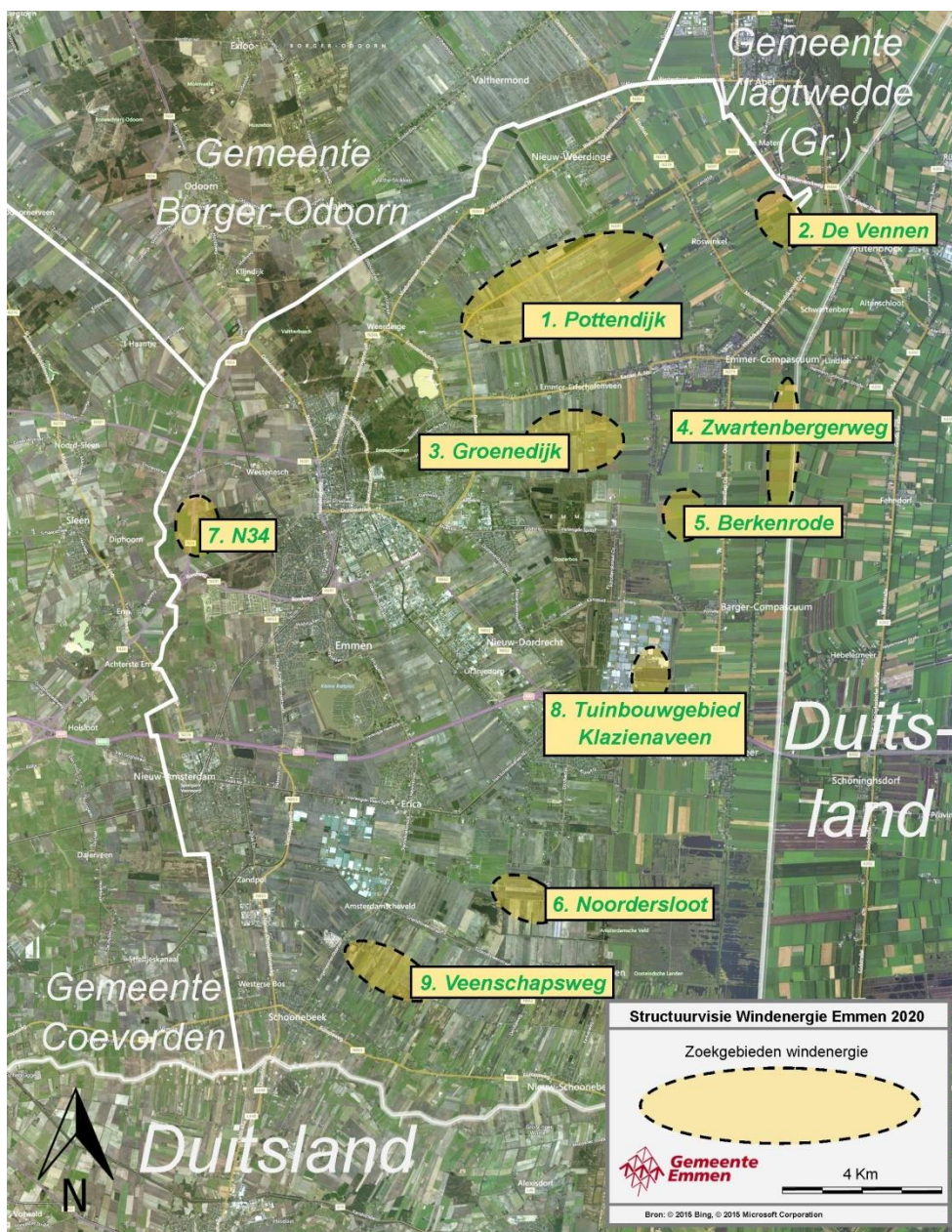
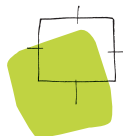
De gemeente Emmen bereidt zich erop voor dat de opgave voor windenergie die de provincie Drenthe in 2014 heeft opgelegd aan de gemeente Emmen wordt verminderd. Als gevolg daarvan hoeft - van de in de structuurvisie Emmen, Windenergie aangewezen gebieden - alleen de locatie N34 of de locatie Zwartenbergerweg te worden ontwikkeld.

In het kader van de structuurvisie Emmen, Windenergie is in 2015 een planMER opgesteld en is een passende beoordeling op hoofdlijnen uitgevoerd voor 9 potentiële locaties voor de plaatsing van windturbines (zie afbeelding 1).

Een Passende Beoordeling beschrijft en beoordeelt de mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden als gevolg van ontwikkelingen. De doelen die in Natura 2000-gebieden moeten worden bereikt, worden instandhoudingsdoelen genoemd. Het uiteindelijke doel van Natura2000 is het bereiken van de landelijk gunstige staat van instandhouding voor alle door de vogel- en habitatrictlijn beschermde soorten en habitattypen.

De passende beoordeling voor de structuurvisie Windenergie Emmen is op hoofdlijnen uitgevoerd omdat locatieafweging centraal stond. Er was geen sprake van concrete planontwikkeling voor afzonderlijke locaties. De beoordeling op effecten is daarmee ook op hoofdlijnen uitgevoerd.

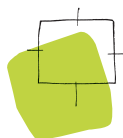
Op basis van de passende beoordeling op hoofdlijnen is in de structuurvisie geconstateerd dat voor de locatie N34 geen significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura2000-gebieden verwacht worden. Voor de locatie Zwartenbergerweg is vastgesteld dat bij een mogelijke ontwikkeling van de locatie een nadere beoordeling dient plaats te vinden omdat op voorhand significant negatieve effecten niet met zekerheid uit te sluiten waren.

Afbeelding 1. De 9 locaties die in het kader van de structuurvisie zijn onderzocht. Nr. 4 en nr. 7 zijn de locaties die in deze memo centraal staan.

1.1 Onderzoeksvraag

De vraag die nu voor ligt is of nu in 2023 deze onderzoeksbevindingen uit 2015 ook in 2023 nog actueel zijn en op basis daarvan eenzelfde conclusie getrokken kan worden, danwel dat er nader onderzoek moet plaatsvinden, zodat de gemeente een zorgvuldige afweging kan maken voor wat betreft de ontwikkeling van windenergie op de locaties N34 en Zwarterbergerweg.

1.2 Locaties N34 en Zwartenbergerweg

Voor de ligging van de locaties wordt verwezen naar afbeelding 1. Voor de locaties is in het kader van het planMER onderzoek in 2015 uitgegaan van:

opstelling (MW)	Locatie Zwartenbergerweg	Locatie N34
aantal 3 MW	8	7
Totaal vermogen	24 MW	21 MW
aantal 5 MW	5	5
Totaal vermogen	25 MW	25 MW

Bij de invulling van de locaties is uitgegaan van wat redelijkerwijs maximaal geplaatst kan worden uitgaande van generieke windturbines zoals in onderstaande tabel aangegeven.

Vermogen (MW)	Ashoogte (m)	Tiphoogte (m)	Diameter (m)	Gebruikte tussenafstand (m)
3	100	150	100	400
5	130	200	140	560

1.3 Aanpak beoordeling

In deze memo zijn voor de locaties N34 en Zwartenbergerweg de relevante onderzoeksresultaten en de conclusies van de passende beoordeling op hoofdlijnen uit 2015 samengevat en beoordeeld op actualiteit.

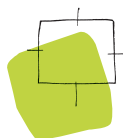
Bij deze beoordeling is gekeken naar de gehanteerde uitgangssituatie en redentatie van 2015 en of er sindsdien ontwikkelingen hebben plaatsgevonden die van invloed zijn op deze uitgangssituatie en redentatie.

1.4 Relevante ontwikkelingen

Relevante ontwikkelingen zijn onder andere fysieke veranderingen in de (directe) omgeving van de potentiële ontwikkellocaties, in de (directe) omgeving van de relevante Natura 2000 gebieden en in het gebied tussen de potentiële locaties en de Natura 2000 gebieden die van invloed kunnen zijn op de instandhouding van kwalificerende soorten voor Natura 2000 gebieden, zoals:

- realisatie windpark Pottendijk (14 turbines);
- realisatie windpark Duitse zijde ter hoogte van Zwartenbergerweg (16 turbines);
- eventuele wijzigingen in grondgebruik die van invloed zijn op omvang en bereikbaarheid foerageergebieden;
- wijzigingen in aanwijzingsbesluiten, instandhoudingsdoelstellingen en toetsingskaders.

In het kader van de realisatie van het windpark Pottendijk is in 2018/2019 een passende beoordeling opgesteld. Voor zover relevant zijn de aanpak en de uitkomsten van deze passende beoordeling betrokken bij de beoordeling van de actualiteit van de conclusies van 2015.

1.5 Aandachtspunten

De beoordeling van de locaties is gebaseerd op bestaande onderzoeken en gegevens en heeft ook op hoofdlijnen plaatsgevonden. Hoewel voor Pottendijk gemonitord wordt zijn de onderzoeken van 2018/2019 en daarmee een aantal jaren oud. Ook de website van SOVON die is geraadpleegd voor de voorliggende beoordeling loopt ten aanzien van populatiegrootte doorgaans twee jaar achter evenals de viewer van de WUR ten aanzien van het landgebruik.

Afstemming met de provincie Drenthe is dan ook wenselijk, zodat de reactie van de provincie ook onderdeel kan worden van deze memo.

2. Beoordeling resultaten passende beoordeling Structuurvisie

In het kader van de passende beoordeling op hoofdlijnen voor de structuurvisie windenergie 2015 is gekeken naar het mogelijk optreden van significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van N2000gebieden (vogel- en habitatrictlijngebieden) zowel in Nederland als in Duitsland.

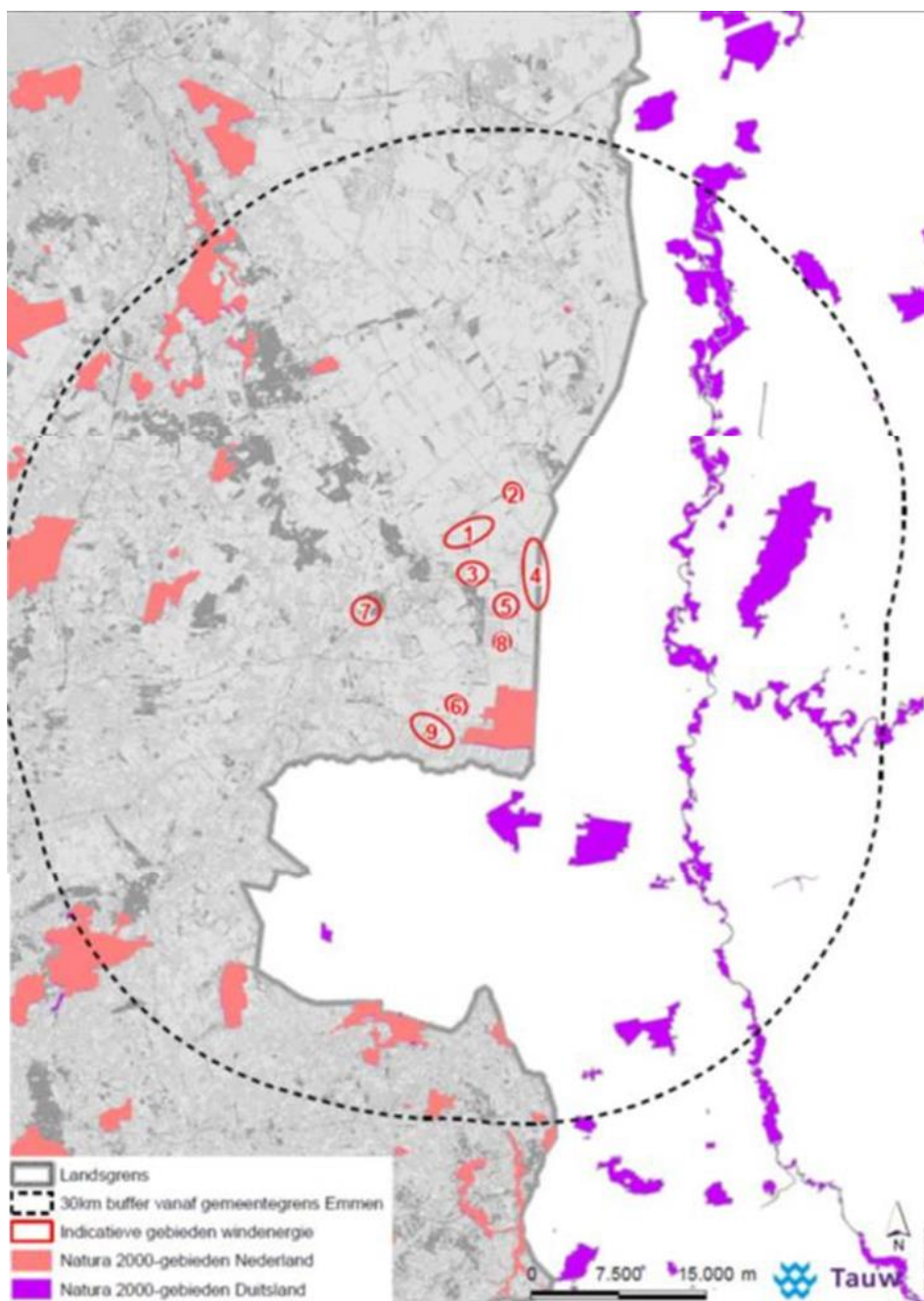
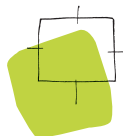
Daarvoor is op basis van expert judgement uitgegaan van een buffer van 30 km rondom de gemeentegrens van de gemeente Emmen om relevante N2000 gebieden te bepalen die mogelijk effecten kunnen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Zie afbeelding 2 voor de ligging de relevante Natura 2000 gebieden. Deze gebieden zijn aangewezen als Habitatrictlijngebieden of als Vogelrichtlijngebieden of als allebei.

2.1 Effectbeoordeling Habitattypen en habitatrictlijnsoorten N2000 – gebieden

In de passende beoordeling voor de structuurvisie windenergie Emmen is in 2015 geconcludeerd dat effecten als gevolg van het realiseren van eventuele windparken op kwalificerende habitattypen en habitatrictlijnsoorten vanwege de grote afstand¹ (minimaal 7,8 km) tussen de potentiële locaties en de N2000 gebieden op voorhand worden uitgesloten. Deze conclusie is gebaseerd op het feit dat de habitatrictlijnsoorten, met uitzondering van vleermuizen sterk gebonden zijn aan de Natura-2000 gebieden en de onmiddellijke omgeving daarvan. Deze conclusie is nog steeds actueel. Er hebben geen veranderingen in de kwalificerende habitattypen en -soorten plaatsgevonden en de afstanden van de locaties N34 en Zwartenbergweg tot de N2000 gebieden zijn gelijk gebleven.

Ten aanzien van vleermuizen waren toen en zijn ook nu voor de Natura-2000 gebieden in de wijde omgeving van de gemeente Emmen geen Natura 2000 gebieden aangewezen waarvoor instandhoudingsdoelen voor vleermuissoorten gelden. Effecten op deze habitatsoorten kunnen worden uitgesloten en komen verder niet aan de orde.

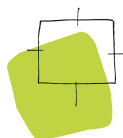
¹ Zwartenbergweg ligt minimaal 7,8 km van Bargerveen. De afstand tot de overige N2000 gebieden is groter. De afstand tussen de locatie N34 en N2000 gebieden is aanzienlijk groter.

Afbeelding 2. Potentiële locaties en ligging N2000 gebieden in Nederland en Duitsland. Locatie 4 = Zwartenbergweg, Locatie 7 = N34

2.2 Effectbeoordeling vogelrichtlijnsoorten N2000 -gebieden

Voor de verschillende N2000 gebieden zijn een groot aantal kwalificerende vogelrichtlijnsoorten aangewezen. Een groot aantal van deze kwalificerende soorten zijn gebiedsgebonden, met name broedvogels, en voor een aantal soorten is de maximale actieradius (veel) kleiner dan de afstand tussen de betreffende N2000 gebieden en de locaties N34 en de Zwartenbergweg. Ook is in de gemeente

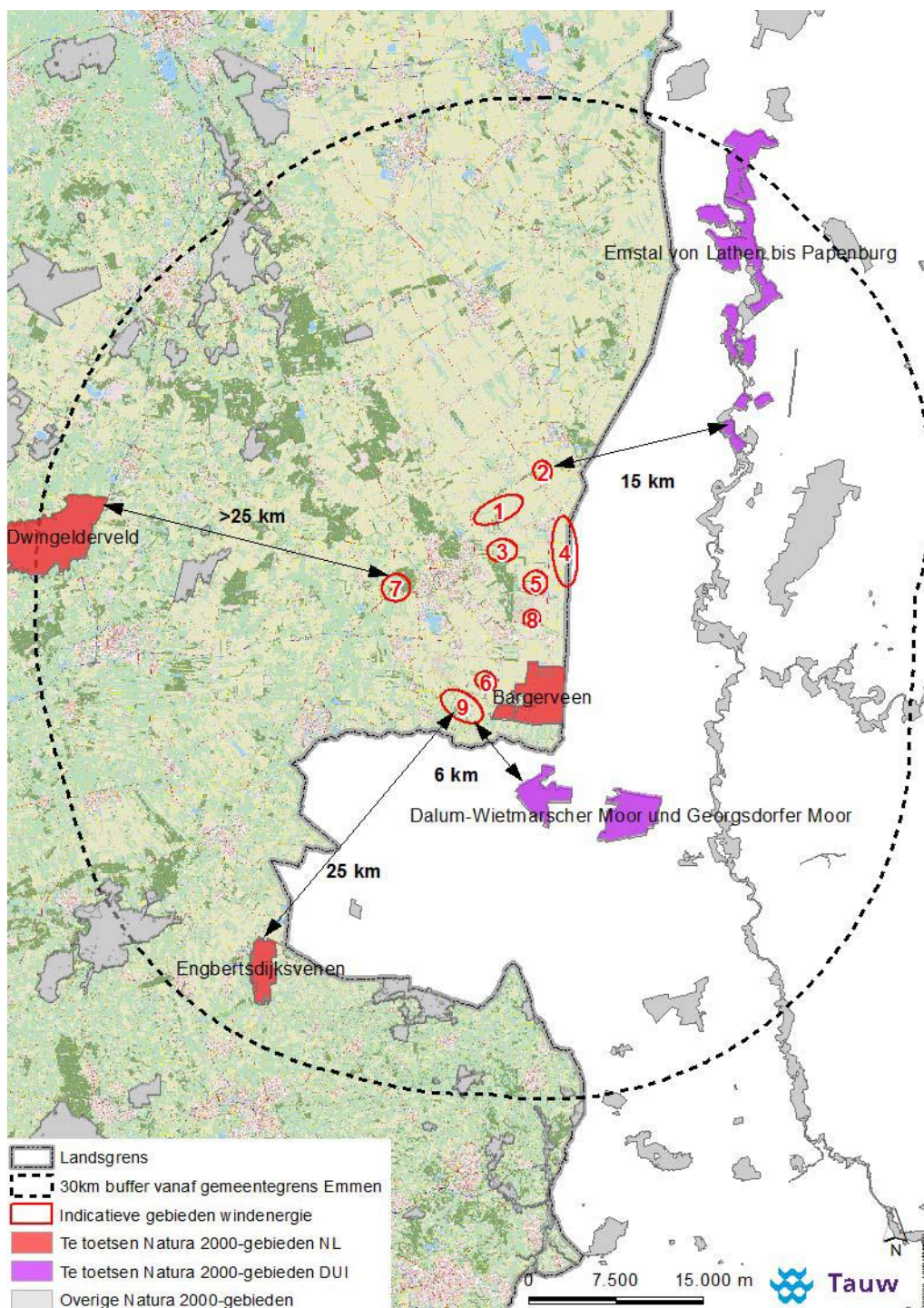
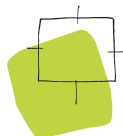

Emmen voor een aantal soorten niet de juiste (foerageer)biotoop aanwezig of zijn er voldoende foerageergebieden in de directe omgeving van de N2000 gebieden. Deze situatie is niet veranderd en daarmee de conclusie ook niet.

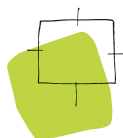
In de passende beoordeling structuurvisie windenergie Emmen 2015 is vervolgens gekeken naar de instandhoudingsdoelstellingen van pendelende vogelsoorten die als kwalificerende vogelsoorten voor N2000 gebieden (Vogelrichtlijngebieden) zijn aangewezen en die vanwege de maximale foerageerstanden de locaties kunnen bereiken. Of daadwerkelijk effecten optreden is afhankelijk van de afstand waarover vogels zich van het Natura 2000-gebied verplaatsen en de mate waarin deze vogels het windpark zullen passeren.

De maximale foerageerstanden zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat de energiebelasting van een vogel zo klein mogelijk moet zijn. Hoe minder energie wordt besteed aan een activiteit zoals vliegen en hoe minder tijd wordt besteed aan het aanvullen van energie (foerageren) hoe groter de kans op overleving. Aan de vliegafstand zit een soortafhankelijk maximum, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen het broedseizoen en de periode daarbuiten. Deze zogenaamde maximale foerageerstanden wijzigen daarom niet en zijn als uitgangspunt nog steeds actueel in 2023. Ook de kwalificerende vogelrichtlijnsoorten voor de N2000 gebieden zijn niet gewijzigd.

In de passende beoordeling voor de structuurvisie zijn de relevante Natura 2000- gebieden en –soorten bepaald op basis van de maximale foerageerafstand van aangewezen vogelsoorten. Op basis van de soorten is een maximale foerageerafstand bepaald van maximaal 30 km. Deze afstand is zeer ruim genomen en in veel gevallen verplaatsen de vogels zich over aanzienlijk kleinere afstanden. Negatieve effecten op aangewezen vogelsoorten van Natura 2000-gebieden op meer dan 30 kilometer afstand worden daarmee op voorhand uitgesloten. Binnen een straal van 30 kilometer zijn daarmee 5 Natura 2000- gebieden overgebleven. Hiervan liggen er twee in Duitsland. Zie afbeelding 3.

Afbeelding 3. Overzicht van de vijf Natura 2000-gebieden. Nummer 7 = locatie N34. Nummer 4 = locatie Zwartenbergerweg. Nummer 1 = locatie Pottendijk.

2.3 Toetsingskader Duitsland - Effectbeoordeling Duitse Natura 2000 – gebieden

In het kader van de passende beoordeling van het windpark Pottendijk zijn de effecten op de relevante Duitse Natura 2000 gebieden nader beoordeeld. Hierbij is aangesloten bij het Duitse toetsingskader. Het relevante Duitse toetsingskader voor de effecten van windturbines op beschermde natuurwaarden wordt beschreven in het Niedersächsisches Ministerialblatt 66, nr. 7 (24 februari 2016) en de daarbij horende richtlijnen (Umsetzung des Artenschutzes bei der Planung und Genehmigung von Windenergieanlagen in Niedersachsen). Dit toetsingskader is vastgesteld na vaststelling van de Structuurvisie Windenergie in 2015.

Het Duitse toetsingskader voor het beoordelen van effecten van windparken op aangewezen vogelsoorten van Natura 2000-gebieden verschilt van het Nederlandse toetsingskader. Het Duitse (Niedersächsische) toetsingskader gaat uit van veiligheidsafstanden waarbinnen sprake kan zijn van een verhoogd risico op aanvaring of verstoring. Voor broedende vogels is de maximale veiligheidsafstand van de in het toetsingskader genoemde soorten 3 km. Wat betreft foerageergebied of vliegroutes bedragen vanuit de meeste maximum afstanden minder dan 3 km, met enkele uitschieters als bijv. zeearend (6 km) en zwarte ooievaar (10 km). Deze soorten worden hooguit zeer incidenteel in het plangebied verwacht.

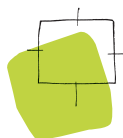
De locatie N34 ligt op bijna 20 km van Dalum-Wietmarscher Moor und Georgsdorfer Moor en op bijna 29 km van Emstal von Lathen bis Papenburg. Zwartenbergerweg ligt op circa 16 km van Emstal von Lathen bis Papenburg en op ruim 18 km van Dalum-Wietmarscher Moor und Georgsdorfer Moor. De locaties liggen daarmee ruim buiten de gehanteerde veiligheidsafstanden voor zowel de aangewezen relevante broedende als niet-broedende vogelsoorten. Voor geen van deze Vogelrichtlijngebieden zijn vleermuizen aangewezen als kwalificerende soort en effecten op kwalificerende vleermuizen zijn daarom niet aan de orde.

Negatieve effecten van potentiële windparken op de instandhoudingsdoelstellingen voor betreffende Duitse gebieden kunnen daarmee worden uitgesloten. De Duitse Natura 2000 gebieden komen dan ook verder niet aan de orde.

2.4 Effectbeoordeling Dwingelderveld en Bargerveen

Vanwege het Duitse toetsingskader en de daarin opgenomen te hanteren veiligheidsafstanden zijn de Duitse Natura 2000 gebieden in dit kader verder niet relevant. Met in achtneming van de 30 km grens zijn voor de locaties N34 en Zwartenbergerweg alleen de volgende Natura -2000 gebieden van betekenis:

- Dwingelderveld
- Bargerveen

Dwingelderveld

De locatie Zwartembergerweg ligt op meer dan 30 km afstand van het Dwingelderveld en kan daarmee buiten beschouwing worden gelaten.

De locatie N34 ligt op ca. 25 km van het Dwingelderveld. Ondanks dat dit minder is dan 30 km is dit een relatief grote afstand voor vogels om dagelijks te overbruggen. De te toetsen kwalificerende soort is de toendrarietgans. In de passende beoordeling voor de structuurvisie is aangegeven dat in de directe nabijheid van het Dwingelderveld voldoende foerageergebieden liggen voor de soort toendrarietgans, zodat het niet aannemelijk is dat ze dagelijks vliegbewegingen richting de N34 zullen maken om daar te foerageren. In 2015 is geconcludeerd dat significant negatieve effecten uitgesloten kunnen worden. Tussen 2015 en 2020 lijken er op basis van de geraadpleegde LGN viewer van de WUR geen (significante) wijzigingen in potentiële foerageergebieden in de nabijheid van het Dwingelderveld te hebben plaatsgevonden. Er zijn daarnaast geen grootschalige ontwikkelingen bekend tussen 2020 en 2023 die van wezenlijke invloed zijn op deze situatie. Significant negatieve effecten kunnen ook nu worden uitgesloten.

Bargerveen

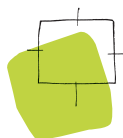
Voor het Bargerveen zijn de te toetsen kwalificerende soorten de toendrarietgans en de kleine zwaan. In de passende beoordeling van 2015 is voor het optreden van mogelijke effecten op deze soorten gekeken naar de vliegrichtingen en foerageergebieden.

Uit de vliegrichtingen bleek dat de locatie N34 niet ter hoogte van vliegrichtingen van toendrarietganzen en van kleine zwanen uit het Bargerveen ligt. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van de toendrarietgans en kleine zwaan van het Bargerveen zijn in 2015 voor deze locatie daarom op voorhand uitgesloten. Op basis van de ligging van potentiële foerageergebieden is niet aannemelijk dat de vliegrichtingen zijn gewijzigd en dat de N34 nu wel ter hoogte van vliegrichtingen is komen te liggen. Significant negatieve effecten als gevolg van realisatie van een windpark op de locatie N34 zijn uit te sluiten.

Voor beide soorten is voor de Zwartembergerweg geconcludeerd dat niet met zekerheid op voorhand geconcludeerd kan worden dat significant negatieve effecten als gevolg van verlies aan foerageergebied of als gevolg van aanvaringslachtoffers vanwege vliegrichtingen naar foerageergebieden kunnen worden uitgesloten. Aangegeven is dat nader locatie gericht onderzoek noodzakelijk is.

In het kader van de passende beoordeling voor windpark Pottendijk (2018/2019) is onder andere gekeken naar fysieke aantasting van foerageergebied en naar aanvaringslachtoffers.

Fysieke aantasting foerageergebied

In het kader van Pottendijk is na het uitvoeren van berekeningen geconcludeerd dat met het realiseren van het windpark bestaande uit 14 turbines er sprake is van een geringe afname van foerageergebied ten opzicht van het totale beschikbare areaal aan foerageergebied. Aangegeven is dat ganzen met gemak afstanden van meerdere kilometers kunnen overbruggen tussen hun slaappleats en foerageerlocaties, waardoor het beschikbare oppervlak aan geschikt foerageergebied rondom het Bargerveen waarschijnlijk enkele honderden vierkante kilometers bedraagt. Het verlies aan foerageergebied rondom de turbines is minimaal ten opzichte van het totaal beschikbare areaal aan foerageergebied. Geconcludeerd is dat significant negatieve effecten op aangewezen vogelsoorten als gevolg van fysieke aantasting van het foerageergebied door de plaatsing van windturbines kunnen worden uitgesloten.

Met de realisatie van maximaal 7 windturbines op de locatie Zwartenbergerweg is volgens dezelfde rekenwijze ten opzichte van Pottendijk sprake van de helft minder verlies aan potentieel foerageergebied. Ten opzichte van het totaal beschikbare areaal is dit potentieel verlies gering. Ook indien dit in cumulatie met het verlies van het windpark Pottendijk en de locatie van het windpark aan de Duitse zijde ter hoogte van de Zwartenbergerweg wordt beschouwd.

Er lijken tussen 2015 en 2020 op basis van de geraadpleegde LGN viewer van de WUR geen (significante) wijzigingen in potentiële foerageergebieden te hebben plaatsgevonden. Er zijn daarnaast geen grootschalige ontwikkelingen bekend tussen 2020 en 2023 die van wezenlijke invloed zijn op deze situatie. Significant negatieve effecten kunnen ook worden uitgesloten als gevolg van fysieke aantasting van foerageergebieden.

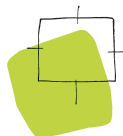
Voor het foerageergebied voor Kleine zwaan kan dezelfde conclusie worden getrokken als voor Toendrarietgans, zeker gezien het zeer kleine aantal Kleine zwanen ten opzichte van het aantal Toendrarietgans.

Aanvaringslachtoffers

In het kader van de ecologische beoordeling van windpark Pottendijk zijn berekeningen uitgevoerd om de sterfte als gevolg van aanvaringen met turbines te bepalen. De verwachte sterfte als gevolg van een windpark dient te worden getoetst aan de zogenaamde '1%-norm', die 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte van de soort weergeeft. Deze additionele sterfte als gevolg van het windpark wordt als verwaarloosbaar beschouwd indien deze lager is dan 1% van de natuurlijke sterfte.

Indien de huidige populatie (ruim) boven het instandhoudingsdoel zit, en er sprake is van een positieve populatietrend, dan hoeft een overschrijding van de 1%-norm niet automatisch tot een aantasting van het instandhoudingsdoel te leiden.

Het instandhoudingsdoel voor de toendrarietgans voor Bargerveen is 17.600. De laatste jaren bevindt volgens de gegevens van Sovon de populatie zich met gemiddeld 35.489 (van de periode 2015/16 – 2020/2021) ver boven het instandhoudingsdoel van 17.600 vogels.

Voor Pottendijk is in 2018/2019 op basis van een gemiddelde populatie van 30.514 vogels (van de periode 2010/11 - 2015/16) berekend dat de verwachte additionele sterfte circa 4 slachtoffers per jaar is. Dit ligt ruim beneden de 1 % -norm die op basis van de recente populatiegrootte voor Pottendijk op 70 is vastgesteld. Daarnaast geldt dat de populatiegrootte van de Toendrarietgans ver boven het instandhoudingsdoel van 17.600 ligt. Al met al kunnen significant negatieve effecten als gevolg van aanvaringslachtoffers voor Zwartenbergerweg worden uitgesloten.

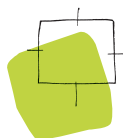
Voor de Kleine zwaan is in de passende beoordeling van Pottendijk aangegeven dat de populatie in het Bargerveen aanzienlijk fluctueert sinds 2003. Het instandhoudingsdoel is vastgesteld op 130 vogels. De laatste 12 jaar is sprake van een significante afname en in het jaar 2020/2021 zijn 3 vogels waargenomen in het Bargerveen. Tijdens veldonderzoek naar vliegbewegingen van vogels voor windpark Pottendijk in 2018/2019 is slechts éénmaal een groep Kleine zwanen waargenomen. Er werden geen aanvaringslachtoffers verwacht onder deze soort (zie rapport 2551 van Altenburg & Wymenga, Klop *et al.* 2019).

Het lage aantal Kleine zwanen heeft onder andere te maken met tegenvallende broedsuccessen in de Arctische broedgebieden. Daarnaast veranderen de vogels hun voedselgewoontes en overwinteren ze steeds korter in ons land. De laatste jaren vertrekken ze, vooral in zachte winters, vaak alweer in december/januari richting de broedgebieden in Noord-Rusland. In strenge winters trekken de meeste Kleine zwanen door naar Groot-Brittannië. Ook is er een verschuiving in de overwinteringsgebieden opgetreden. Sinds 2005 overwinteren steeds grotere aantallen Kleine zwanen in de Griekse Evros Delta en in China.

Analoog aan windpark Pottendijk is het niet aannemelijk dat sprake is van slachtoffers onder Kleine zwaan indien de locatie Zwartenbergerweg wordt ontwikkeld. Hier is echter niet 100% zekerheid over te geven. Daarbij ontstaat met het eventueel realiseren van een windpark op de locatie Zwartenbergerweg samen met het windpark aan de Duitse zijde een groter soort samengesteld windpark wat mogelijk van invloed kan zijn. Vanwege de slechte staat van instandhouding en zeer kleine populatie telt ieder slachtoffer relatief zwaar. Aanvullende metingen (tellingen) in het veld kunnen meer informatie over eventuele aanvaringsrisico's geven.

2.5 Conclusie

Zowel voor de locatie N34 als voor de locatie Zwartenbergweg worden geen significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van kwalificerende soorten van omliggende Natura 2000 gebieden verwacht, met als mogelijke uitzondering de Kleine zwaan bij locatie Zwartenbergerweg. Hiervoor is aanvullend veldwerk nodig om de risico's te kunnen kwantificeren en de aanname te onderbouwen.

3. Soortenbescherming

De Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van plantensoorten en diersoorten (soortenbescherming). In het kader van de structuurvisie is ook gekeken naar soortenbescherming (flora en faunaonderzoek). Ook is in het kader van het windpark Pottendijk soortenonderzoek uitgevoerd.

Indien één van de locaties ontwikkeld dient te worden, dan dient ook specifiek locatieonderzoek naar soorten te worden uitgevoerd. Op basis van de resultaten van het onderzoek voor Pottendijk en op basis van ervaring en expert judgement is echter de verwachting dat ook de resultaten van soortenonderzoek naar alle waarschijnlijkheid niet onderscheidend zullen zijn. Dit heeft er onder andere mee te maken dat er voldoende mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden, zowel tijdens de aanlegfase als de operationele fase (denk aan type turbine, tiplaagte, situering, verlichting, wijze van bouw en aanleg) om soorten te beschermen en om eventueel ontheffing te verkrijgen van de Wet Natuurbescherming.

Gemeente Emmen.

Beste Gemeente Emmen

Hierbij maken wij **Bezwaar** tegen het plaatsen van windmolens aan de N34.

De windmolens staan veel te dicht naast het Dorp Noordbarge, en zal hiermee overlast geven aan bewoners.

De overlast zal door de wind toenemen qua geluid(bromtoon) en het uitzicht op de enorme wieken is niet om aan te zien qua uitzicht in onze prachtige grote achtertuin.

Wij wonen al heel wat jaren in het prachtige authentieke dorp Noordbarge (achter het Kanaal), maar dit zal nu voorgoed verpest worden door deze enorme windmolen die wij zeer zeker zullen gaan zien over het prachtige Noordbargedebos (Achter het Kanaal), ook zal hierbij de waarde van onze woning dalen!

Kortom wij zeggen volmondig NEE tegen het plaatsen van de windmolens langs de N34!!

Met vriendelijke groet

██████████

██████████████████

██████████

██

[REDACTED]

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: zondag 17 december 2023 21:09
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen
Bijlagen: Zienswijze PBNB Besluit college gemeente Emmen inzake windopgave.docx

Categorieën: [REDACTED]

Ingezonden op zo, 17-12-2023 - 21:08

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

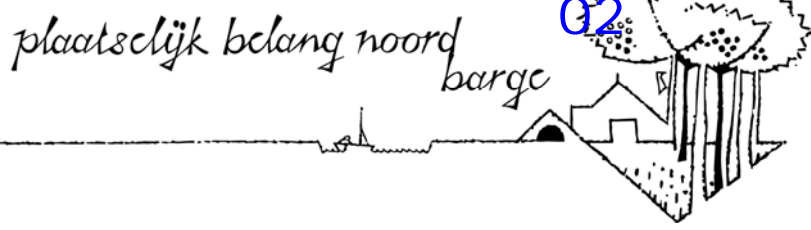
Zienswijze over
Locatiekeuze Windopgave Gemeente Emmen

Uw zienswijze

In de bijlage vindt u de zienswijze van Plaatselijk Belang Noordbarge (PBNB) over het besluit van B&W om het windpark bij de N34 te ontwikkelen. PBNB verzoekt u dit besluit te herzien en het windpark N34 niet te ontwikkelen.

Bijlage 1

- Zienswijze PBNB Besluit college gemeente Emmen inzake windopgave.docx

Gemeente Emmen
T.a.v.: College B&W
Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen

Noordbarge, 18 December 2023

Betreft: Besluit college gemeente Emmen inzake windopgave - Locatiekeuze windopgave gemeente Emmen

Uw kenmerk: 25196-2023:410691
Zaaknummer: 25196-2023
Behandeld door: [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Het Bestuur Plaatselijk Belang Noordbarge (PBNB) heeft kennis genomen van het besluit van het College B&W inzake 'Besluit college gemeente Emmen inzake windopgave'. PBNB wil graag haar zienswijze delen en deze is als volgt.

Hoezeer het PBNB ook waardeert dat de Gemeente Emmen zich inzet voor een verduurzaming van energie opwekking is het PBNB van mening dat er meer moet worden gekeken naar de impact op de inwoners van Noordbarge. De keuze om door te gaan met de realisatie van de het windpark aan de N34 baart het PBNB zorgen. Deze realisatie zal negatieve impact hebben op bewoners van Noordbarge, als één van de oudste Esdorpen van Nederland. Wij vragen derhalve ook om een aanpassing, of herziening van het besluit van het College B&W.

Windmolens hebben mogelijk een impact op mens, dier en milieu. Wij vrezen voor een negatieve impact zoals slagschaduw, geluidsoverlast, trillingen, algemene gezondheid en horizonvervuiling voor de bewoners van Noordbarge, de nabij gelgen natuur en voor ons mooie dorp ansich.

Zoals recent bevestigd in een LUMC wetenschappelijk onderzoek, kampen mensen die in de buurt wonen van windturbines vaak met slaappproblemen. Daarnaast blijkt dat mensen met reeds bestaande hartklachten een grotere kans hebben op een beroerte en/of een hartinfarct¹. Het PBNB wil opkomen voor algemene belangen maar in het bijzonder belangen voor de bewoners en hun gezondheid. Daarnaast is het windmolensyndroom² een zorg waar RTV Noord reeds in 2021 over schreef. Tevens blijkt ook uit een artikel van de Telegraaf³ dat windmolens niet altijd milieuvriendelijk zijn, als gevolg van de effecten van plaatsing en recycling. Verder blijkt uit recent onderzoek van het RIVM dat de coatings van windmolens mogelijk schadelijk zijn voor het milieu⁴.

Het document 'Plan van aanpak windopgave en alternatief duurzame opwek' van 30 oktober 2023 geeft een kwantitatieve schets van een vergelijking van de beschikbare gebieden met cijfers en argumentatie. Onze zorg is dat de analyse is gebaseerd op de Structuurvisie windenergie van November 2014 (die niet als bijlage bijgevoegd is). Dit betekent dat er mogelijk zaken (bijna 10 jaar later) achterhaald zijn. Ook ontbreekt de genoemde bijlage van BugelHajema bij dit document.

¹ <https://www.vpro.nl/argos/lees/onderwerpen/windmolens/2020/onhoorbaar-geluid-schadelijk-voor-gezondheid.html#:~:text=Mensen%20die%20in%20de%20buurt,beroerte%20en%20of%20een%20hartinfarct.>

² <https://www.rtvnoord.nl/nieuws/868587/hoer-belangrijk-is-de-erkenning-van-het-windmolensyndroom-door-ee-franse-rechter>

³ <https://www.telegraaf.nl/watuzegt/831859749/windmolens-niet-milieuvriendelijk>

⁴ <https://www.rtlnieuws.nl/economie/artikel/5396751/mogelijk-gevaarlijke-stoffen-coating-windmolens-rivm-noordzee>

Als alternatief vinden wij het voorstel om zonnepanelen op daken (zon-op-dak) te verwezenlijken een goed uitgangspunt. Mogelijk is dit nog verder uit te breiden dan in uw voorstel, om daarmee ook het windpark N34 te kunnen laten vervallen. Wij vinden het opofferen van natuur in en om Noordbarge en de vermindering van de leefbaarheid in Noordbarge niet een juiste invulling van het opwekken van `groene` energie en zijn daarom dus voorstander van zonnepanelen, op daken.

Wij verzoeken het College B&W om een reactie op onze zienswijze en een herziening van het genomen besluit. De realisatie van een dergelijk project is niet in het belang van (de inwoners van) Noordbarge. De negatieve impact ervan moeten we voorkomen.

Hartelijke groet,

Bestuur Plaatselijk Belang Noordbarge.

[Redacted signature]

[Redacted footer]

Zienswijze:

tjfwz

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

 met bovenstaande:

Naam:

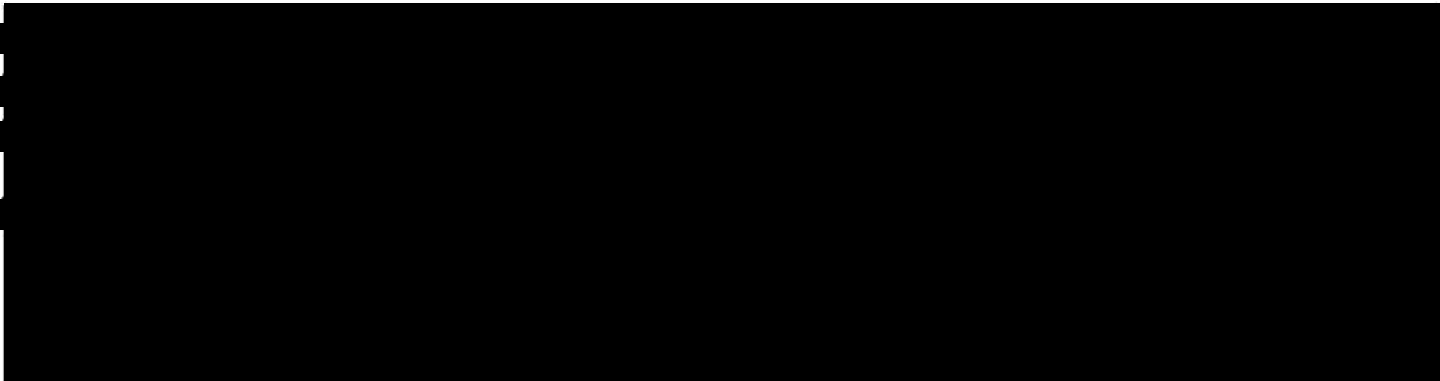
Huis nummer: Bargerkampenweg

Handtekening:

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

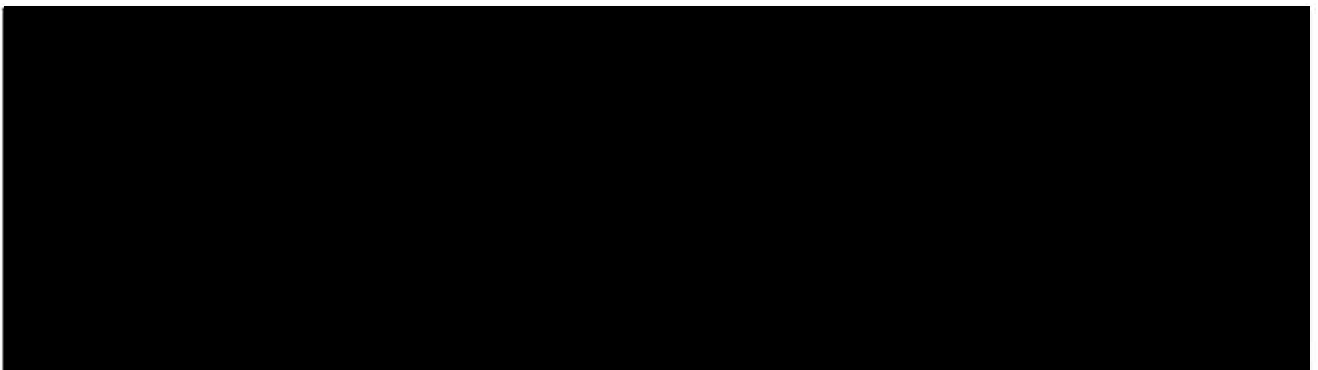
1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

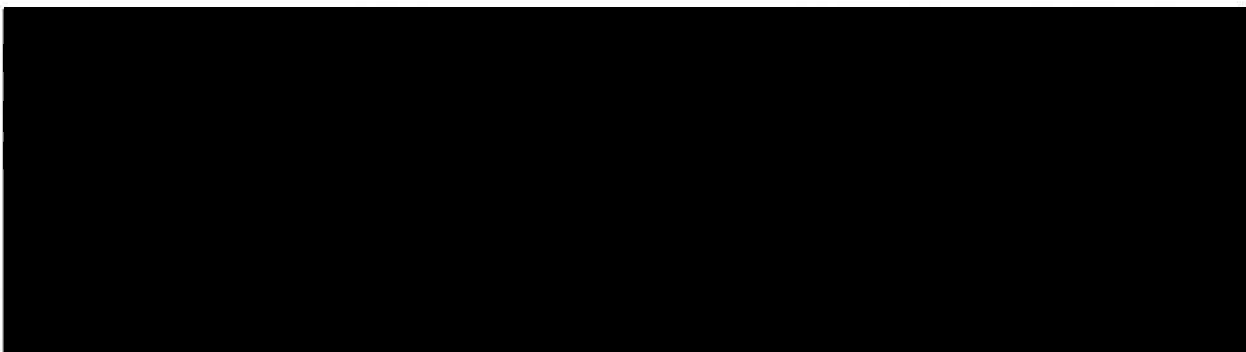
1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

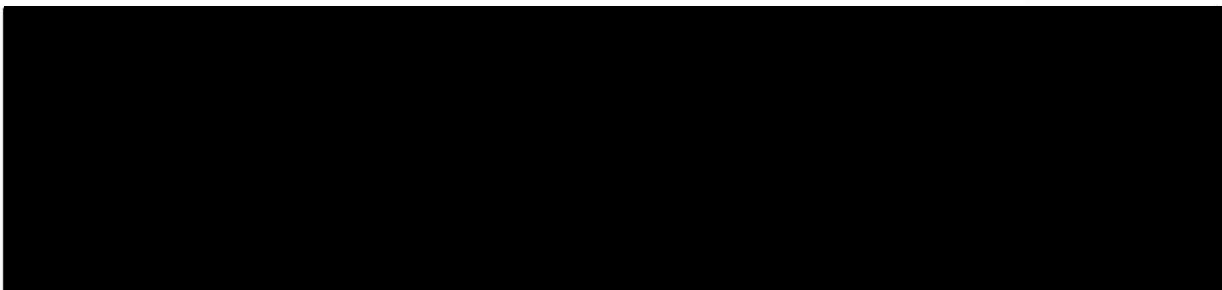
1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para 6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

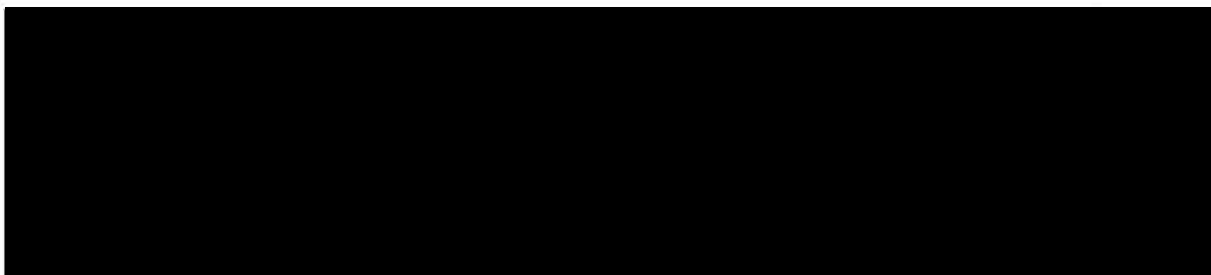
1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

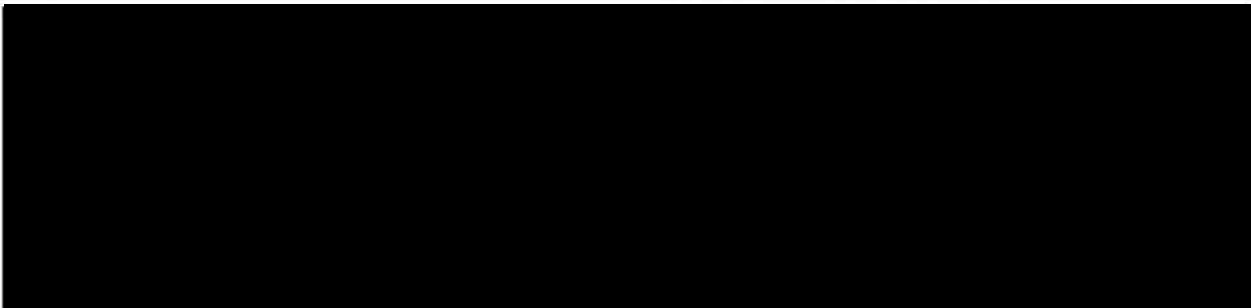
1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

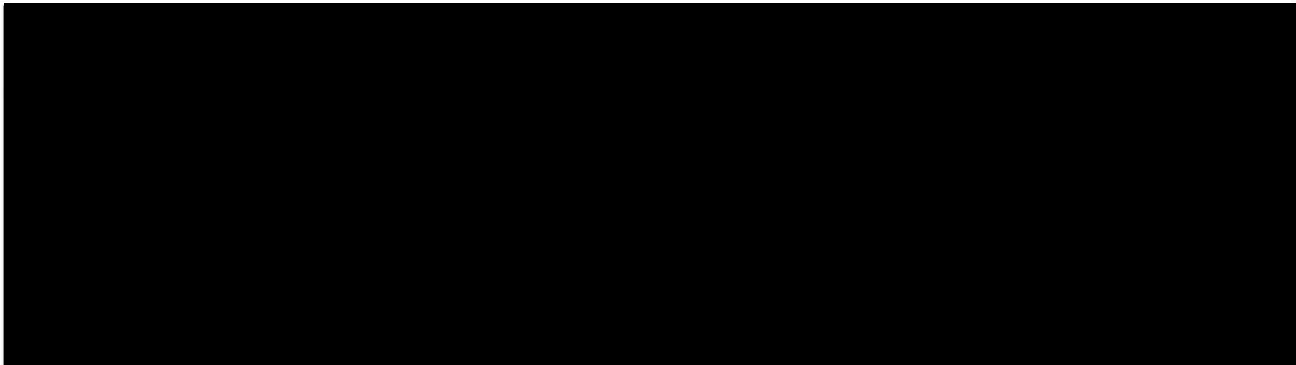
Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer

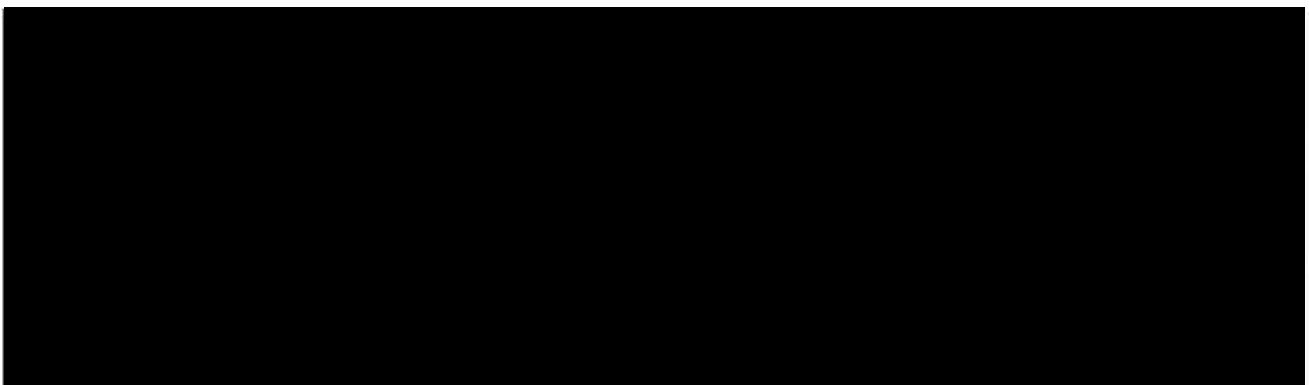
Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
 2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
 3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
 4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
 5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
 6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
 7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
 8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.
-

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

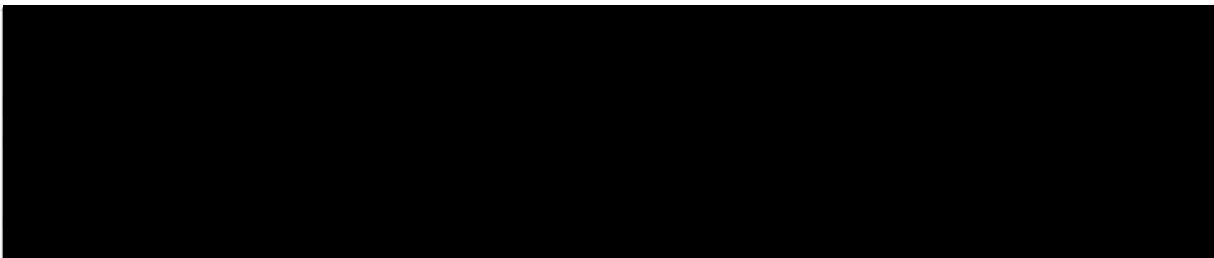
Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waarden en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit [REDACTED]

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.
9. Wij zijn niet akkoord met plaatsing van windmolens.

[REDACTED]

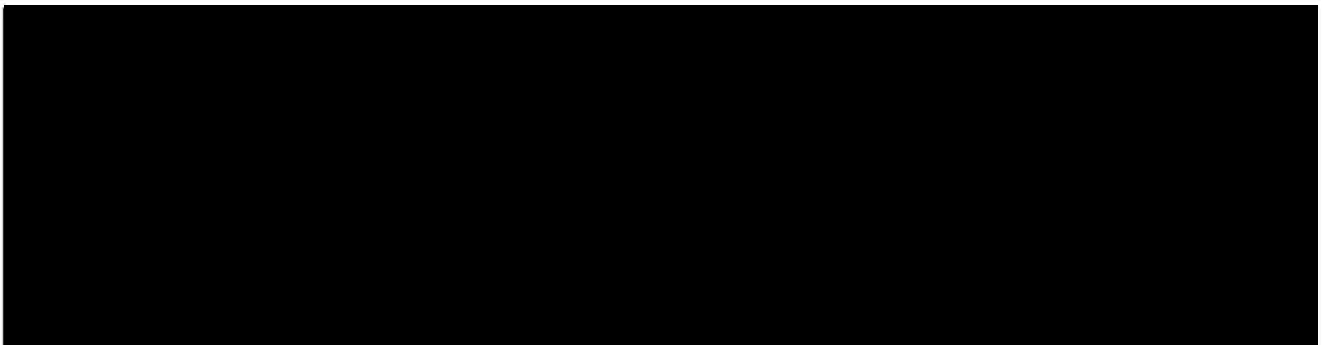
Naast het bovenstaande hebben wij persoonlijk nog enkele extra vragen / opmerkingen.

Deze zullen wij indienen dmv de digitale zienswijze.

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

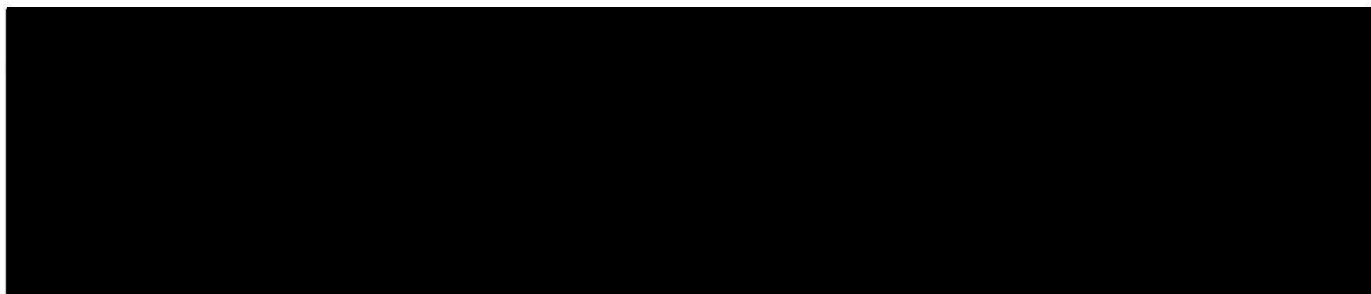
1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para 6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

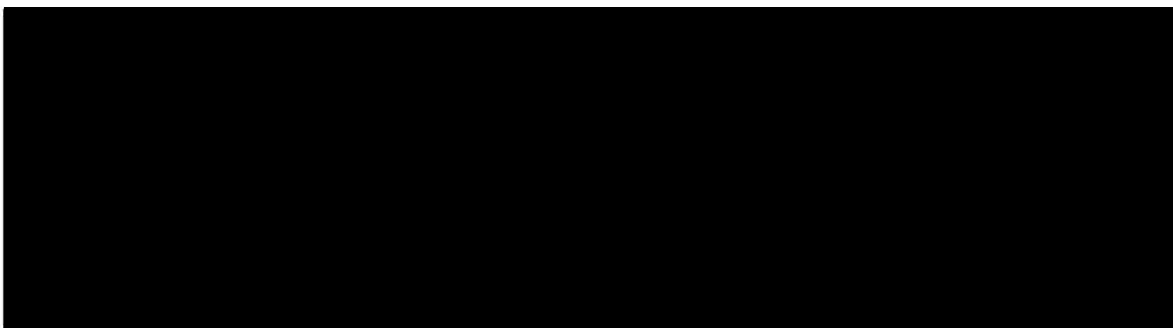
1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

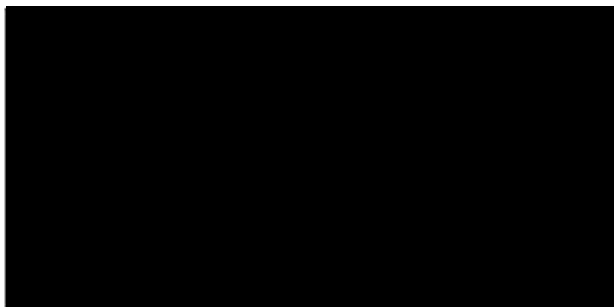
1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para 6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Zienswijze: zaaknummer

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Akkoord met bovenstaande:

Naam: _____

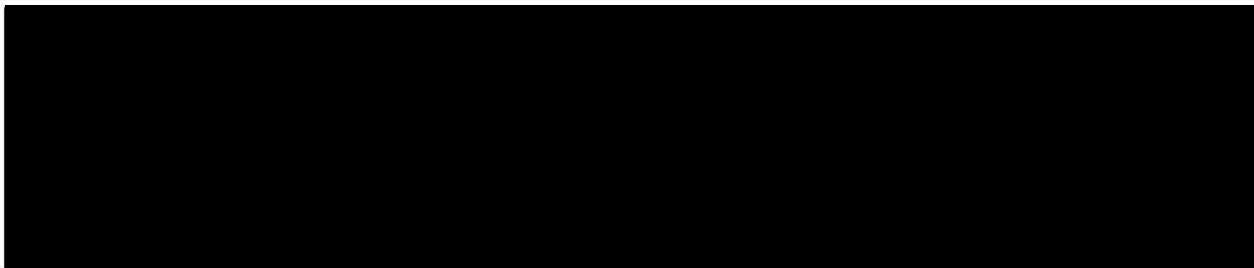
Huis nummer: Bargerkampenweg _____

Handtekening: _____

Zienswijze: zaaknummer [REDACTED]

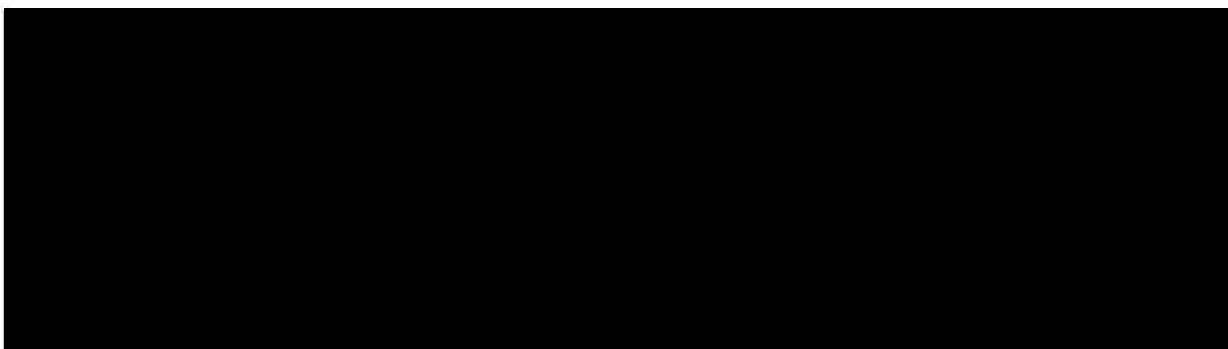
Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

EMMEN 000059
28.12.2023 09:32

██████████
Advocaat

Aan de Raad
van de gemeente Emmen
Postbus 30001
7800 RA EMMEN

Sylviuslaan 3
9728 NS GRONINGEN

Postbus 48
9950 AA WINSUM

T 085 - 130 24 30
F 0595 - 854 569

Per e-mail vooruit: gemeente@emmen.nl

degoede@degoedebestuursrecht.nl
www.degoedebestuursrecht.nl

Groningen, 22 december 2023

Inzake: ██████████ / windmolenpark N34

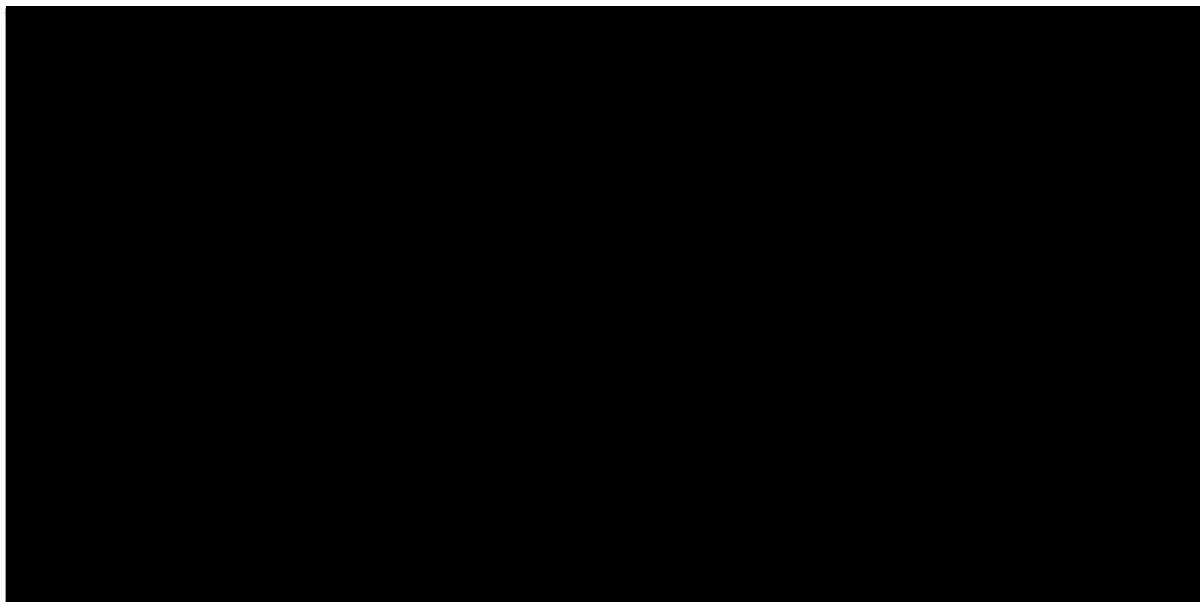
Betreft: Pro forma zienswijze

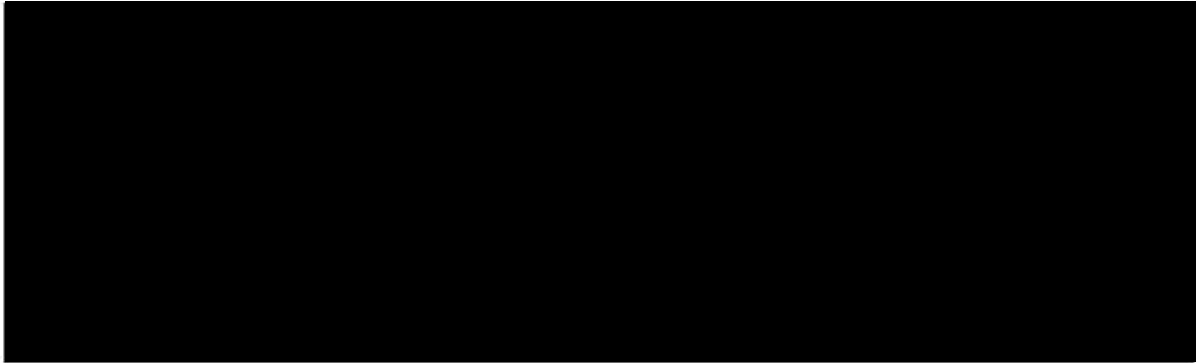
Uw ref.: Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen

PRO FORMA ZIENSWIJZE

Geachte Raad,

Tot mij hebben zich gewend de navolgende natuurlijke personen en rechtspersonen:

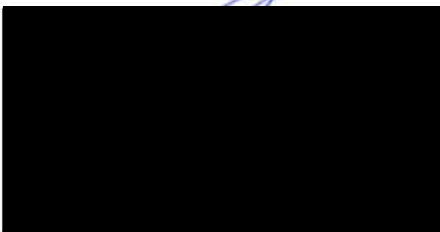
die mij verzochten als hun advocaat-gemachtigde op te treden en mij tot u te richten met betrekking tot het navolgende.

1. Cliënten hebben kennisgenomen van de publicatie in het Gemeentebled van de gemeente Emmen van 24 november 2023, waarmee is bekendgemaakt dat het 'Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen' met bijbehorende stukken ter inzage is gelegd (hierna: **het Ontwerpuitvoeringsplan**). De publicatie is als bijlage bijgevoegd. Het ontwerpuitvoeringsplan ligt van 25 november 2023 tot en met 5 januari 2023 ter inzage, gedurende welke periode daarop zienswijzen kunnen worden gegeven.

Cliënten zijn voornemens hun zienswijze op het Ontwerpuitvoeringsplan te geven, maar zijn niet in staat die zienswijze uiterlijk op 5 januari a.s. inhoudelijk uit te werken en aan u te doen toekomen. Dat houdt verband met het feit dat de inhoud van de zienswijze nog moet worden besproken, alsmede vanwege de aanstaande feestdagen. Cliënten verzoeken u daarom een nadere termijn te stellen voor het geven van hun *inhoudelijke zienswijze*, van (liefst) vier weken na het verstrijken van de termijn daarvoor op 5 januari 2024.

U kunt uw correspondentie in deze richten aan ondergetekende, via bovenvermelde contactgegevens.

In afwachting van uw instructie,

Ontwerputvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen

Van 25 november 2023 tot en met 5 januari 2024 kunt u het Ontwerputvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen met bijbehorende stukken digitaal bekijken op gemeente.emmen.nl/windenergie. Indien het u niet lukt het ontwerputvoeringsplan te bekijken, dan kunt u het digitale ontwerputvoeringsplan tijdens openingstijden bij het Klant Contact Centrum bekijken. Een medewerker van de informatiebalie kan u hierbij ondersteunen. U hoeft hiervoor geen afspraak te maken.

Het ontwerputvoeringsplan beschrijft de voorkeur van de gemeente Emmen aan de ontwikkeling van zon op dak boven wind op land binnen de mogelijkheden die de gemeente Emmen daartoe heeft. De provincie Drenthe steunt de gemeente Emmen daarin onder voorwaarden. Ten eerste dient Emmen mee te werken aan realisatie van ten minste 285,5 MW aan opgesteld vermogen aan windenergie binnen de provincie Drenthe. Door realisatie van in elk geval een van de locaties N34 of Zwartembergerweg kan daaraan worden voldaan. Ten tweede dient Emmen zorg te dragen voor realisatie van voldoende grootschalige opwek aan energie voor 2030 door middel van andere technieken ter compensatie van de wegvallende energieopbrengsten bij realisatie van minder wind op land. Dit sluit aan op de eigen ambities van de gemeente Emmen om het RES bod vanuit de gemeente Emmen ten aanzien van grootschalige energieopwekking voor 2030 na te komen. Onverminderd gaat Emmen voor duurzame grootschalige opwek van 0,678 TWh uiterlijk in 2030, als vastgelegd als ambitie in de RES Drenthe. Voor de gemeente Emmen is het beperken van hinder voor de omgeving altijd het belangrijkste uitgangspunt geweest bij het realiseren van grootschalige duurzame energie opwek. Langs deze meetlat scoort de locatie Zwartembergerweg ongunstiger dan de locatie N34. Dit heeft tot gevolg dat de gemeente Emmen een voorkeur uitspreekt voor de ontwikkeling van de locatie N34 boven de locatie Zwartembergerweg. Mocht onverhoopt realisatie van voldoende zon op dak ter compensatie van de wegvallende ambities ten aanzien van windenergie niet haalbaar blijken, blijft de locatie Zwartembergerweg in beeld voor ontwikkeling van windenergie. De structuurvisie Emmen, Windenergie blijft om die reden onverminderd van kracht totdat voldoende is bijgedragen aan 285,5 MW aan opgesteld vermogen aan windenergie in de provincie Drenthe en de wegvallende windenergielocatie voldoende is gecompenseerd middels gemeentelijke doelstelling van ten minste 0.678 TWh aan grootschalig opgewekte duurzame energie in het licht van de RES ambities.

Reactie

Van 25 november 2023 tot en met 5 januari 2024 kunt u schriftelijk of digitaal een reactie opsturen naar de gemeenteraad. Wilt u een mondeling uw reactie doorgeven? Maak dan een afspraak via 140591. Uw schriftelijke reactie stuurt u aan de gemeenteraad van Emmen via postbus 30001, 7800 RA in Emmen. Vermeld hierbij wel het zaaknummer 304584-2023. Uw digitale reactie kunt u opsturen via gemeente.emmen.nl/zienswijze.

Emmen, 21 november 2023

burgemeester en wethouders van Emmen

Gemeenteraad Emmen

000101
02.01.2024 11:57

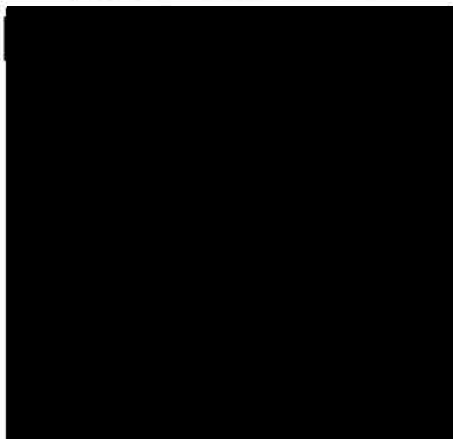
Geachte raad,

Het is onvoorstelbaar, dat de locatie N34 weer in beeld is gekomen voor windmolens. In 2016 is er al een uitvoerige analyse geweest. Bij de toen naar voren gebrachte bezwaren was de teneur geen windmolens. De argumenten staan helder geformuleerd in de verslaggeving van de sessies gehouden in 2016 en zijn alom bekend. Het is dus niet nodig die nogmaals te benoemen.

Mijn woonboerderij staat op ongeveer 850 meter afstand van de geplande windmolens. De wind komt veelal uit de richting westen, dus krijgen wij veelvuldig hinder van laagfrequentiegeluid, slagschaduw en lawaai geproduceerd door de windmolens. De norm voor de afstand in Europese regelgeving is 10 keer de tiphoogte. Dit komt dus neer op 1500 meter afstand van de omliggende woningen.

De MER is uitgevoerd door bedrijven, die nauwe banden onderhouden met de initiatiefnemers. Er zal een nieuw onderzoek ingesteld moeten worden door bedrijven, die geen binding hebben met de bouwers.

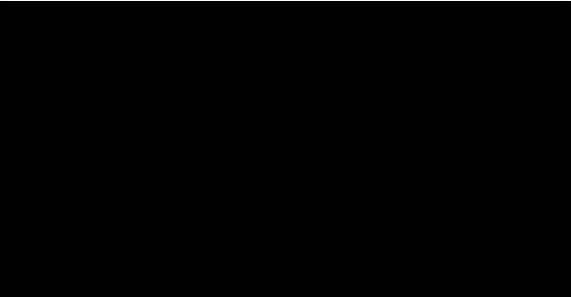
Op 22 november is er berichtgeving in de plaatselijke pers geweest. Pas op 29 november kregen wij de brief, kenmerk 25196-2023:410691, zaaknummer 25196-2023, in bezit. Toch wel een zeer korte periode om bezwaar aan te tekenen.

Zienswijze: zaaknummer

Thema's zijn: Fundamentele landschappelijke inpassing, hinder voor omwonenden, compensaties, participaties.

1. De gemeente heeft het belangrijkste voornemen om de hinder door windmolens voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, maar wat heeft B&W gedaan, m.u.v. de Structuurvisie uit 2016, aan het 'ontzorgen' van de omwonenden? Wij hebben daar tot nu toe weinig van gemerkt.
2. Wat voor geluidsnormen, slagschaduw hinder, worden aangehouden, en hoe gaat de controle en zal handhaving plaatsvinden?
3. Wat betekenen de contourlijnen 500m, 1100m en 2 km, en hoe zijn die vastgesteld. Zijn 'omwonenden' hiermee verschillend ingedeeld of bepalen die de hinder waardes en compensaties? Zijn er in dit verband normen of afspraken betreffende compensaties? Heeft de gemeente onderzocht of er sprake is van waardedaling van onze woningen en eventuele compensaties?
4. Er staan aan de N34 (Hunebed Highway), tussen Emmen en Haren nog geen hoge windenergie molens, maar wel zijn er natuurgebieden. Laten we dat zo houden. Er is een onderzoek gaande door de provincie: "Toekomstige landschapsvisie van de Hondsrug", inclusief Zuid-Oost Drenthe waarin de oorspronkelijke structuren zoveel mogelijk dienen te worden hersteld in het enige UNESCO Global Geopark in Nederland. Hoe worden de landschappelijke waarden langs de N34 gewaarborgd en niet voor altijd bedorven?
5. Voor de Structuurvisie (para6.3 en 7.1) is een globale plan-MER gemaakt ter bepaling van de overlast voor planten en dieren in en rond de geselecteerde en Natura2000 gebieden. Is het niet verstandig om eerst een gedetailleerde N34 project MER uit te voeren alvorens een beslissing te nemen over de N34 locatie? Denk in dit verband bv aan de flora & fauna in het Noordbarger bos en paarden en koeien in de nabije omgeving, etc.
6. De Structuurvisie is voorbereid tussen 2014 en 2016, dat is bijna 10 jaar geleden. Is het dan niet nodig om het rapport volledig te evalueren en te actualiseren naar de huidige status? Er is veel gebeurd op het gebied van windenergie in deze periode. Bijvoorbeeld veranderde normen voor hinder voor omgeving, afstand tot woningen, geluid, windmolens langs de Duitse grens, energiecrisis en hoge energieprijzen. Burger-participaties, enz.
7. Er zal een fonds opgezet worden om 'omwonenden?' te compenseren. Onduidelijk is hoe de verdeling zal plaatsvinden.
8. Op welke wijze heeft de gemeente 'recent' onderzocht of er belangstelling is voor financiële participatie door de gemeente, bedrijven en/of omwonenden, zodat de opbrengsten ook binnen de gemeente blijven. Er is vast ook voldoende belangstelling vanuit de bedrijven, MKB, tuinbouw en Industrie.

Akkoord met bovenstaande:

Naam:

Huis nummer: Bargerkampenweg

Handtekening:

Zienswijze windmolens N34000018
04.01.2024 09:21

Emmen, 30 december 2023

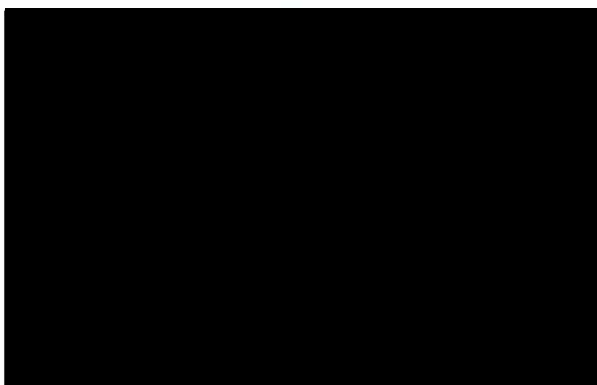
Aan de gemeenteraad van Emmen,
Postbus 30001,
7800 RA Emmen.

Onderwerp: Locatiekeuze windopgave gemeente Emmen
Zaaknummer: 304584-2023
Zaaknummer: 25196-2023

Hierbij maak ik bezwaar tegen de plaatsing van windmolens op de locatie N34. En wel om de volgende redenen:

- Westenesch heeft nu de status van beschermd dorpsgezicht. Niets in het dorp mag veranderd worden zonder overleg met de gemeente. Dit om het fraaie dorpsgezicht te behouden. Het fraaie dorpsgezicht dreigt nu verpest te worden door het plaatsen van windmolens zo dichtbij het dorp.
- Westenesch wordt ook al opgezaald met de komst van de paradijsvogels. Met de plaatsing van de windmolens wordt Westenesch dubbel belast.
- De huizen aan de Blikveldweg liggen binnen 850 meter van de dichtstbijzijnde windmolen. Dit betekent voor de bewoners ernstig overlast van geluid, slagschaduw en horizonvervuiling.
- Mijn woning zal hierdoor aanzienlijk in waarde dalen en ik vraag mij af hoe dit gecompenseerd wordt
- Er is intussen al veel bekend over gezondheidsproblemen veroorzaakt door het geluid van windmolens
- Aangezien ik lijd aan de ziekte van Menière (gehoor- en evenwichtsstoornissen), maak ik mij over het vorige punt ernstig zorgen. Kan ik hier wel blijven wonen? Bedreigde diersoorten zijn een reden om molens niet te plaatsen. Ik voel deze plaatsing ook als bedreigend voor mijn gezondheid.
- Mocht toch besloten worden hier windmolens te plaatsen en de aanvoer van materiaal over de Blikveldweg gebeurt, geeft dit onaanvaardbaar veel overlast.
- Mocht de plaatsing onverhoopt doorgaan, verwacht ik dat de bewoners binnen de 1100 meter (zeven woningen) opgeroepen worden voor overleg.

Ik hoop dat bovenstaande voldoende reden is uw keuze te heroverwegen.

Advocaat

Aan de Raad
van de gemeente Emmen
Postbus 30001
7800 RA EMMEN

Sylviuslaan 3
9728 NS GRONINGEN

Postbus 48
9950 AA WINSUM

T 085 - 130 24 30
F 0595 - 854 569

Per e-mail vooruit: gemeente@emmen.nl

degoede@degoedebestuursrecht.nl
www.degoedebestuursrecht.nl

Groningen, 22 december 2023

Inzake: / windmolenpark N34

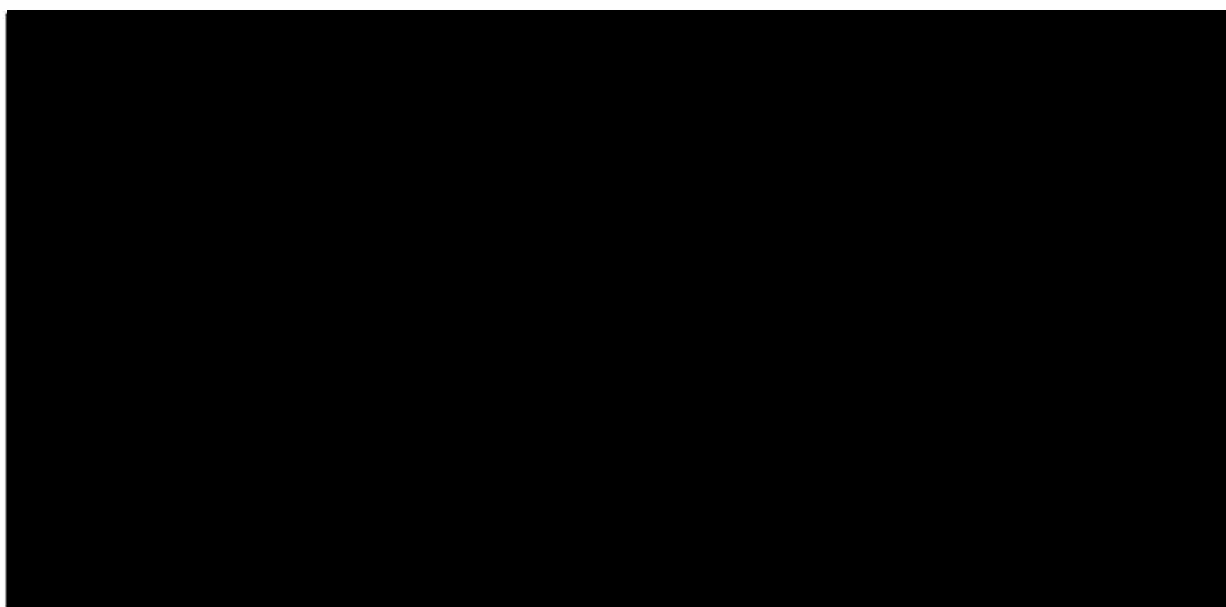
Betreft: Pro forma zienswijze

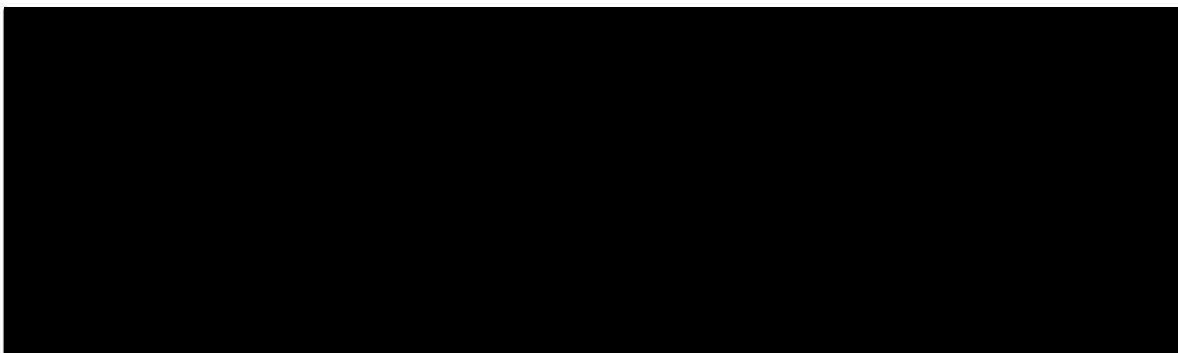
Uw ref.: Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities
gemeente Emmen

PRO FORMA ZIENSWIJZE

Geachte Raad,

Tot mij hebben zich gewend de navolgende natuurlijke personen en rechtspersonen:

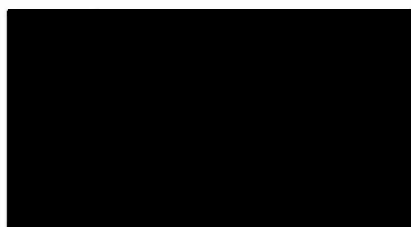
die mij verzochten als hun advocaat-gemachtigde op te treden en mij tot u te richten met betrekking tot het navolgende.

1. Cliënten hebben kennisgenomen van de publicatie in het Gemeenteblad van de gemeente Emmen van 24 november 2023, waarmee is bekendgemaakt dat het 'Ontwerputvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen' met bijbehorende stukken ter inzage is gelegd (hierna: **het Ontwerputvoeringsplan**). De publicatie is als bijlage bijgevoegd. Het ontwerputvoeringsplan ligt van 25 november 2023 tot en met 5 januari 2023 ter inzage, gedurende welke periode daarop zienswijzen kunnen worden gegeven.

Cliënten zijn voornemens hun zienswijze op het Ontwerputvoeringsplan te geven, maar zijn niet in staat die zienswijze uiterlijk op 5 januari a.s. inhoudelijk uit te werken en aan u te doen toekomen. Dat houdt verband met het feit dat de inhoud van de zienswijze nog moet worden besproken, alsmede vanwege de aanstaande feestdagen. Cliënten verzoeken u daarom een nadere termijn te stellen voor het geven van hun *inhoudelijke zienswijze*, van (liefst) vier weken na het verstrijken van de termijn daarvoor op 5 januari 2024.

U kunt uw correspondentie in deze richten aan ondergetekende, via bovenvermelde contactgegevens.

In afwachting van uw instructie,

Ontwerputvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen

Van 25 november 2023 tot en met 5 januari 2024 kunt u het Ontwerputvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen met bijbehorende stukken digitaal bekijken op gemeente.emmen.nl/windenergie. Indien het u niet lukt het ontwerputvoeringsplan te bekijken, dan kunt u het digitale ontwerputvoeringsplan tijdens openingstijden bij het Klant Contact Centrum bekijken. Een medewerker van de informatiebalie kan u hierbij ondersteunen. U hoeft hiervoor geen afspraak te maken.

Het ontwerputvoeringsplan beschrijft de voorkeur van de gemeente Emmen aan de ontwikkeling van zon op dak boven wind op land binnen de mogelijkheden die de gemeente Emmen daartoe heeft. De provincie Drenthe steunt de gemeente Emmen daarin onder voorwaarden. Ten eerste dient Emmen mee te werken aan realisatie van ten minste 285,5 MW aan opgesteld vermogen aan windenergie binnen de provincie Drenthe. Door realisatie van in elk geval een van de locaties N34 of Zwartembergerweg kan daaraan worden voldaan. Ten tweede dient Emmen zorg te dragen voor realisatie van voldoende grootschalige opwek aan energie voor 2030 door middel van andere technieken ter compensatie van de wegvallende energieopbrengsten bij realisatie van minder wind op land. Dit sluit aan op de eigen ambities van de gemeente Emmen om het RES bod vanuit de gemeente Emmen ten aanzien van grootschalige energieopwekking voor 2030 na te komen. Onverminderd gaat Emmen voor duurzame grootschalige opwek van 0,678 TWh uiterlijk in 2030, als vastgelegd als ambitie in de RES Drenthe. Voor de gemeente Emmen is het beperken van hinder voor de omgeving altijd het belangrijkste uitgangspunt geweest bij het realiseren van grootschalige duurzame energie opwek. Langs deze meetlat scoort de locatie Zwartembergerweg ongunstiger dan de locatie N34. Dit heeft tot gevolg dat de gemeente Emmen een voorkeur uitsprekt voor de ontwikkeling van de locatie N34 boven de locatie Zwartembergerweg. Mocht onverhoopt realisatie van voldoende zon op dak ter compensatie van de wegvallende ambities ten aanzien van windenergie niet haalbaar blijken, blijft de locatie Zwartembergerweg in beeld voor ontwikkeling van windenergie. De structuurvisie Emmen, Windenergie blijft om die reden onverminderd van kracht totdat voldoende is bijgedragen aan 285,5 MW aan opgesteld vermogen aan windenergie in de provincie Drenthe en de wegvallende windenergielocatie voldoende is gecompenseerd middels gemeentelijke doelstelling van ten minste 0.678 TWh aan grootschalig opgewekte duurzame energie in het licht van de RES ambities.

Reactie

Van 25 november 2023 tot en met 5 januari 2024 kunt u schriftelijk of digitaal een reactie opsturen naar de gemeenteraad. Wilt u een mondeling uw reactie doorgeven? Maak dan een afspraak via 140591. Uw schriftelijke reactie stuurt u aan de gemeenteraad van Emmen via postbus 30001, 7800 RA in Emmen. Vermeld hierbij wel het zaaknummer 304584-2023. Uw digitale reactie kunt u opsturen via gemeente.emmen.nl/zienswijze.

Emmen, 21 november 2023

burgemeester en wethouders van Emmen

Mijn situatie

Ik maak:	zelf bezwaar
Besluitdatum:	11-12-2023

Gegevens besluit

Onderwerp en omschrijving van besluit: (maximaal 400 karakters)	windmolens N34
Zaaknummer besluit:	windmolens N34
Besluit van:	het college van burgemeester en wethouders

Motivatie bezwaar

U kunt hier aangeven wat uw bezwaar is tegen het genomen besluit. U kunt hier ook aangeven waarom u belanghebbende bij dit besluit bent en waarom u tegen het genomen besluit bent.

wij wonen aan de [REDACTED] en vinden [REDACTED] met beschermd dorpsgezicht het niet passen met windmolens aan de N43 en denken aan waarde vermindering woonhuis

Bijlagen toevoegen

Indien u documenten heeft die het nog duidelijker maken dat u het niet eens bent met het besluit, dan kunt u deze hier toevoegen.

Papieren documenten kunt u per post opsturen of aan de balie afgeven. Wij verzoeken u vriendelijk om op de envelop het zaaknummer te vermelden. Dit zaaknummer krijgt u te zien in het 'Afronden' scherm.

Mijn gegevens

Voornamen:	[REDACTED]
Achternaam:	[REDACTED]
Adres:	[REDACTED]
Telefoonnummer:	[REDACTED]
E-mailadres:	[REDACTED]
Verzenddatum:	11-12-2023

04 dec 2023

Gemeente Emmen

Beste Gemeente Emmen,

We maken bezwaar tegen het plaatsen van de windmolens aan de N34. De windmolens worden te dicht naast het dorp Noordbarge gebouwd. Het is bewezen dat deze windmolens een bromtoon veroorzaken en dat zou op deze manier overlast geven aan de aanwonenden.

De windrichting is zo dat deze het geluid zal meenemen naar ons dorp, waardoor er extra overlast ontstaat.

De Gemeente Emmen heeft op verschillende andere manieren mogelijkheden tot het opwekken van energie.

Tevens levert het plaatsen van deze windmolens in verhouding weinig op en staat niet contrast met de overlast/schade voor ons als bewoners.

De schade voor ons als inwoners van Noordbarge is dan niet te overzien.

Daarnaast is het aangezicht een bezwaar.

Nu zien we het bosrijke gebied, maar met de bouw van deze grote windmolens zouden deze ver boven het bos uit te zien zijn vanuit Noordbarge.

Ook zal de waarde van onze woning dalen door het uitzicht op deze windmolens. Vanaf onze straat zullen deze zeker te zien en te horen zijn.

Dit is een afbraak van ons woonplezier !

Met vriendelijke groet,

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 5 januari 2024 22:44
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen

Categorieën: [REDACTED]

Ingezonden op vr, 05-01-2024 - 22:44

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

Aanhef
Vrouw

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Emmen

Zienswijze over

Ontwerpsuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES ambitie Gemeente Emmen, zaaknummer 304584-2023.

Uw zienswijze
Goedendag,

Wij hebben samen met andere bewoners van de [REDACTED] een zienswijze ingediend. Hierop hebben wij aangegeven dat we ook nog onze persoonlijke punten graag willen aankaarten.

Wij zijn het als belanghebbende met deze locatie niet eens en wel om de volgende redenen:

Geluid:

Wij zijn erg bang dat we last zullen hebben van het geluid. Wij zijn in deze straat komen wonen voor de rust en de ruimte. "Om geluidshinder te voorkomen mag een windmolen niet te dicht bij huizen staan. Een windmolen mag gemiddeld niet meer dan 47 decibel geluid maken. 's Nachts mag dit niet meer dan gemiddeld 41 decibel zijn. Hiervoor worden metingen op gevels van woningen in de buurt verricht."

Bij welke huizen in onze straat zullen jullie metingen verrichten? Graag ontvangen wij hier ook de resultaten van.

Wat zal er gemeten worden? Alleen 1 (of meerdere) windmolen(s), en is dit samen met het geluid van het verkeer van de N34? Graag zouden we de geschatte (en mogelijk later de ware) waarde weten van de cumulatie van het geluid van alle windmolens samen. Zodat we een waarde krijgen van de totale geluidsbelasting.

Voldoende rendement? / Subsidie

Van horen zeggen hebben we vernomen dat de ligging bij de N34 helemaal niet gunstig is, maar dat het voor de bouwer wel rendabel zou zijn omdat zij hier subsidie voor krijgen.

Graag zouden we een recente berekening zien van het geschatte netto rendement van een windmolen als hij zou worden geplaatst bij de N34 en die van de andere lokaties in Emmen, dit zonder de toevoeging van de subsidies.

Mocht er geen rendabel netto rendement zijn, zou het wel erg treurig zijn om ons belastinggeld te gebruiken voor dit project waar zoveel weerstand tegen is.

Energie voor Emmen / Drenthe

Mochten de windmolens geplaatst worden verzoeken wij de gemeente om de opgebrachte energie BINNEN de gemeente te verbruiken.

Van horen zeggen hebben we vernomen dat dit niet de bedoeling is. Wat levert het ons op als de energie naar een bedrijf gaat buiten de gemeentegrenzen?

Waarom zouden wij Emmenaren wel de lasten hebben maar niet de lusten?

Verlichting/ hoogte

Mochten de windmolens hier worden geplaatst, zouden we graag een garantie krijgen dat er geen lichtjes zullen worden geplaatst . En dat de hoogte dus ook niet hoger gaat worden dan 100m masthoogte

Locatie/ belanghebbenden:

We vallen nu net buiten de 1100 meter grens. We zijn wel belanghebbende aangezien onze gevel minder dan 1500m (10x de tiphoogte) van de locatie van de mogelijke windmolens af ligt. Graag zouden we op de hoogte willen blijven van de uiteindelijke situatie. Ook zouden we nauw betrokken willen worden bij de communicatie over dit project. Mocht er een molen worden geplaatst zouden we graag de coördinaten ontvangen.

Wij zijn vóór het opwekken van groene energie, maar dan wel op de meest geschikte en ook meest rendabele plaats.

Plaatsing.

Wij stellen voor om te kijken naar rendabele molens in:

Industrie gebieden. Bijvoorbeeld de Bargermeer terreinen.

Kassen gebied (Klazienaveen/ Erica)

In de buurt van al geplaatste windmolens. Bijvoorbeeld de Zwartembergerweg in Bargercompascuum.

Met vriendelijke groet,

████████████████████

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 5 januari 2024 21:50
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen

Categorieën: [REDACTED]

Ingezonden op vr, 05-01-2024 - 21:49

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Zienswijze over

Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen

Uw zienswijze

Betreft exb-2023-55278

Zienswijze windturbines gebied N34

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij maak ik mijn zienswijze kenbaar. Vanuit het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu zijn gezondheidseffecten van windturbinegeluid onderzocht en nog altijd in onderzoek. Deze liegen er niet om. In het plan wordt onvoldoende rekening gehouden met de gegevens die hierover tot nu toe bekend zijn. De zorg voor morgen begint vandaag. Met andere woorden: het milieubeschermingsniveau is onvoldoende in acht genomen en het plan is in onvoldoende mate voorzien van een actuele, deugdelijke en op zichzelf staande en op de lokale situatie toegesneden motivering. Daarnaast is het plan niet en/ of onvoldoende besproken met omwonenden in het gebied. Dit zal ook blijken uit andere zienswijzen door omwonenden en/ of hun vertegenwoordigers. Omwonenden hebben bovendien geen kennis kunnen nemen van een gedegen milieu effect rapportage. Het plan staat haaks op een gezonde leefomgeving, ook een van de doelen / verantwoordelijkheden van u als overheid. Ik verzoek u op grond van bovenstaande om het plan niet uit te voeren.

Met hoogachting en vriendelijke groet,

[REDACTED]

Zienswijze Zaaknummer 304584-2023

Vrijdag 5 januari 2024

Afzender:

Geadresseerde

[REDACTED]

Gemeenteraad Emmen

Digitaal ingediend: <https://gemeente.emmen.nl/zienswijze>

Met betrekking tot het voorgenomen windpark willen wij als directe omwonenden onze zorgen en bedenkingen delen op de volgende invalshoeken:

1. Voor de locatie van het windpark is een keuze gemaakt waarbij de overlast voor omwonenden zo beperkt mogelijk is. Echter voor omwonenden is nog niets duidelijk.

Hoewel het plan van aanpak inzicht biedt in het aantal huishoudens dat mogelijk overlast zal ervaren, ontbreekt concrete informatie voor de direct betrokkenen over praktische aspecten waar zij rekening mee moeten kunnen houden. Dit betreft onder meer de invloed op zicht, geluid, slagschaduw, en de mogelijke impact op de woningwaarde.

Er bestaat onduidelijkheid over de definitie van 'omwonenden' en welke concrete maatregelen getroffen zullen worden om eventuele overlast te minimaliseren. Bovendien ontbreekt informatie over bewezen methoden die effectief zijn gebleken in het verminderen van overlast bij vergelijkbare windparken.

Er wordt gesproken over een compensatiefonds voor omwonenden. Echter, ervaringen elders tonen aan dat dergelijke procedures vaak complex zijn met bureaucratische drempels en twijfels over de objectiviteit van hinderbeoordelingen.

Bij besluit voor een windpark ontstaat het moment voor de Gemeente Emmen om de belangen van omwonende te behartigen op een manier waarop zij naast de omwonenden komt te staan.

2. Datering en recente innovaties

Het planMER waarnaar verwezen wordt, dateert van 2015 en houdt mogelijk geen rekening met recente technologische ontwikkelingen in de energietransitie die een verbetering kunnen betekenen in rendement en impact. Het is van belang om te onderzoeken of deze ontwikkelingen kunnen leiden tot een vermindering van het oorspronkelijk voorgestelde aantal windmolens, zonder dat dit ten koste gaat van de beoogde opbrengst van het windpark en ten gunste komt aan de vermindering van overlast.

3. Voor- en nadelen in balans

Als bewoners begrijpen wij de noodzaak van de energietransitie en hebben we zelf geïnvesteerd in een aantal duurzame maatregelen. Echter, in onze straat zijn er tekortkomingen in moderne infrastructuur, zoals het ontbreken van glasvezel – waarin de Bargerkampenweg ronduit een uitzondering is in vergelijking met het merendeel van Emmen - en beperkte capaciteit voor energie teruglevering.

Wanneer een windpark wordt geïntroduceerd met moderne technologie en infrastructuur, lijkt het ons redelijk dat omwonenden evenredig profiteren van de voordelen die dit met zich meebrengt. Dit is essentieel om de acceptatie en integratie van het windpark te bevorderen.

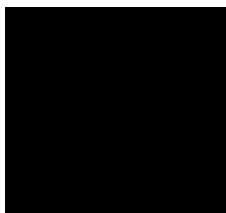
In ons gebied hechten we veel waarde aan nabuurschap. Bij de komst van een windpark is er sprake van een nieuwe 'buur' die zichtbaar en hoorbaar zal zijn. Het is van groot belang dat de gemeente Emmen, de eigenaar van het windpark en de omliggende bewoners zich inzetten voor een gezonde betrokkenheid en open communicatie.

Wij vragen dan ook om zorgvuldige (her)overweging op actualiteit, meer transparantie, concrete maatregelen ter beperking van overlast, directe communicatie aan omwonenden, en een open dialoog tussen alle betrokken partijen om de belangen van de omwonenden serieus te nemen bij de keuze voor een windpark.

Met vriendelijke groet,

████████████████████

████████████████████

Aan

Gemeente Emmen

Postbus 30001

7801 RA EMMEN

Emmen, 4 januari 2024

Onderwerp: zienswijze windmolenpark N34

Zaaknummer: 304584-2023

Geachte heer, mevrouw,

Graag wil ik mijn zienswijze met betrekking tot de windmolens aan de N34 kenbaar maken.

Als eerste wil ik aangeven dat er onvoldoende onderbouwing is gegeven voor de gekozen locatie. Graag zie ik een gedegen onderbouwing van de beslissing de windmolens te plaatsen op de locatie N34.

Ik ben het niet eens met de beslissing, omdat ik de mening ben toegedaan dat de gekozen locatie absoluut niet handig is. Buiten het feit dat het uitzicht er voor mij niet mooier op wordt, staan de windmolens veel te dicht bij bedrijven met levende have. Ik wil voorop stellen dat ik niet tegen windenergie ben, maar de nu gekozen plek vind ik niet acceptabel.

Mijn bedrijf (een manege) bevindt zich aan de rand van het Noordbargerbos. Twee van de vijf windmolens staan aan de rand van het bos. Dit vind ik een zeer onwenselijke situatie. Paarden horen alles 10x zo luid als wij mensen. Ik kan mij dan ook niet voorstellen dat daar voldoende onderzoek naar is gedaan. Als we met de paarden in het bos rijden zou het zo kunnen zijn dat we met "overspannen" paarden terugkeren. Dit kan niet de bedoeling zijn. Het rijden met de paarden in de bossen zou door de komst van windmolens onmogelijk gemaakt kunnen worden. Ook het geluid dat de paarden horen gedurende de lesuren kan zorgen voor "overspannen" paarden met alle gevolgen van dien. Inkomsten uit deze activiteiten zijn voor mijn bedrijf van levensbelang.

De windmolens zouden moeten worden geplaatst in een gebied waar er meer ruimte om de molens heen is. In het verleden is er vanuit tuinbouwgebieden aangegeven dat daar wel windmolens zouden

mogen worden geplaatst. Daar is destijds aan voorbij gegaan. Het is het onderzoeken waard dat nogmaals te bekijken. Temeer omdat het een win win situatie zou kunnen zijn. Met de huidige plannen wordt er niemand beter van, behalve de Energie Leverancier.

En houdt rekening met bedrijven met levende have. Als er wordt gevraagd naar de gevolgen van windmolens voor paarden en koeien wordt daarop gezegd dat er op meer plekken koeien en paarden onder windmolens grazen dus er geen gevaar voor de gezondheid van de beesten is. Echter, van het plaatsen van windmolens in zee werd ook gezegd dat het geen kwaad kon voor de dieren in zee, maar ondertussen spoelen er op de meest vreemde plekken dieren aan en is wel duidelijk geworden dat deze dieren door de trillingen in het water compleet de weg kwijt zijn geraakt. Derhalve is het noodzakelijk gedegen onderzoek te doen naar de gevolgen van de windmolens voor de gezondheid van paarden en koeien.

Er is door Peter de Lange, advocaat, samen met het Democratisch Energie Initiatief in januari 2023 een rapport uitgebracht waarin onderzoek is gedaan naar de gezondheidseffecten op de mens van het geluid van windmolens. Hierin is ook rekening gehouden met de onhoorbare lage frequenties. Audioloog Jan de Laat, die aan dat rapport meewerkte, stelt op basis van uitvoerige bestudering van de wetenschappelijke literatuur, dat de dichtstbijzijnde woningen op minstens tien keer de masthoogte afstand van windmolens moeten staan. Masthoogtes van 150 meter zijn tegenwoordig al heel gebruikelijk, dan praat je dus over 1500 meter afstand, terwijl het op dit moment voorkomt dat woningen op nog geen 300 meter van een molen staan. Ook in mijn geval zullen de windmolens een hoogte van maximaal 150 meter hebben en staan de windmolens binnen een straal van 500 meter van een enkele woning en binnen een straal van 1100 meter van een woongebied.

In de provincie Groningen is thans besloten geen windmolens meer te plaatsen op landbouwgrond. De aan de N34 geplande windmolens komen wel op landbouwgrond te staan. Wordt er dan met twee maten gemeten?

Mocht het voorgenomen besluit toch definitief worden maak ik aanspraak op een redelijke vergoeding voor de overlast die mijn gezin en ik alsmede mijn bedrijf ondervinden van de windmolens. Deze vergoeding zou los moeten staan van de wettelijk gestelde kosten die gelden voor het veroorzaken van overlast voor de omwonenden.

Hoogachtend,

[REDACTED]

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 4 januari 2024 15:25
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen

Categorieën: [REDACTED]

Ingezonden op do, 04-01-2024 - 15:25

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Zienswijze over

Ontwerpsuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES ambitie Gemeente Emmen, zaaknummer 304584-2023

Uw zienswijze

Geachte leden van het college van Burgemeester en Wethouders,

Graag maak ik gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen betreffende Ontwerpsuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES ambitie Gemeente Emmen, zaaknummer 304584-2023.

Ik heb in een mail van plaatselijk belang Noordbarge vernomen dat het plan om windmolens langs het Noordbargerbos/N34 te plaatsen weer is opgepakt. Hierin ben ik belanghebbende en het met deze locatie niet eens en wel om de volgende redenen:

- Aantasting van mijn leefomgeving en woongenot:

Windmolens is een vorm van industrie en mijn inziens behoort er geen industrie in een uitloop- en recreatiegebied van de gemeente Emmen. Windmolens aan de rand van het Noordbargerbos, op een Drentse es in een Unesco Geopark gebied, aan de rand van Westenesch met haar beschermd dorpsgezicht horen daar niet thuis.

Zoals ik uit jullie stukken begrijp heeft het de hoogste prioriteit om windmolens in een gebied te plaatsen waar de minste mensen wonen. In mijn inziens is dit de omgekeerde wereld. Juist omdat aan de rand van het Noordbargerbos geen bewoning is geeft dat enorme meerwaarde aan het gebied. De mensen die daar wandelen zoeken rust, ruimte en natuur. Industrie hoort in dat gebied niet thuis. Rust en ruimte is iets wat in Nederland steeds schaarser wordt, dit komt ook door het plaatsen van windmolens in landelijk gebied. Mensen die de bedrijvigheid van industrie en een stedelijk gebied prefereren gaan niet wonen waar ik woon maar zoeken een woning in stedelijk gebied.

- Het vervuult mijn horizon en het zorgt voor geluidsoverlast:

De stilte, de ruimte en het vrije uitzicht waren voor mij destijds de reden waarom ik op deze plek ben gaan wonen en niet in het centrum van Emmen of in een van de woonwijken van Emmen of in een ander stedelijk gebied. Het huidige uitzicht vanuit Noordbarge en Westenesch, met name de straten Achter Het Kanaal en de Bargerkampenweg is namelijk op dit moment zonder enige vorm van horizonvervuiling. Wij kijken tegen het Noordbargerbos aan. Daardoor kan ik vanuit mijn tuin de zon prachtig zien ondergaan zonder enige vorm van horizonvervuiling, bovendien veroorzaken windmolens lawaai. Toekomstige windmolens langs de N34 aan de rand van het Noordbargerbos gaan mijn woonomgeving en woongenot onvermijdelijk in negatieve zin aantasten.

- Rendement van de locatie van de toekomstige windmolens:

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 4 januari 2024 19:28
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen

Categorieën: ■

Ingezonden op do, 04-01-2024 - 19:28

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

■

■
■

■
■

■
■

■
■

■
■

Zienswijze over
windmolens N34

Uw zienswijze

Wij zijn het er niet mee eens dat op een zicht locatie zo vlak bij een aantal dorpen windmolens zouden worden geplaatst.

Grote kans op schaduw waardoor zonnepanelen minder opbrengst hebben.

Waardevermindering van onze woning.

Wij denken dat dit niet zo duurzaam is als andere alternatieven.

De kosten zijn vaak erg hoog in verhouding met de opbrengst.

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: woensdag 3 januari 2024 17:19
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen
Bijlagen: zienswijze windmolen.docx; zienswijze windmolen_0.docx

Categorieën: Ellen

Ingezonden op wo, 03-01-2024 - 17:16

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

Aanhef

Adres

Telefoonnummer

E-mailadres

Zienswijze over
zienswijze windmolenpark N34

Uw zienswijze
Gemeente Emmen.

Beste Gemeente Emmen

Hierbij maken wij Bezwaar tegen het plaatsen van windmolens aan de N34.

De windmolens staan veel te dicht naast het Dorp Noordbarge, en zal hiermee overlast geven aan bewoners.

De overlast zal door de wind toenemen qua geluid(bromtoon) en het uitzicht op de enorme wieken is niet om aan te zien qua uitzicht in onze prachtige grote achtertuin.

Wij wonen al heel wat jaren in het prachtige authentieke dorp Noordbarge (achter het Kanaal), maar dit zal nu voorgoed verpest worden door deze enorme windmolen die wij zeer zeker zullen gaan zien over het prachtige Noordbargebos (Achter het Kanaal), ook zal hierbij de waarde van onze woning dalen!

Kortom wij zeggen volmondig NEE tegen het plaatsen van de windmolens langs de N34!!

Met vriendelijke groet

Bijlage 1

- zienswijze windmolen.docx

Bijlage 2

- zienswijze windmolen_0.docx

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: woensdag 3 januari 2024 13:44
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen

Categorieën: ■■■

Ingezonden op wo, 03-01-2024 - 13:44

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

■■■■■

■■■■■
■■■■■

■■■■■
■■■■■

■■■■■
■■■■■

■■■■■
■■■■■

■■■■■
■■■■■

Zienswijze over
Plaatsing windmolens N 34 Emmen / restopgave

Uw zienswijze

Ondergetekende is vanaf het begin platformlid N 34, de zienswijze is obv persoonlijke titel en niet als platformlid. Wethouder vd Weide heeft aangegeven dat obv 3 aspecten tw geluid, slagschaduw en aantal woningen lokatie N 34 beter scoort dan Schwartsenbergerweg. Onderbouwing van deze aspecten heeft niet plaatsgevonden en er wordt volledig voorbij gegaan aan het landschap M.n. bij slagschaduw scoort de lokatie N 34 heel slecht (van zonsopgang tot ondergang in de dorpen Diphooen en Westernesch en ook over de 4 baans N 34 heen. Proj.ontwikkelaar Pure Energie heeft vaak aangegeven dat het een marginaal project is en wil nu zo snel mogelijk een vergunning hebben voordat nieuwere lagere geluidsgolven per 1 juni 2024 van kracht worden en voordat de sde + subsidie komt te vervallen dit terwijl het nog minimaal 5 jaren gaat duren voordat een aansluiting op het Enexis netwerk kan plaatsvinden. Nu er nog een minimale restopgave van 15 mw ingevuld moet worden wil ik u met klem verzoeken deze 3 windmolens te plaatsen in het tuindersgebied Erica en of Klazienaveen zodat de tuinders hier hun energievoorziening mee kunnen doen en Emmen niet omgeven worden door windparken

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 22 december 2023 15:43
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen
Bijlagen: Zienswijze uitvoeringsplan wind Emmen.pdf

Categorieën:

Ingezonden op vr, 22-12-2023 - 15:41

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

Zienswijze over
Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen, zaaknummer 304584-2023

Uw zienswijze
In de bijlage vindt u de zienswijze van de Natuur en Milieufederatie Drenthe.

Bijlage 1

- Zienswijze uitvoeringsplan wind Emmen.pdf

Aan de raad van de gemeente Emmen
Postbus 30001
7800 RA EMMEN

Assen, 22 december 2023

Betreft: Zienswijze Ontwerputvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen, zaaknummer 304584-2023

Geachte raad,

Graag geeft de Natuur en Milieufederatie Drenthe haar zienswijze op het Ontwerputvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen. Wij waarderen het feit dat u in dit plan uw voornemens m.b.t. de realisering van de duurzame opwek van energie op basis van voortschrijdend inzicht actualiseert en vervolgens ter inzage legt. Dit geeft iedereen ook de gelegenheid inbreng te leveren bij uw besluitvorming.

Het voorgenomen beleid roept bij ons wel een aantal vragen en bedenkingen op die hieronder zijn gevat samen. Deze liggen deels in het verlengde van onze eerdere reactie op uw structuurvisie windenergie.

Handhaven bestaande 3 zoekgebieden

Wij zijn het eens met het voorlopig handhaven van de drie zoekgebieden in uw structuurvisie. Ook al zou u de voorkeur hebben voor de N34-locatie. Zolang deze of alternatieven voor de duurzame opwek opgave niet zijn gerealiseerd, is het handhaven of in beeld houden of brengen van alternatieve opties belangrijk en gewenst. In uw structuurvisie heeft u uw wensen m.b.t. de participatie van en compensatie voor de omgeving meegenomen. Dit hoort onzes inziens onderdeel te blijven van uw afwegingen en daarin is het kunnen uitwijken naar alternatieve locaties bij onderhandelingen met ontwikkelaars essentieel.

Doorkijk na 2030

Uw visie en het RES-beleid kijken tot 2030. Dat is al over 6 jaar. Het duurzame energiebeleid voor 2040 en 2050 houdt in dat we allen verdere stappen moeten zetten. Ook dit vormt een reden om de zoeklocaties in beeld te houden. Voor de stappen in 2031 en verder moeten we nu al aan de slag.

Meer integrale afweging

In uw ontwerp legt u vooral het accent op de hinderaspecten. Het is goed en terecht dat u hier zeer zorgvuldig naar kijkt. Tegelijkertijd vragen wij u ook de andere factoren in het geheel in uw afwegingen te blijven betrekken en daarbij in het bijzonder ook de landschapswaarden en de maatschappelijke kosten van het energiesysteem.

Maatschappelijke kosten, de rekening van het energienetwerk

Uw stelt voor zoveel mogelijk van de windopgave door zon op dak te vervangen. Wij juichen uw (extra) inzet voor zon op dak zeer toe. Tegelijk zal dat in Drenthe/ Nederland nooit voldoende zijn om de duurzame opwek opgaven in zijn geheel te realiseren. Voor Drenthe staat er nog een resterende windopgave in de RES. Het is ons niet duidelijk waar die opgave nu landt. Bovendien bereiken ons signalen van netbeheerders dat het vervangen van de windopgaven door vooral of uitsluitend zon (op dak of land) i.v.m. de balancering van het energienetwerk de netbeheerders op grote (meer)kosten jaagt. Deze moeten vervolgens worden opgebracht door de burgers en bedrijven. Dit hoort in onze ogen een plek te krijgen in uw afwegingen. Concreet vragen wij u dit aspect uit te vragen bij uw netwerkbeheerders

Locatie Bargermeer

Juist vanwege de netwerkcongestie, het energiesysteem van de toekomst (waterstofeconomie), de kansen voor Emmen en het gegeven van het vertrek van de GZI-installatie (vervallen zonering) en vervallen woonbestemmingen op dit terrein vragen wij u onderzoek te doen naar het zoekgebied N862 grenzend aan Bargermeer. Deze optie zou ook grote kansen kunnen bieden voor de verduurzaming van bedrijven en waterstofambities op dit terrein.

Met vriendelijke groet,
Natuur en Milieufederatie Drenthe

[REDACTED]

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: zondag 17 december 2023 21:09
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen
Bijlagen: Zienswijze PBNB Besluit college gemeente Emmen inzake windopgave.docx

Categorieën: [REDACTED]

Ingezonden op zo, 17-12-2023 - 21:08

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Zienswijze over

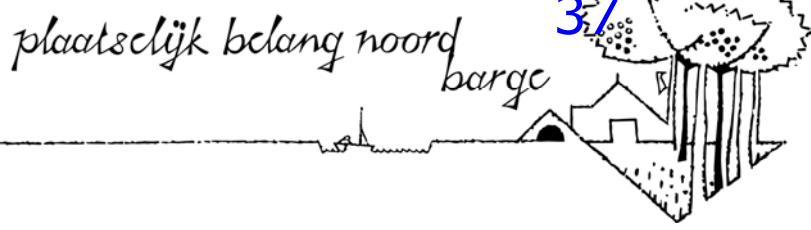
Locatiekeuze Windopgave Gemeente Emmen

Uw zienswijze

In de bijlage vindt u de zienswijze van Plaatselijk Belang Noordbarge (PBNB) over het besluit van B&W om het windpark bij de N34 te ontwikkelen. PBNB verzoekt u dit besluit te herzien en het windpark N34 niet te ontwikkelen.

Bijlage 1

- Zienswijze PBNB Besluit college gemeente Emmen inzake windopgave.docx

Gemeente Emmen
T.a.v.: College B&W
Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen

Noordbarge, 18 December 2023

Betreft: Besluit college gemeente Emmen inzake windopgave - Locatiekeuze windopgave gemeente Emmen

Uw kenmerk: 25196-2023:410691
Zaaknummer: 25196-2023
Behandeld door: [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Het Bestuur Plaatselijk Belang Noordbarge (PBNB) heeft kennis genomen van het besluit van het College B&W inzake 'Besluit college gemeente Emmen inzake windopgave'. PBNB wil graag haar zienswijze delen en deze is als volgt.

Hoezeer het PBNB ook waardeert dat de Gemeente Emmen zich inzet voor een verduurzaming van energie opwekking is het PBNB van mening dat er meer moet worden gekeken naar de impact op de inwoners van Noordbarge. De keuze om door te gaan met de realisatie van de het windpark aan de N34 baart het PBNB zorgen. Deze realisatie zal negatieve impact hebben op bewoners van Noordbarge, als één van de oudste Esdorpen van Nederland. Wij vragen derhalve ook om een aanpassing, of herziening van het besluit van het College B&W.

Windmolens hebben mogelijk een impact op mens, dier en milieu. Wij vrezen voor een negatieve impact zoals slagschaduw, geluidsoverlast, trillingen, algemene gezondheid en horizonvervuiling voor de bewoners van Noordbarge, de nabij gelgen natuur en voor ons mooie dorp ansich.

Zoals recent bevestigd in een LUMC wetenschappelijk onderzoek, kampen mensen die in de buurt wonen van windturbines vaak met slaappproblemen. Daarnaast blijkt dat mensen met reeds bestaande hartklachten een grotere kans hebben op een beroerte en/of een hartinfarct¹. Het PBNB wil opkomen voor algemene belangen maar in het bijzonder belangen voor de bewoners en hun gezondheid. Daarnaast is het windmolensyndroom² een zorg waar RTV Noord reeds in 2021 over schreef. Tevens blijkt ook uit een artikel van de Telegraaf³ dat windmolens niet altijd milieuvriendelijk zijn, als gevolg van de effecten van plaatsing en recycling. Verder blijkt uit recent onderzoek van het RIVM dat de coatings van windmolens mogelijk schadelijk zijn voor het milieu⁴.

Het document 'Plan van aanpak windopgave en alternatief duurzame opwek' van 30 oktober 2023 geeft een kwantitatieve schets van een vergelijking van de beschikbare gebieden met cijfers en argumentatie. Onze zorg is dat de analyse is gebaseerd op de Structuurvisie windenergie van November 2014 (die niet als bijlage bijgevoegd is). Dit betekent dat er mogelijk zaken (bijna 10 jaar later) achterhaald zijn. Ook ontbreekt de genoemde bijlage van BugelHajema bij dit document.

¹ <https://www.vpro.nl/argos/lees/onderwerpen/windmolens/2020/onhoorbaar-geluid-schadelijk-voor-gezondheid.html#:~:text=Mensen%20die%20in%20de%20buurt,beroerte%20en%20Fof%20een%20hartinfarct.>

² <https://www.rtvnoord.nl/nieuws/868587/hoe-belangrijk-is-de-erkenning-van-het-windmolensyndroom-door-een-franse-rechter>

³ <https://www.telegraaf.nl/watuzegt/831859749/windmolens-niet-milieuvriendelijk>

⁴ <https://www.rtlnieuws.nl/economie/artikel/5396751/mogelijk-gevaarlijke-stoffen-coating-windmolens-rivm-noordzee>

Als alternatief vinden wij het voorstel om zonnepanelen op daken (zon-op-dak) te verwezenlijken een goed uitgangspunt. Mogelijk is dit nog verder uit te breiden dan in uw voorstel, om daarmee ook het windpark N34 te kunnen laten vervallen. Wij vinden het opofferen van natuur in en om Noordbarge en de vermindering van de leefbaarheid in Noordbarge niet een juiste invulling van het opwekken van `groene` energie en zijn daarom dus voorstander van zonnepanelen, op daken.

Wij verzoeken het College B&W om een reactie op onze zienswijze en een herziening van het genomen besluit. De realisatie van een dergelijk project is niet in het belang van (de inwoners van) Noordbarge. De negatieve impact ervan moeten we voorkomen.

Hartelijke groet,

Bestuur Plaatselijk Belang Noordbarge.

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: zondag 10 december 2023 17:34
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen

Categorieën: [REDACTED]

Ingezonden op zo, 10-12-2023 - 17:34

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Zienswijze over
304584-2023 Windmolens Noordbarge

Uw zienswijze

Ik maak hierbij bezwaar tegen het plaatsen van windmolens langs de N34 achter het Noordbargerbos.

Uw zienswijze in het rapport en de brief hebben mij niet doen overtuigen dat er geen gezondheidsrisico's zullen komen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hinder door slagschaduw en bromtonen. Het is ook niet uit te sluiten dat de groene natuur het bos en de weilanden ernstige schade zullen ondervinden hierdoor, denk aan de diverse roofvogels en vleermuizen. Dit zijn natuurlijke vijanden van de muizen, ratten en insecten. Wat als dit evenwicht wordt verstoord. Tevens staat het dierenpark in de directe omgeving van deze windmolens, wat is het effect op de dieren in dit park?

Indien de windmolens wel geplaatst zullen worden en blijkt dat er nadelige consequenties zijn voor mijn gezondheid daardoor, dan zal ik de gemeente Emmen als opdrachtgever hiervoor aansprakelijk stellen.

Naast de gezondheid ben ik ook zeer kritisch over deze zogenaamde groene Energie. Denk daarbij aan productie en vernietiging na x jaar wanneer ze te oud zijn of om welke redenen dan ook.

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: maandag 4 december 2023 20:16
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen
Bijlagen: Bezwaarbrief gemeente windmolens N34.pdf

Categorieën: [REDACTED]

Ingezonden op ma, 04-12-2023 - 19:57

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Zienswijze over
Windmolens aan de N34 (zaaknummer 304584-2023)

Uw zienswijze

We maken bezwaar tegen het plan van het plaatsen van de windmolens langs de N34. Ze worden te dicht bij het dorp Noordbarge gebouwd ! En we zitten niet te wachten op de zware brom die door de windmolens wordt geproduceerd ! Ze komen bij ons vol in het zicht te staan. Zie bijlage voor ons bezwaarschrift.

Bijlage 1

- Bezwaarbrief gemeente windmolens N34.pdf

04 dec 2023

Gemeente Emmen

Beste Gemeente Emmen,

We maken bezwaar tegen het plaatsen van de windmolens aan de N34. De windmolens worden te dicht naast het dorp Noordbarge gebouwd. Het is bewezen dat deze windmolens een bromtoon veroorzaken en dat zou op deze manier overlast geven aan de aanwonenden.

De windrichting is zo dat deze het geluid zal meenemen naar ons dorp, waardoor er extra overlast ontstaat.

De Gemeente Emmen heeft op verschillende andere manieren mogelijkheden tot het opwekken van energie.

Tevens levert het plaatsen van deze windmolens in verhouding weinig op en staat niet contrast met de overlast/schade voor ons als bewoners.

De schade voor ons als inwoners van Noordbarge is dan niet te overzien.

Daarnaast is het aangezicht een bezwaar.

Nu zien we het bosrijke gebied, maar met de bouw van deze grote windmolens zouden deze ver boven het bos uit te zien zijn vanuit Noordbarge.

Ook zal de waarde van onze woning dalen door het uitzicht op deze windmolens. Vanaf onze straat zullen deze zeker te zien en te horen zijn.

Dit is een afbraak van ons woonplezier !

Met vriendelijke groet,

Van: Gemeente Emmen <gemeente@emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 5 januari 2024 21:35
Aan: Gemeente Emmen
Onderwerp: Formulier inzending van: Zienswijze indienen

Categorieën: [REDACTED]

Ingezonden op vr, 05-01-2024 - 21:35

Ingezonden door: Anoniem

Ingezonden waardes:

Naam

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Zienswijze over

Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES ambitie Gemeente Emmen, zaaknummer 304584-2023

Uw zienswijze

Geachte leden van het college van Burgemeester en Wethouders,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen betreffende Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES ambitie Gemeente Emmen, zaaknummer 304584-2023.

In de mail van plaatselijk belang Noordbarge hebben wij vernomen dat het plan om windmolens langs het Noordbargerbos/N34 te plaatsen weer is opgepakt. Hierin zijn wij, [REDACTED] belanghebbende, namelijk eigenaar van twee percelen met de volgende sectienummers [REDACTED] gelegen aan de [REDACTED].

Met de locatie van de windmolens zijn wij het niet eens en wel om de volgende redenen:

• Aantasting van de omgeving:

Windmolens is een vorm van industrie en naar mijn mening behoort er geen industrie in een uitloop- en recreatiegebied van de gemeente Emmen. Windmolens aan de rand van het Noordbargerbos, op een Drentse es, in een Unesco Geopark gebied, aan de rand van Westenesch met haar beschermd dorpsgezicht horen daar niet thuis.

Zoals ik uit jullie stukken begrijp heeft het de hoogste prioriteit om windmolens in een gebied te plaatsen waar de minste mensen wonen. Wij vinden dit de omgekeerde wereld. Juist omdat aan de rand van het Noordbargerbos geen bewoning is geeft dat enorme meerwaarde aan het gebied. De mensen die daar wandelen, fietsen zoeken rust, ruimte en natuur. Industrie hoort in dat gebied niet thuis. Rust en ruimte is iets wat in Nederland steeds schaarser wordt, dit komt ook door het plaatsen van windmolens in landelijk gebied.

• Het vervuult onze horizon en het zorgt voor geluidsoverlast:

De rust, ruimte en het vrije uitzicht waren destijds de reden om deze twee percelen land te kopen. Het huidige uitzicht vanuit Noordbarge en Westenesch, met name de straten Achter Het Kanaal en Bargerkampenweg is op dit moment zonder enige vorm van horizonvervuiling. Wij kijken tegen het Noordbargerbos aan en hebben vanaf het perceel een prachtig uitzicht over het Noordbargerbos. Bovendien veroorzaken windmolens lawaai, wat ten koste gaat van de stilte in de omgeving. Toekomstige windmolens langs de N34 aan de rand van het Noordbargerbos gaan onze omgeving onvermijdelijk in negatieve zin aantasten.

• Ecologisch effect van windmolens op de omgeving:

Door windmolens aan de rand van het Noordbargerbos te plaatsen wordt natuur opgeofferd. Naar mijn mening moet door een onafhankelijke partij onderzoek gedaan worden naar het effect van de windmolens op de natuur, de dieren en het bos. In 2005 is

een rapport gemaakt genaamd "In het perspectief van de es, van esdorp naar esstad". Dit rapport is uitgave van de gemeente Emmen. Het bleek dat toen der tijd op de essen van Emmen waardevolle ecologische planten en dieren aanwezig waren. In een deel van het gebied, het waterwingebied, Schapenveenweg, Westenesch en het Noordbargerbos, is tot op heden niet veel veranderd. Het zou naar mijn mening goed zijn om aan de hand van dat rapport de situatie aan de randen van het Noordbargerbos en de houtwallen aan de Blickveldweg te onderzoeken. Als de natuur opgeofferd moeten worden voor windmolens, wat hebben wij dan nog aan onze klimaatdoelen. Onze kinderen willen wij graag in Emmen laten opgroeien met de mogelijkheid om natuur en dieren om hun heen te hebben. Niet met windmolens aan de ene zijde en de industrie aan de andere zijde van Emmen.

- Rendement van de toekomstige windmolens:

Het rendement van windmolens is niet bepalend voor de plaatsing van de windmolens zegt Pure Energie. Uit stukken op het internet blijkt dat de te bouwen windmolens niet rendabel zijn, zie financiële analyse windenergie in Noordoost Twente. Als windmolens in onze omgeving van zichzelf niet rendabel blijken te zijn is dit pure verkwisting van belastinggeld en een gigantische onnodige aanslag op het milieu. Naar onze mening moet eerst gekeken worden naar het werkelijke rendement van de te plaatsen windmolens in het betreffende gebied, op dit moment is daar geen duidelijkheid over.

- Compensatie:

Een eventuele compensatie vanuit een toekomstig gebiedsfonds zal nooit kunnen opwegen tegen de horizonvervuiling en geluidsoverlast die windmolens geven. Met geld en/of andere compensatiemiddelen kan horizonvervuiling en geluidsoverlast in de omgeving niet worden afgekocht. De windmolens zijn dag in dag uit storend, terwijl geld iets tijdelijks en betrekkelijks is.

- Groene energie voor de omgeving:

De energie die opgewekt wordt in Pottendijk gaat niet naar de omwonende of naar bedrijven in de gemeente Emmen en blijft evenmin in de provincie. De opgewekte energie gaat naar Nobian. Dit bedrijf heeft locaties in Groningen, Utrecht, Overijssel, Zuid-Holland en het buitenland.

Als belanghebbende stel ik dat wij geen enkel voordeel hebben bij het plaatsen van windmolens in de omgeving van ons perceel. Wij krijgen alleen de nadelen en de lasten die bij windmolens horen. Mijns inziens moet de gemeente het voordeel van windmolens, de groene energie die opgewerkt wordt, in de gemeente houden. De provincie Drenthe geeft opdracht om groene energie op te wekken in Drenthe. Maar de groene stroom blijft vervolgens niet in de provincie, dat staat volgens mij haaks op elkaar en slaat kant nog wal.

Alternatieven:

- De ondernemers in het tuinbouwgebied willen graag energie van windmolens afnemen, zie artikel RTV Drenthe, geef deze ondernemers de mogelijkheid om een windmolenpark in de omgeving van hun onderneming te plaatsen.
- Windmolens op en/of bij het industriegebied van Emmen bijvoorbeeld op de gronden van GZI waar in de toekomst een waterstoffabriek gebouwd gaat worden.
- Zonne-energie op de daken van het industriegebied in Emmen
- Enexis is op 1 maart 2023 met een oproep gekomen om zonne-energie en windenergie dichterbij bij de afnemer te brengen, op een industriegebied en/of bedrijventerrein. Hierin zou de gemeente Emmen een grote rol kunnen spelen om windmolens op het industriegebied en tuinbouwgebied toe te laten en de groene energie die in gemeente wordt opgewekt daadwerkelijk in de gemeente te houden.
- Graag zou ik willen dat de gemeente kijkt naar de mogelijkheden van groene energie op een (over)vol elektriciteitsnet in de provincie Drenthe, zodat de opgewekte energie ook daadwerkelijk op het stroomnet terecht kan komen en in de provincie kan blijven. Op dit moment is geen sprake van ruimte en kan dit 5 tot 10 jaar duren voordat er voldoende ruimte is, zie website van TenneT hoogspanningsnetbeheerder. Zie ook de website van Enexis, wachtlijsten Drenthe versie 15 december 2023.

Wij hopen dat u ons op de hoogte houdt van verdere ontwikkelingen.

Met vriendelijke groeten,

[Redacted signature]

[Redacted address]

Zienswijze Zaaknummer 304584-2023

Vrijdag 5 januari 2024

Afzender:

Geadresseerde

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Gemeenteraad Emmen

Digitaal ingediend: <https://gemeente.emmen.nl/zienswijze>

Met betrekking tot het voorgenomen windpark willen wij als directe omwonenden onze zorgen en bedenkingen delen op de volgende invalshoeken:

1. Voor de locatie van het windpark is een keuze gemaakt waarbij de overlast voor omwonenden zo beperkt mogelijk is. Echter voor omwonenden is nog niets duidelijk.

Hoewel het plan van aanpak inzicht biedt in het aantal huishoudens dat mogelijk overlast zal ervaren, ontbreekt concrete informatie voor de direct betrokkenen over praktische aspecten waar zij rekening mee moeten kunnen houden. Dit betreft onder meer de invloed op zicht, geluid, slagschaduw, en de mogelijke impact op de woningwaarde.

Er bestaat onduidelijkheid over de definitie van 'omwonenden' en welke concrete maatregelen getroffen zullen worden om eventuele overlast te minimaliseren. Bovendien ontbreekt informatie over bewezen methoden die effectief zijn gebleken in het verminderen van overlast bij vergelijkbare windparken.

Er wordt gesproken over een compensatiefonds voor omwonenden. Echter, ervaringen elders tonen aan dat dergelijke procedures vaak complex zijn met bureaucratische drempels en twijfels over de objectiviteit van hinderbeoordelingen.

Bij besluit voor een windpark ontstaat het moment voor de Gemeente Emmen om de belangen van omwonende te behartigen op een manier waarop zij naast de omwonenden komt te staan.

2. Datering en recente innovaties

Het planMER waarnaar verwezen wordt, dateert van 2015 en houdt mogelijk geen rekening met recente technologische ontwikkelingen in de energietransitie die een verbetering kunnen betekenen in rendement en impact. Het is van belang om te onderzoeken of deze ontwikkelingen kunnen leiden tot een vermindering van het oorspronkelijk voorgestelde aantal windmolens, zonder dat dit ten koste gaat van de beoogde opbrengst van het windpark en ten gunste komt aan de vermindering van overlast.

3. Voor- en nadelen in balans

Als bewoners begrijpen wij de noodzaak van de energietransitie en hebben we zelf geïnvesteerd in een aantal duurzame maatregelen. Echter, in onze straat zijn er tekortkomingen in moderne infrastructuur, zoals het ontbreken van glasvezel – waarin de Bargerkampenweg ronduit een uitzondering is in vergelijking met het merendeel van Emmen - en beperkte capaciteit voor energie teruglevering.

Wanneer een windpark wordt geïntroduceerd met moderne technologie en infrastructuur, lijkt het ons redelijk dat omwonenden evenredig profiteren van de voordelen die dit met zich meebrengt. Dit is essentieel om de acceptatie en integratie van het windpark te bevorderen.

In ons gebied hechten we veel waarde aan nabuurschap. Bij de komst van een windpark is er sprake van een nieuwe 'buur' die zichtbaar en hoorbaar zal zijn. Het is van groot belang dat de gemeente Emmen, de eigenaar van het windpark en de omliggende bewoners zich inzetten voor een gezonde betrokkenheid en open communicatie.

Wij vragen dan ook om zorgvuldige (her)overweging op actualiteit, meer transparantie, concrete maatregelen ter beperking van overlast, directe communicatie aan omwonenden, en een open dialoog tussen alle betrokken partijen om de belangen van de omwonenden serieus te nemen bij de keuze voor een windpark.

Met vriendelijke groet,

████████████████████

████████████████████

From: gemeente@emmen.nl
Sent: 03-01-2024 09:47:15
To: Griffie@emmen.nl
Subject: ██████████ - Zienswijze ontwikkeling windenergie nabij de N34 [25196-2023:742840]
Attachments: Indienen zienswijze

Bijgaand bericht is toegevoegd aan de lopende zaak in behandeling bij team PMT

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Als u niet de bedoelde ontvanger bent, wilt u dan dit bericht en ieder aangehecht databestand verwijderen en de gemeente Emmen hiervan via e-mail op de hoogte stellen?

Groningen, 18 januari 2024

Inzake: Omwonenden N34 / windmolenpark N34

Betreft: Inhoudelijke zienswijze ontwerpuitvoeringsplan

Uw ref.: Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen

INHOUDELIJKE ZIENSWIJZE

Geachte Raad,

Namens cliënten, die blijken uit mijn brieven van 22 december 2023 en 4 januari 2024, bericht ik u als volgt.

I. VOORAF

Cliënten hebben op 22 december 2023 laten weten dat zij voornemens zijn hun zienswijze te geven op het 'Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen' (hierna: **het Ontwerpuitvoeringsplan**), dat op 24 november 2023 voor derden is bekendgemaakt. Cliënten zijn op 8 januari 2024 desverzocht tot en met 18 januari 2024 in de gelegenheid gesteld hun inhoudelijke zienswijze te doen toekomen. Hierdoor maken cliënten tijdig gebruik van die gelegenheid.

II. ZIENSWIJZE

1. Het Ontwerpuitvoeringsplan en de locatiekeuze

Met het Ontwerpuitvoeringsplan wordt concrete invulling gegeven aan de wijze waarop de gemeente Emmen wenst te voldoen aan de door de provincie Drenthe vastgestelde windopgave. Het

Ontwerputvoeringsplan werkt de Structuurvisie Emmen, windenergie (hierna: **de Structuurvisie**) verder uit.¹ Om te kunnen voldoen aan de resterende windopgave moet de gemeente Emmen (kennelijk) één van de twee volgende locaties aanwijzen als windmolenpark: 'Zwartenbergerweg' of 'N34'. In het document 'Plan van aanpak windopgave en alternatief duurzame opwek' van 30 oktober 2023 (hierna: **het Plan van aanpak**), wordt getoetst of, en zo ja, in welke mate beide locaties voldoen aan de randvoorwaarden die in de Structuurvisie zijn vastgelegd voor het realiseren van windmolenparken. Op basis van die toetsing is ervoor gekozen om de locatie N34 aan te wijzen als windmolenpark en de locatie 'Zwartenbergerweg' onontwikkeld te laten. Daarbij is onder andere rekening gehouden met aspecten als afstand tot woningen en woongebieden en hinder door geluid en slagschaduw.

Cliënten stellen vast dat de afweging die is gemaakt had moeten leiden tot de conclusie dat de locatie N34 niet, althans minder geschikt is voor het realiseren van een windmolenpark. Zij sluiten daarom af met het verzoek af te zien van het aanwijzen van de locatie N34 als ontwikkelingsgebied voor windmolens. Zij lichten dat als volgt toe.

2. Situering ontwikkelingslocatie

Cliënten zijn reeds jarenlang, sommigen tientallen jarenlang, woonachtig c.q. gevestigd in het gebied rondom de locatie N34. Dat gebied kenmerkt zich door verstrekkende landerijen, een open horizon, een groene omgeving en historische en karakteristieke (dorps)aanzichten. Het gebied is gelegen langs de rand van de historische dorpen c.q. gebieden Westenesch, Noordbarge, Erm, Sleen en Diphorn en is het aanzicht dat bezoekers van de regio van Emmen begroet. Het is het visitekaartje van Emmen. Het woon- en leefklimaat van cliënten is van goede kwaliteit, hetgeen mede wordt gewaarborgd doordat in een groot deel van het gebied en 'de Es' geen tot nauwelijks nieuwe bebouwing wordt toegestaan. Op die wijze probeert de gemeente het unieke en historische landschappelijke karakter van de omgeving te beschermen. Dat karakter heeft tot op heden reeds in de weg gestaan aan menig bouwplannen van cliënten, soms tot hun grote frustratie. De bescherming van het gebied ziet ook op het behoud van de aanwezige flora en fauna, zoals ook in het Noordbargerbos. Dat de omgeving de hiervoor omschreven karakteristieke eigenschappen bevat is temeer bijzonder, omdat het is gelegen op een relatief korte afstand tot het centrum van Emmen. Kortom: een leefomgeving om trots op te zijn en van te genieten.

/.

Cliënten hebben gezien het vorenstaande met verbazing kennisgenomen van het feit dat juist hun omgeving aangewezen wordt als ontwikkelingsgebied voor windmolens. De komst van de windmolens maakt een grote inbreuk het beschermd dorpsgezicht van Westenesch², het woon- en leefklimaat van cliënten en het unieke en historische karakter van de omgeving, dat de gemeente naar eigen zeggen koste wat het kost beoogt te beschermen. Als gezegd: menig bouwplan is daarop gestrand. Het vrije uitzicht van cliënten op de open horizon zal verloren gaan en de landschappelijke kenmerken van onder meer het Noordbargerbos worden aangetast. Hoe dat eruit zal komen te zien, is weergegeven op de bijgevoegde impressies. De verbazing van cliënten wordt groter, doordat uit het Ontwerputvoeringsplan of het Plan van Aanpak op geen enkele wijze blijkt dat acht is geslagen op de voornoemde karakteristieke eigenschappen van de omgeving. Cliënten vinden dat onbegrijpelijk en zien dat als een omissie in de beleidsvorming. Cliënten vragen uw Raad met nadruk acht te slaan op de unieke en karakteristieke omgeving bij uw besluitvorming rondom het Ontwerputvoeringsplan. Volgens cliënten kan geen andere conclusie worden getrokken, dan dat moet worden doorgezocht naar een andere, *geschikte* locatie. Een

¹ Structuurvisie Emmen, Windenergie, vastgesteld op 28 juni 2016.

² Ziet u <https://kennis.cultureelerfgoed.nl/index.php/Gezicht/1329>.

gemeente met een omvang zoals dat van Emmen, zal daar toch over moeten beschikken. In elk geval komt het onbegrijpelijk voor dat een van de meest karakteristieke gebieden van Emmen opgeofferd zou moeten worden voor de komst van windmolens.

3. Hoogte windmolens

Niet alleen worden windmolens beoogd op de locatie rondom de N34, maar windmolens met een ashoogte van 100 meter en een tiphoogte van 149 meter zijn beoogd. Cliënten begrijpen dat de Structuurvisie, in paragraaf 4.3, vermeldt dat voor de locatie N34 een *maximale* hoogte van 100 meter respectievelijk 149 meter geldt, maar menen dat die maximale hoogtes niet moeten worden overgenomen in het definitieve uitvoeringsplan. Het overnemen van die maximale hoogtes is niet landschappelijk aanvaardbaar, gezien de hiervoor omschreven karakteristieke eigenschappen van de omgeving. De windmolens zullen niet alleen afbreuk doen aan het aanzicht van de regio van Emmen voor bezoekers, maar het woon- en leefklimaat van cliënten aanzienlijk aantasten. De windmolens zullen onder andere vanaf de karakteristieke dorpen c.q. gebieden Westenesch, Noordbarge, Diphorn, Erm, Sleen en het Noordbargerbos overduidelijk te zien zijn, alsook vanuit het centrum van Emmen. Het vrije uitzicht op de horizon zal verloren gaan. De windmolens zullen met kop en schouders uitsteken boven de 65 meter hoge Hondsrugtoren, de op dit moment hoogste bebouwing in het gebied. De wijze waarop de hoogte van de windmolens afbreuk zal doen aan het woon- en leefklimaat van cliënten, is ook goed te zien op de eerder al bijgevoegde impressies.

Voor wat betreft de hoogte merken cliënten overigens nog op dat niet duidelijk is of rekening is gehouden met het feit dat de gekozen locatie deels een zogeheten 'laagvliegroute' voor militaire transport- en jachtvliegtuigen is, dat als zodanig is aangewezen vanwege het Ministerie van Defensie. Het gevolg daarvan is onder andere dat een bouwhoogte van maximaal 40 meter is toegestaan. Uit het Ontwerpuitvoeringsplan en het Plan van aanpak blijkt echter dat rekening is gehouden met een maximale ashoogte van 100 meter en een maximale tiphoogte van 149 meter. Cliënten verzoeken u daar rekenschap aan te geven bij uw definitieve besluitvorming.

4. Afstand tot woningen en woongebieden; hinder door geluid en slagschaduw

Het aspect van het beperken van hinder voor omwonenden wordt in de Structuurvisie gezien als het meest belangrijke aspect bij het bepalen van de ontwikkelingslocatie voor windmolens. Om die hinder, waarbij voornamelijk wordt bedoeld op geluid, slagschaduw en visuele hinder (verlies van uitzicht) zo veel mogelijk te beperken, wordt in paragraaf 4.4 van de Structuurvisie onder andere tot uitgangspunt genomen dat de afstand tot woongebied zo groot mogelijk moet zijn. Op pagina's 4 tot en met 6 van het Plan van aanpak wordt toegelicht dat de locatie N34 de voorkeur zou verdienen, omdat in het inventarisatiegebied van die locatie minder woningen zijn gelegen dan rondom de locatie Zwartenbergweg.

In het Plan van aanpak is ervoor gekozen om een afstandscriterium van 1100 meter te hanteren, om te bepalen hoe veel woningen te maken krijgen met hinder als gevolg van de aanwijzing tot ontwikkelingsgebied voor windmolens. Cliënten vragen zich af waarom is gekozen voor een straal van 1100 meter, terwijl juist net voorbij die grens, op circa 1200 meter, een groot aantal woningen en bedrijfslocaties (zoals in Westenesch) van hen is gelegen. Zij zullen immers onmiskenbaar gevolgen ondervinden van de realisatie van windmolens op de locatie N34, ondanks dat zij op een (iets) grotere afstand dan 1100 meter daarvan woonachtig c.q. gevestigd zijn. Zij krijgen net zo goed te maken met

geluidshinder en visuele hinder. Ook hinder door slagschaduw ligt voor hen in de lijn der verwachtingen, zeker voor 'Manege Eekwal'³, die ook geconfronteerd zal worden met andere (economische) gevolgen. Het is immers zeer de vraag of de aanwezigheid van een windmolen nabij de manege en alle hinder die daarmee gepaard gaat bezoekers en klanten zal doen heroverwegen om gebruik te maken van de diensten van de manege.

Het gevolg van het hanteren van het arbitraire afstandscriterium van 1100 meter is dat een vertekend beeld ontstaat van de mate van hinder voor omwonenden. Als ook woningen en bedrijven (net) voorbij de grens van 1100 meter zouden worden betrokken, ontstaat juist het beeld dat de locatie N34 meer hinder door onder andere geluid en slagschaduw tot gevolg heeft dan de locatie Zwartembergerweg. Ziet u in dat verband de tabellen op pagina 5 van het Plan van aanpak.

Het zou volgens cliënten meer voor de hand liggen om een afstandscriterium van 1500 meter te hanteren, net zoals de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State doet om te bepalen of een (rechts)persoon belanghebbende is bij het aanwenden van rechtsmiddelen tegen besluiten tot het realiseren van windmolens.⁴ Indachtig het doel van het hier aan de orde zijnde uitgangspunt (zo groot mogelijke afstand tot woongebieden), is onnavolgbaar dat juist voor een afstandscriterium van 1100 meter is gekozen. Cliënten zien dat als een omissie in de beleidsvorming en zij verzoeken uw Raad daar nadrukkelijk acht op te slaan, in die zin dat nieuw onderzoek gedaan moet worden met als basis een afstandscriterium van 1500 meter in plaats van 1100 meter.

In meer algemene zin plaatsen cliënten hun vraagtekens bij de gedateerdheid van het globale plan-MER die ten grondslag is gelegd aan de Structuurvisie en die nu ook gebruikt wordt voor het Ontwerputvoeringsplan en het Plan van aanpak. Het plan-MER dat ten grondslag ligt aan de Structuurvisie is uitgebracht in juni 2015 en daarmee bijna 10 jaar oud. Cliënten vragen zich daarom af of de resultaten daarvan nog actueel (genoeg) zijn om nu te kunnen dienen als grondslag voor de vergelijking van de verschillende ontwikkelingsgebieden en de uiteindelijke keuze voor de locatie N34. Karakteristieke eigenschappen van omgevingen, toepasselijke wet- en regelgeving en toepasselijke normen zijn veranderlijk, zo ook de laatste 10 jaar. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de status van de instandhoudings- en verbeterdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden. Als cliënten daarbij betrekken dat de impact van het aanwijzen van de locatie N34 groot is, voor henzelf maar ook voor bijvoorbeeld de aanwezige flora en fauna, menen cliënten dat het sterk verouderde plan-MER niet kan dienen als grondslag voor de beoordeling van de uitgangspunten zoals die in het Ontwerputvoeringsplan is gemaakt.

5. Financiële implicaties

Cliënten vragen tot slot uw aandacht voor de financiële implicaties van het voornemen om het gebied rondom de N34 aan te wijzen als ontwikkelingsgebied voor windmolens. Hiervoor is uitgebreid omschreven dat unieke en karakteristieke (landschappelijke) waarden aangetast en verloren zullen gaan door de komst van windmolens op deze locatie. Het verlies van uitzicht van woningen in de betreffende gebieden zal groot zijn, zoals eveneens geldt voor de impact op de bedrijfsvoering van enkele bedrijven in de omgeving die in het bijzonder hinder zullen ondervinden van slagschaduw [REDACTED]

³ Dit blijkt ook uit de als bijlage bijgevoegde impressies, waarin ook een schaduwstudie voor [REDACTED] is inbegrepen.

⁴ De Afdeling bestuursrechtspraak hanteert als uitgangspunt dat gevolgen van enige betekenis kunnen worden ondervonden als een belanghebbende woonachtig c.q. gevestigd is op maximaal een afstand van tien keer de maximale tiphoogte (in deze situatie 150 meter). In dit geval is dat dus 1500 meter. Ziet u bijvoorbeeld Afdeling bestuursrechtspraak 21 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:616.

Het dientengevolge door cliënten te ondervinden financieel nadeel zal omvangrijk zijn. Cliënten zullen niet schromen, zo ook hun goed recht is, de daartoe geëigende procedure aan te wenden teneinde dat financieel nadeel vergoed te krijgen. De kosten daarvan voor de initiatiefnemer(s) danwel de gemeente zullen torenhoog zijn en cliënten vragen zich af of de financiële uitvoerbaarheid van de realisatie van windmolens daardoor in het gedrang komt. Cliënten verzoeken uw Raad zich daarvan rekenschap te geven bij uw beraadslaging met betrekking tot het Ontwerpuitvoeringsplan.

III. AFSLUITEND

Cliënten verzoeken u het vorenstaande te betrekken bij uw definitieve besluitvorming omtrent het uitvoeringsplan en af te zien van het definitief aanwijzen van de locatie N34 als ontwikkelingsgebied voor windmolens.

In afwachting van uw besluitvorming,

Hoogachtend,

Bijlagen: (1) document impressies windmolens

Impressies locatie windmolens
Emmen

24303
12-01-2024

44 Westenesscherstraat

Diphoorn

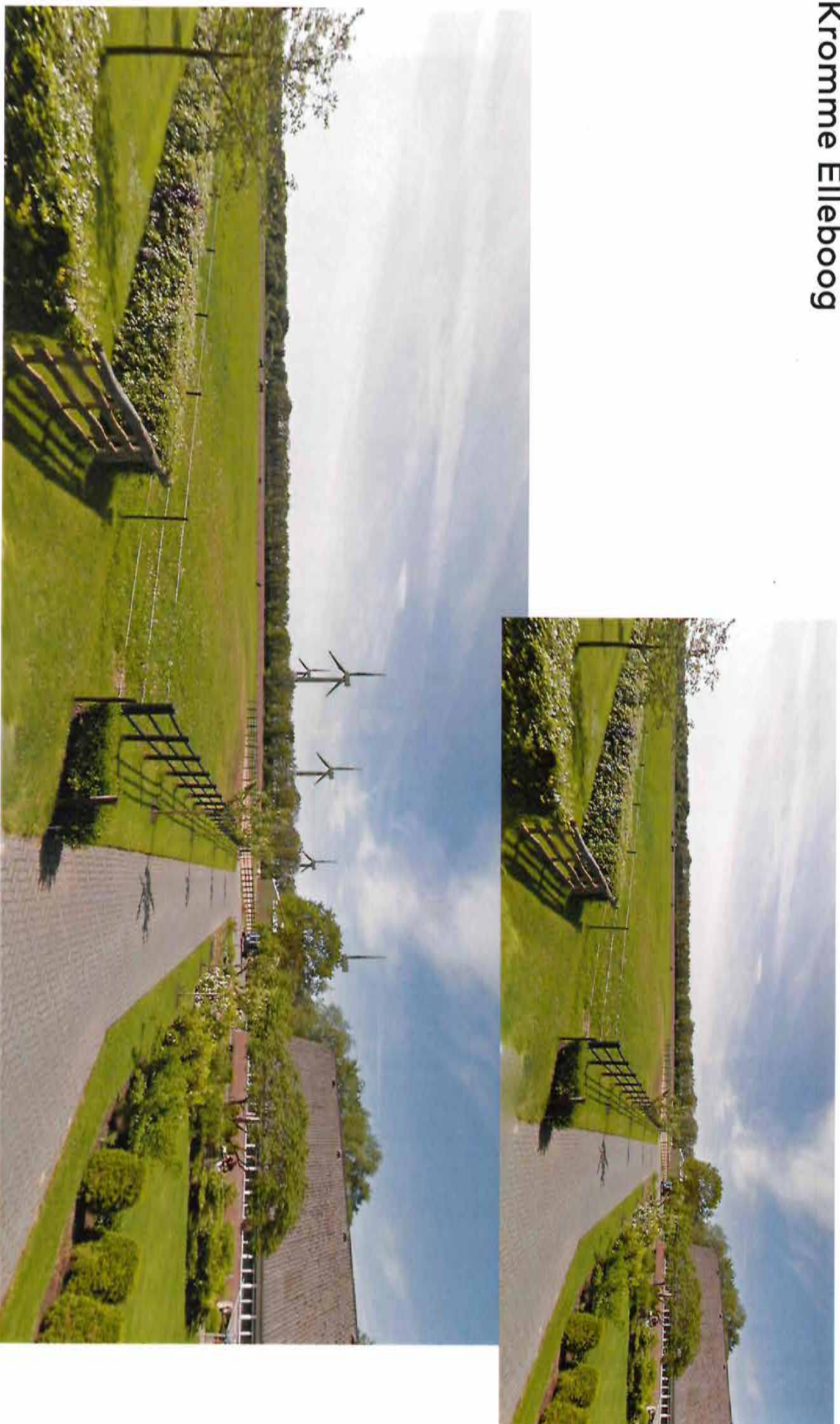
44

Kromme Elleboog

44

Westenesscherstraat - brink

Schaduwstudie september 17:45 uur

[REDACTED]

Groningen, 18 januari 2024

Inzake: Omwonenden N34 / windmolenpark N34

Betreft: Aanvulling zienswijze ontwerpuitvoeringsplan windmolenpark N34

Uw ref.: Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen

AANVULLING OP ZIENSWIJZE

Geachte Raad,

Heden zond ik u de inhoudelijke zienswijze van cliënten op het 'Ontwerpuitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen'. In de bijlage daarbij is een aantal impressies bijgevoegd. In aanvulling op die impressies zend ik u ook nog de bijgaande; de toelichting op de impressies in de zienswijze van heden geldt evenzeer voor de bijgaande impressies. Ik verwijs u graag daarnaar.

Hoogachtend,

[Handwritten signature]

[REDACTED]

Bijlagen: (1) aanvullende impressies

Manege Heirweg

45

Blikveldweg

45

Heirweg - Melkweg

45

College burgemeester en wethouders Emmen
t.a.v. de heer van der Weide
Raadhuisplein 1
7811AP Emmen

Datum 17 januari 2024
Referentie Zienswijze Pure Energie bijstelling windbeleid

Pag 1/10

Geachte heer Van der Weide,

Hierbij ontvangt u de zienswijze van Pure Energie Wind B.V., Postbus 3141, 7500 DC Enschede (hierna te noemen: "Pure Energie") op uw besluit aangaande de windopgave gemeente Emmen van 14 november 2023, zaaknummer 304584-2023.

Achtergrond

Pure Energie is een duurzaam energiebedrijf uit Enschede dat elke dag hard werkt aan de verduurzaming van Nederland. Pure Energie denkt dan ook graag mee met de totstandkoming van beleid en regels op het gebied van duurzame energie. In gemeente Emmen kent u ons als initiatiefnemer in de daarvoor in de structuurvisie Windenergie Emmen aangewezen gebieden N34 en Zwartenbergweg.

De structuurvisie Windenergie Emmen (vastgesteld op 28-06-2016) maakt het mogelijk om in drie gebieden in de gemeente Emmen windparken te ontwikkelen. Daarmee geeft Emmen invulling aan het behalen van de opgave Wind op Land 2020 zoals vastgesteld in 2013. Van de totale opgave van 95,5MW die in 2020 behaald had moeten worden is 50,5MW ingevuld middels de locatie Pottendijk. Locaties N34 en Zwartenbergweg moeten volgens dit beleid bijdragen voor respectievelijk 21MW en 24MW. Op 14 november 2023 nam het college van Emmen het besluit om voorrang te verlenen aan locatie N34 en om de opgave van locatie Zwartenbergweg te ruilen tegen opwek middels zon-op-dak.

Zienswijze

Pure Energie heeft bedenkingen bij de onderbouwing en haalbaarheid van het besluit. Het besluit bemoeilijkt het behalen zowel de doelstelling Wind op Land 2020 als de afspraken gemaakt in de Regionale Energie Strategie Drenthe. Het vertraagt de realisatie van duurzame energiebronnen in Emmen, leidt tot hogere maatschappelijke kosten voor inwoners van Emmen, creëert onzekerheid voor omwonenden van de locaties en belast het elektriciteitsnetwerk in grotere mate. Onderstaand kunt u puntsgewijs kennisnemen van onze verdere reactie op uw besluit.

Pure Energie Wind B.V.

Hengelosestraat 585
Postbus 3141
7500 DC Enschede

T 053 434 12 00
E wind@pure-energie.nl
pure-energie.nl

IBAN NL69 INGB 0663180600
BIC INGLNL2A

KVK 06080761
BTW NL8052.810.46B.01

Zienswijze

Nummer	P.	Artikel/plaats	Beschrijving / Reactie Pure Energie
1	4/5/6	Paragraaf '2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt'	<p>Op pagina 4, 5 en 6 gaat u in op de verschillen tussen locaties N34 en Zwartembergerweg qua geluid en slagschaduw.</p> <p><u>Reactie Pure Energie</u></p> <p>Geluid U heeft er voor gekozen om geen nieuw geluidsonderzoek uit te voeren. U gebruikt voor de onderbouwing de planMER zoals opgesteld in 2015 ten behoeve van de structuurvisie. De resultaten van de planMER uit 2015 zijn verouderd;</p> <ul style="list-style-type: none"> - De planMER gaat uit van fictieve opstellingen. Andere opstellingen en aantallen turbines leiden tot andere uitkomsten. - De fictieve opstellingen gehanteerd voor Zwartembergerweg zijn niet actueel. Er is geen overleg geweest met initiatiefnemer hierover; - De fictieve opstellingen voor N34 zijn niet actueel. Er is geen overleg geweest met de initiatiefnemer hierover; - In het memo van BügelHajema dat als bijlage is toegevoegd aan het plan van aanpak is onder 'Relevante ontwikkelingen niet opgemerkt dat ontwikkelingen in de techniek invloed kunnen hebben op de milieueffecten van windturbines; <p>Slagschaduw Er worden in de planMER twee varianten per locatie aangehaald. Zwartembergerweg kent daarin de varianten van acht turbines van 3MW en vijf turbines van 5MW. N34 kent daarin de varianten van zeven turbines van 3MW en vijf turbines van 5MW.</p> <p>Op slagschaduw scoort Zwartembergerweg beter bij de 5MW variant. U merkt op dat 'Het verschil tussen een</p>

			<p>3MW en 5MW turbine wordt veroorzaakt door de verschillende frequenties van draaiende rotorbladen'(p.6). U merkt echter niets op over de verschillen in opstelling en aantallen turbines tussen de 3MW en 5MW opstellingen. Bij Zwartembergerweg koos u er voor om geen lijnopstelling zo ver mogelijk van woningen (in een lijn parallel aan de grens) te berekenen maar een opstelling waarbij een aantal turbines dicht bij woningen geplaatst zijn. U koos er voor om niet in overleg te treden met de initiatiefnemer op locatie Zwartembergerweg om de actuele situatie te peilen.</p> <p>Als u het laagst aantal gehinderden nastreeft; waarom baseert u dat dan niet een actueel geluids- en slagschaduwonderzoek op basis van actuele turbines, actuele opstellingen en de inzichten van de initiatiefnemer. Nu loopt u het risico dat de uitkomst niet in lijn is met uw beleid.</p>
2	4/6	Paragraaf 'Zo groot mogelijke afstand'	<p>Op pagina 4 benoemt u dit punt als een uitgangspunt dat van toepassing is om een verschil te duiden tussen beide locaties (N34 en Zwartembergerweg). Op pagina 6 schrijft u:</p> <p>'De gemeente Emmen heeft bepaald dat windturbines op minimaal 500 meter van individuele woningen en 1.100 meter van woongebieden worden geplaatst. Dat om de hinder tot een minimum te beperken. De eventuele overlast hebben we uitgedrukt in hinder door geluid en slagschaduw. Deze twee aspecten zijn berekend binnen de Structuurvisie Emmen, windenergie. Voor de conclusies wordt verwezen naar <i>punt 2 - Beperken hinder omwonenden belangrijkste vertrekpunt.</i></p> <p><u>Reactie Pure Energie</u></p>

			U benoemt dit punt als van toepassing om een verschil tussen de locaties te kunnen duiden. U benoemt echter geen verschillen en verwijst alleen naar punt 2.
3	3	Tabel: Nr 4	<p>In de tabel benoemt u uitgangspunt 'Ashoogte maximaal 100 meter' en merkt op dat: 'Dit uitgangspunt blijft onveranderd van kracht'.</p> <p><u>Reactie Pure Energie</u> Deze beleidskeuze leidt tot sterk beperkte mogelijkheden in de keuze van windturbines. Dit heeft tot gevolg dat het opgestelde vermogen én de hoeveelheid geproduceerde stroom significant lager zal zijn per turbine dan zonder deze beperking. Hierdoor heeft de gemeente Emmen meer windturbines nodig om haar doelstellingen te behalen.</p>
4	3	Tabel: Nr 5	<p>In de tabel benoemt u uitgangspunt 'Tiphooogte maximaal 149 meter' en merkt op: 'Om obstakelverlichting te voorkomen'.</p> <p><u>Reactie Pure Energie</u> Sinds vaststelling van de structuurvisie Windenergie Emmen heeft het Rijk toepassing van naderingsdetectie mogelijk gemaakt, zie https://www.rvo.nl/onderwerpen/windenergie-op-land/verlichting-windturbines. Het als bijlage bij het besluit toegevoegde memo van BügelHajema heeft dit niet opgemerkt onder de kop 'Relevante ontwikkelingen (p.3). Door naderingsdetectie is het mogelijk om op windturbines hoger dan 150 meter de rode obstakelverlichting alleen in te schakelen als een vliegtuig of ander luchtvaartuig dichtbij de windturbine is. Hierdoor zal de verlichting naar verwachting het overgrote deel van de tijd uit staan. Het rijk stelt hiervoor subsidie beschikbaar.</p> <p>Deze beleidskeuze leidt tot sterk beperkte mogelijkheden in de keuze van windturbines. Dit heeft</p>

			tot gevolg dat het opgestelde vermogen én de hoeveelheid geproduceerde stroom significant lager zal zijn per turbine dan zonder deze beperking. Hierdoor heeft de gemeente Emmen meer windturbines nodig om haar doelstellingen te behalen.
5	6	Paragraaf '6 - Rekening houden met insluiting'	<p>Op pagina 6 gaat u in op het aspect insluiting. U concludeert dat er geen sprake is van insluiting voor locatie N34. U omschrijft de situatie op locatie Zwartembergerweg.</p> <p>Citaat structuurvisie Windenergie Emmen:</p> <p><i>'Om hier een invulling aan te geven is in het kader van het planMER gezocht naar een concrete afstandsmaat. Insluiting is erg variabel en verschilt per situatie en opstelling. Het is sterk afhankelijk van landschappelijke factoren. Daarnaast is landschappelijke beleving een subjectief gegeven. Het is daarom niet goed mogelijk, vanuit landschappelijke overwegingen, een vaste afstandsmaat te koppelen aan insluiting. Een andere benadering is vanuit woon- en leefmilieuhinder. Ook vanuit deze invalshoek kan sprake zijn van insluiting indien sprake is van hinder vanuit twee of meer zijden. Geluidsbelasting is hierin het meest maatgevend. Dit geeft immers de grootste contour. Als uitgangspunt is de 37 Lden-contour gehanteerd. Buiten deze contour is het aantal gehinderden nihil (zie voor uitleg over deze contour hoofdstuk 5.2). Deze contour komt overeen met een afstand van ongeveer 2 km. In figuur 4.2 is per locatie een 2 km-contour ingetekend. Ook om de bestaande en toekomstige windparken is een contour van 2 km ingetekend (zie ook beschrijving paragraaf 3.1). Daar waar een lint door twee of meer contouren wordt overlapt is sprake van "insluiting". Voor het samenstellen van alternatieven geldt dat een lint maar één keer overlapt</i></p>

		<p><i>mag worden door de 37 Lden-contour. In tabel 4.3 staat aangegeven welke gebieden daarom niet samen kunnen in één alternatief bij een maximale invulling. Indien een locatie niet maximaal ingevuld is, bestaat de mogelijkheid dat de combinaties wel samengaan.</i></p> <p><u>Reactie Pure Energie</u> U benoemt dit punt als van toepassing om een verschil tussen de locaties te kunnen duiden. U geeft aan dat beide locaties voldoen aan de voorwaarden uit de structuurvisie omdat er geen sprake is van andere windparken binnen 4 kilometer. ZW ligt op (ruim) 5,5 kilometer van WP Pottendijk. 'Insluiting' is in uw planMER(b_NL.IMRO.0114.2015003-S701_bd4 Bijlage 4 PlanMER) ingevuld op basis van geluidscontouren. Met de maximale geluidscontour op basis van 37 Lden kwam u uit op contouren van 2km rondom plangebieden. Indien er sprake was van overlapping van deze 2km contouren tussen twee locaties kon er worden gesproken van insluiting. Met nieuw onderzoek geluidscontouren met actuele types windturbines vallen geluidscontouren kleiner uit. Maar ook op basis van uw verouderde aannames uit uw planMER is onderstaande geldig:</p> <p>U haalt Emmer Compasuum aan. Deze kern ligt geheel buiten deze 2km contour van Pottendijk, en slechts gedeeltelijk binnen deze contour van ZW. Er kan dus volgens uw definitie geen sprake zijn van insluiting.</p> <p>Voorts gaat u alleen uit van een maximaal scenario uit de planMER zonder geïnformeerd te hebben bij de initiatiefnemer in het gebied naar de actuele situatie. U merkt in uw structuurvisie daarnaast ook op dat bij niet-maximale invulling van een locatie de mogelijkheid wel bestaat dat combinaties samengaan.</p>
--	--	---

6	4/6	Paragraaf 'Zwartenbergerweg is reëel te ontwikkelen'	<p>Op pagina 4 benoemt u dit punt als een uitgangspunt dat van toepassing is om een verschil te duiden tussen beide locaties (N34 en Zwartenbergerweg). Op pagina 6 constateert u dat door totstandkoming van de grensvisie locatie Zwartenbergerweg reëel te ontwikkelen is.</p> <p><u>Reactie Pure Energie</u> U constateert dat ZW reëel te ontwikkelen is. Dat zijn wij met u eens. U maakt geen onderscheid tussen locaties op basis van dit uitgangspunt.</p>
7	4/6/7	Paragraaf 'Spreiding van de opgave over gehele gemeente en geen centralisatie'	<p>Op pagina 4 benoemt u dit punt als een uitgangspunt dat van toepassing is om een verschil te duiden tussen beide locaties (N34 en Zwartenbergerweg). Op pagina 6 en 7 constateert u dat 'Bij het spreiden van de windenergie zouden zowel de locatie N34 als Zwartenbergerweg nog steeds in aanmerking komen voor ontwikkelingen'.</p> <p><u>Reactie Pure Energie</u> U constateert dat zowel N34 als ZW op basis van dit uitgangspunt te ontwikkelen zijn, dat zijn wij met u eens. U maakt geen onderscheid tussen locaties op basis van dit uitgangspunt.</p>
8	4/7	Paragraaf N34, Zwartenbergerweg en Pottendijk scoren beste qua hinder omgeving'	<p>Op pagina 4 benoemt u dit punt als een uitgangspunt dat van toepassing is om een verschil te duiden tussen beide locaties (N34 en Zwartenbergerweg). Op pagina 7 maakt u geen onderscheid tussen locaties op basis van dit uitgangspunt. U verwijst naar punt 2.</p>
9	1/4/7	Paragraaf 'N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000'	<p>Op pagina 1 schrijft u: 'Aanvullend onderzoek dat de gemeente Emmen onlangs heeft laten uitvoeren geeft aan dat dat verschil tussen N34 en Zwartenbergerweg nagenoeg niet meer bestaat. Ontwikkeling van windturbines op één van beide locaties zal waarschijnlijk geen effecten</p>

		<p>op instandhoudingsdoelstellingen voor Natura2000 gebieden hebben’.</p> <p>Op pagina 4 schrijft u in tabel Nr 13: ‘N34 scoort meest gunstig wat betreft effecten op Natura2000 / Locatie N34 geen significante effecten / Dit uitgangspunt blijft van kracht, herbekrachtigd in recent uitgevoerd onderzoek naar actualiteit’</p> <p>In de als bijlage bij het besluit toegevoegde memo van BügelHajema staat geschreven:</p> <p>‘Voor het uitgebreidere rapport van BugelHajema wordt verwezen naar de bijlage. BugelHajema komt nu tot de conclusie dat het ontwikkelen van of N34 of Zwartembergerweg geen significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende soorten van omliggende Natura 2000 gebieden. Er is een hele kleine onzekerheid ten aanzien van de soort ‘kleine zwaan’, die mogelijk slachtoffer zou kunnen zijn van een mogelijke ontwikkeling van Zwartembergerweg. Daar zou dan aanvullend veldwerk voor verricht moeten worden. Andersom geredeneerd, bij aanwezigheid van de ‘kleine zwaan’ zou Zwartembergerweg zeker slechter scoren dan locatie N34. Voor dit moment volstaat de analyse van BügelHajema en is de conclusie dat op basis van ecologie/effecten op Natura2000 gebieden geen verschil is te verwachten. Daarmee is uitgangspunt 13 van de Structuurvisie Emmen, windenergie geen onderscheidend punt meer.</p> <p><u>Reactie Pure Energie</u> U spreekt uzelf én het memo van BügelHajema tegen door Natura2000 als onderscheidend punt op te merken. Uitgangspunt 13 kan gezien de conclusie van</p>
--	--	---

			BügelHajema niet aangemerkt worden als verschil tussen de locaties N34 en Zwartembergerweg.
10	10/11	Plan van Aanpak aanvullende zonopgave	<p>U benoemt op het plan van aanpak aanvullende zonopgave op pagina 10 dat u een intentieovereenkomst heeft getekend met Ondernemend Emmen. Daarin benoemt u dat u gaat werken aan het invullen van in totaal 100 hectare zon op dak. U benoemt verder diverse nog op te zetten programma's om invulling te geven aan zon op dak om invulling te geven aan andere onderdelen van deze opgave.</p> <p><u>Reactie Pure Energie</u> De realisatie van zon op dak is afhankelijk van de locatie, constructie, verzekeringsmogelijkheden, aansluitmogelijkheden, eigenaarschap van het pand en behoeftes van de gebruiker van het pand. Alleen na het in kaart brengen van de situatie per pand kan met voldoende zekerheid vastgesteld worden of zon op dak mogelijk is. Daarnaast moet de eigenaar van het pand de mogelijkheid en de bereidheid hebben om te investeren. U geeft geen blijk van dergelijk inzicht. Daarnaast rekent u panden mee op kavels die nog niet eens uit gegeven zijn. Daarmee is het hoogst onzeker of, en wanneer, deze opwek gerealiseerd zal worden.</p>
11	11/12	Plan van Aanpak <i>Onderzoek toekomstig elektriciteitsnetwerk</i>	<p>Op pagina 11 en 12 geeft u aan: 'Echter, zonne-energie en windenergie kennen een verschillend profiel ten aanzien van stroomlevering'. Ook erkent u de huidige netcongestie én het belang van de beschikbaarheid van energie als vestigingsfactor voor bedrijven.</p> <p><u>Reactie Pure energie</u> Zon en wind hebben een afwijkend opwekprofiel. Wind heeft een betere spreiding van opgewekte elektriciteit over de etmalen en door het jaar heen. De belasting van het elektriciteitsnetwerk, en daarmee de impact op netcongestie, van wind is kleiner dan van zon. De</p>

Datum 17 januari 2024
Referentie Zienswijze Pure Energie bijstelling windbeleid

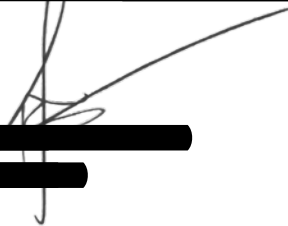
Pag 10/10

			combinatie van wind, zon en opslag levert een gunstigere uitgangssituatie op voor de gemeente Emmen, haar inwoners en bedrijven. Pure Energie wil daar graag aan bijdragen.
--	--	--	---

Uiteraard zijn wij graag bereid om onze zienswijze nader toe te lichten. Hiervoor kunt u contact opnemen met Stan Hellegers. Hij is bereikbaar via

Met vriendelijke groeten,

Windpark
Fehndorf

~15 molens

400 m
uit elkaar

500 m
uit elkaar

500 m

100

~ 800 m

1100 m

500 m

1100 m

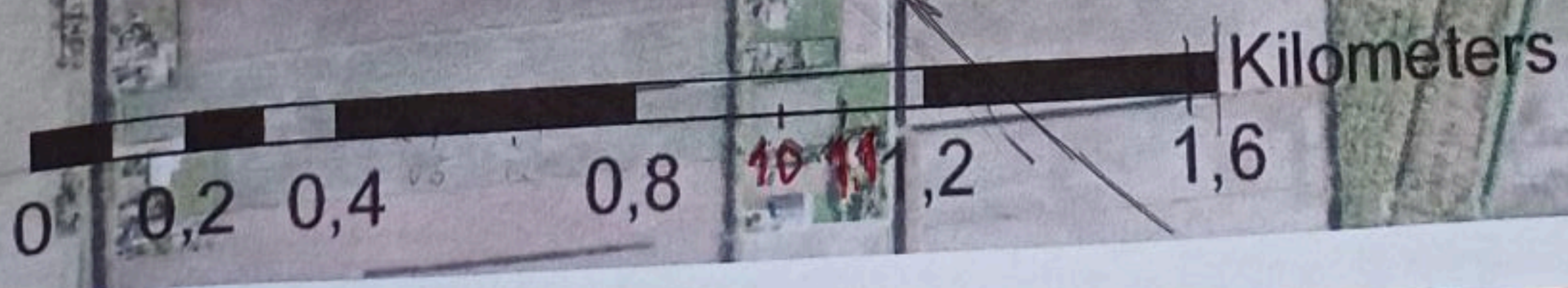
500 m

1100 m

1100 m

500 m

1100 m

Raadsvoorstel

Jaar Zaaknummer

2024 22607-2024

Onderwerp:

Uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie.

Portefeuillehouder: R. van der Weide

Emmen Vernieuwt

H.J. Oosterhuis, telefoonnummer 140591

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de nota van beantwoording zienswijzen uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen (bijlage 1);
2. Voorrang te geven aan de windontwikkeling op de locatie N34, boven locatie Zwartenbergerweg;
3. Uiterlijk in 2030 de voorziene jaarlijkse opwek van windenergie op locatie Zwartenbergerweg (circa 0,072 TWh) te ruilen tegen duurzaam opgewekte energie uit zon-op-dak en daarvoor het bijgevoegde plan van aanpak (bijlage 2 en 3) vast te stellen;
4. De niet verhaalbare plankosten windenergie ter grootte van € 150.000 te betrekken bij Berap 2024-1.

Bijlage(n)

1. Nota van beantwoording zienswijzen uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen.
2. Plan van aanpak windopgave en duurzame opwek.
3. BugelHajema -Locatieafweging windturbines locatie Zwartenbergerweg en N34 gemeente Emmen.
4. Lijst met zienswijzen geanonimiseerd.

Stuk(ken) ter inzage

1. Collegebesluit d.d. 12 maart 2024 en de daarbij behorende stukken.
2. Appendix bij de lijst met zienswijzen (vertrouwelijke bijlage).

jaar Zaaknummer

2024 22607-2024

1. Inleiding

In 2014 heeft de provincie Drenthe de gemeente Emmen een taakstelling van 95,5 MW windenergie opwek opgelegd. Deze opgave voor Emmen maakte onderdeel uit van een provinciale taakstelling van 285,5 MW windenergie. De gemeente Emmen heeft bij de provincie Drenthe aangegeven zelf de regie over de opgave tot plaatsing van windmolens te willen voeren. Door regie te voeren kan de gemeente Emmen onder eigen voorwaarden windmolens laten plaatsen.

De provincie Drenthe heeft ingestemd met de regierol bij de gemeente Emmen. Vervolgens is de opgave van 95,5 MW vastgelegd in een Regieplan en Structuurvisie Windenergie Emmen. De gemeente Emmen heeft een drietal locaties aangewezen voor windenergie, te weten Pottendijk, Zwartenbergerweg en N34.

De locatie Pottendijk is inmiddels gerealiseerd, terwijl voor de twee andere locaties op dit ogenblik geen vergunningaanvragen zijn ingediend. De provinciale taakstelling windenergie is bijna voltooid doordat andere Drentse gemeente meer MW's hebben gerealiseerd. De gemeente Emmen heeft de provincie Drenthe gevraagd of de resterende provinciale opgave op één van de twee openstaande locaties gerealiseerd kan worden. Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe heeft in april 2023 geantwoord dat het in principe bereid is daaraan mee te werken. De gemeente Emmen heeft een onderzoek uitgevoerd naar de beste locatie voor de resterende windopgave (bijlage 1 en 2). Daarnaast is een plan geschreven om de wegvallende windopgave op een andersoortige wijze binnen de Regionale energiestrategie (RES) te realiseren.

Het uitvoeringsbesluit (bijlage 2 en 3) dat nu voorligt heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen om betrokkenen de mogelijkheid te geven hun zienswijze hierop te geven. Op het ontwerpbesluit zijn 46 zienswijzen ingebracht, waarvan een aantal zienswijzen ook namens meerdere mensen. De zienswijzen zijn opgenomen in bijlage 4 en zijn grofweg in drie delen te beschouwen:

- onderwerpen die betrekking hebben op de structuurvisie 2016;
- onderwerpen die betrekking hebben op de afweging van locaties;
- onderwerpen die nog nader uitgewerkt moeten worden in het project ontwikkeling windpark N34.

De onderwerpen die zien op de structuurvisie 2016 zijn op hoofdlijnen beantwoord op basis van de structuurvisie Wind. Deze onderwerpen zien vooral toe op bezwaren tegen windmolens in algemene zin, de zoekgebieden in algemene zin en zoekgebied N34 specifiek. De structuurvisie Wind wordt niet gewijzigd en de zoekgebieden staan daarom niet ter discussie. De onderwerpen die betrekking hebben op de afweging tussen locaties zijn inhoudelijk betrokken het voorliggende besluit. Tot slot zijn er zienswijzen ingebracht over de uitwerking van het windpark N34. Deze zienswijzen kunnen worden betrokken bij de uitvoering van het project, het gebiedsplatform en uiteindelijk het gebiedsfonds.

Voorgesteld wordt één locatie niet te ontwikkelen en daarnaast instemming te geven op een plan van aanpak om aanvullend zon-op-dak binnen de gemeente Emmen te realiseren.

2. Beoogd effect

Het beoogd effect is om te voldoen aan de taakstelling van duurzame opwek vanuit de provincie Drenthe waarbij zo min mogelijk hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.

3. Argumenten

1.1 In de nota beantwoording van zienswijzen worden alle ingekomen zienswijzen beantwoord.

In de nota beantwoording van zienswijzen worden de 46 ingekomen zienswijzen op gestructureerde wijze beantwoord. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de afweging die gemaakt is en betrekken het college en de raad, waar van toepassing, kennis van omwonenden en partijen, betrokken bij het faseringsbesluit. Daarbij moet wel vermeld worden dat veel ingekomen zienswijzen de zoekgebieden zelf ter discussie stellen. Omdat de onderliggende structuurvisie niet wijzigt, wordt voor deze zienswijzen

voor een groot deel verwezen naar de afweging die gemaakt is bij het vaststellen van de structuurvisie. In de nota beantwoording van zienswijzen wordt dit verder uiteengezet.

2.1 De locatie N34 scoort beter dan de locatie Zwartembergerweg als het gaat om “beperken hinder voor omwonenden”.

Voor de gemeente Emmen is het beperken van hinder voor de omgeving en omwonenden altijd het belangrijkste uitgangspunt geweest bij het realiseren van windenergie. Daarvoor is een uitvoerige analyse en plan MER gemaakt in de aanloop naar het vaststellen van de Structuurvisie Emmen, windenergie in 2016. De locatiekeuze uit 2016, waarbij de locaties Pottendijk, Zwartembergerweg en N34 zijn aangewezen voor windenergie, is gebaseerd op algemene uitgangspunten en overwegingen die zijn verwoord in de Structuurvisie Emmen, windenergie.

Om de twee overgebleven locaties, te weten N34 en Zwartembergerweg, met elkaar te vergelijken is gekeken naar de uitgangspunten en resultaten die zijn opgenomen in de Structuurvisie Emmen, windenergie. Uit de Structuurvisie Emmen, windenergie blijkt dat het aantal woningen binnen 1.100 meter bij de locatie Zwartembergerweg hoger is dan bij locatie N34. Daarnaast kan geconcludeerd worden dat de locatie N34 gunstiger scoort op het uitgangspunt ‘beperking hinder voor omwonenden’, waarbij is gekeken naar geluidsoverlast en slagschaduw. Er is sprake van minder geluidsoverlast en slagschaduw op de locatie N34.

2.2 De locatie N34 scoort gunstiger als het gaat om insluiting van dorpen.

Hoewel insluiting van dorpen en woongebieden door verschillende windparken een minder cruciaal uitgangspunt is dan hinder voor omwonenden, is er wel een verschil te duiden tussen N34 en Zwartembergerweg. De locatie N34 heeft geen last van insluiting. De situatie aan de Zwartembergerweg is anders. Windpark Pottendijk is reeds gerealiseerd en aan de Duitse zijde van de grens staan ook al diverse windturbines. Bij realisatie van Zwartembergerweg zal Emmer-Compascuum aan beide zijden een windpark krijgen, waardoor de impact op het dorp en de omgeving verder toeneemt.

2.3 Ecologisch onderzoek laat zien dat Zwartembergerweg sneller een negatief effect laat zien dan N34.

In de Structuurvisie Emmen, windenergie scoorde de locatie N34 als meest gunstige op de effecten voor Natura 2000 gebieden. Het was de enige locatie waar geen significante effecten te verwachten vielen. De gemeente Emmen heeft de resultaten uit het flora- en faunaonderzoek uit de Structuurvisie Emmen, windenergie extern opnieuw laten toetsen. Vraag daarbij was of de onderzoeksbevindingen uit 2015 ook in 2023 nog actueel zijn. Op basis van dat externe onderzoek komt naar voren dat het ontwikkelen van windenergie op zowel de locatie N34 als Zwartembergerweg waarschijnlijk geen significante effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende soorten van omliggende Natura 2000 gebieden. Er is een kleine onzekerheid ten aanzien van de soort ‘kleine zwaan’, die mogelijk slachtoffer kan worden van windmolenontwikkeling op de locatie Zwartembergerweg.

3.1 De gemeente Emmen ziet voldoende kansen om extra zon-op-dak te realiseren.

De eventueel verminderde windopgave voor de gemeente Emmen dient wel op een andere alternatieve wijze plaats te vinden, aangezien de gemeente Emmen zich blijft committeren aan de taakstelling hernieuwbare elektriciteit binnen de RES Drenthe. Het wegvallen van ongeveer 24 MW windenergie aan de Zwartembergerweg betekent dat ongeveer 0,072 TWh aan duurzame opwek moet worden gecompenseerd. De gemeente Emmen ziet voldoende potentie om die hoeveelheid duurzame opwekcapaciteit te realiseren in de vorm van zon-op-dak. De afgelopen jaren is in de gemeente Emmen al een enorme hoeveelheid zon-op-dak gerealiseerd, waardoor Emmen al bijna heeft voldaan aan doelstelling in de RES 1.0. De gemeente Emmen wil de komende jaren fors blijven investeren in zonne-energie op bedrijfsdaken, waarvoor zij al een overeenkomst met Ondernemend Emmen heeft afgesloten. Daarnaast worden tot 2030 nog veel schoolgebouwen en sporthallen vernieuwd waarbij standaard zonnepanelen op de daken worden gelegd.

3.2 Duurzame opwek uit zon-op-dak heeft minder impact.

De maatschappij verduurzaamt, maar de gemeente Emmen is zich bewust van de impact die windenergie heeft op de mensen en de omgeving. Realisatie van zon-op-dak vermindert zowel de maatschappelijke als de landschappelijke impact. Geluid en slagschaduw zijn belangrijke factoren bij windenergie en zowel gemeente als provincie zijn geen voorstander van meer grootschalige zonneparken op bijvoorbeeld

landpercelen. Het profiel van zonne-energie, de tijdstippen dat duurzame energie wordt opgewekt, is anders dan bij windenergie, maar daarvoor onderzoekt de gemeente Emmen samen met diverse partners het stroomnetwerk van de toekomst.

4.1 Een deel van het voorbereidingskrediet wordt niet terugverdiend.

Dit voorstel heeft financiële consequenties aangezien er geen zicht is op de ontwikkeling van een deel van de geprogrammeerde windopgave. De plankosten binnen het project windenergie worden deels verhaald op initiatiefnemers via exploitatieovereenkomsten. Wordt een deel van de windopgave niet gerealiseerd, dan valt de mogelijkheid om plankosten te verhalen weg. Met dit voorstel ontbreekt straks de mogelijkheid om voor ongeveer € 150.000,- aan plankosten in rekening te brengen bij windenergie ontwikkelaars. Voorgesteld wordt deze niet-verhaalbare kosten te betrekken bij de Berap-1 2024.

4. Kanttekeningen

2.1/3.1 Dit betekent niet dat er geen windenergie op de locatie Zwartenbergerweg komt.

Als gemeente zijn we er ons bewust van dat de omgeving van de Zwartenbergerweg al geruime tijd in onzekerheid zit of er daadwerkelijk windenergie ontwikkeld wordt. De windturbines aan de Duitse zijde van de grens staan er allemaal, maar de ontwikkelaar aan de Nederlandse kant heeft nog geen vergunningaanvraag ingediend. Met de locatiekeuze voor N34 kiezen we ervoor om de locatie Zwartenbergerweg vooralsnog niet te ontwikkelen. Echter, er ligt een opgave om de wegvallende duurzame windenergie op een andere wijze te realiseren. Gemeente Emmen is voornemens dit te in te vullen middels zon-op-dak. Dat is een stevige opgave, maar gezien de ervaring die gemeente Emmen heeft, is de verwachting dat dit tot 2030 haalbaar is. Hierover is overleg met de provincie Drenthe en besluitvorming hierover heeft in afstemming plaats gevonden.

Doordat de raad wordt gevraagd vooralsnog één locatie te ontwikkelen en de andere locatie niet, is het niet noodzakelijk dat de provincie Drenthe de Provinciale Omgevingsverordening (POV) aanpast. Indien het de gemeente Emmen niet lukt om de wegvallende windopgave in 2030 gecompenseerd te hebben met andere vormen van duurzame opwek, dan kan de provincie Drenthe de gemeente Emmen alsnog verzoeken invulling te geven aan de Provinciale Omgevingsverordening.

2.2/3.2 Op dit moment is er onvoldoende aansluitcapaciteit om de met zonnepanelen te compenseren 0,072 TWh aan te sluiten.

Tennet en Enexis hebben uitbreiding van aansluitcapaciteit in voorbereiding en Tennet geeft aan dat hun planning is dat zij in 2027 die extra capaciteit gereed hebben. Voor de realisatie van meer opwek van duurzame elektriciteit door zowel zon en wind is die extra aansluitcapaciteit een voorwaarde.

5. Financiën

Dit voorstel heeft financiële consequenties, waarbij het voorstel aan de raad wordt gedaan om een deel van de niet-verhaalbare plankosten (á €150.000,-) te betrekken bij de Berap 2024-1. De niet-verhaalbare plankosten komen ten laste van FCL-nummer 67151.

6. Uitvoering

Nadat de raad een besluit heeft genomen over het prioriteren van de locaties voor windenergie wordt dit besluit als oplegnotitie bij de Structuurvisie Emmen, windenergie (raadsbesluit van 28 juni 2016) gevoegd.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 12 maart 2024.

Burgemeester en wethouders van Emmen,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

M. Plantinga-Leenders

H.F. van Oosterhout

Jaar Zaaknummer

2024 22607-2024

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 maart 2024.

besluit:

- 1 In te stemmen met de nota van beantwoording zienswijzen uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen.
- 2 Voorrang te geven aan de windontwikkeling op de locatie N34, boven locatie Zwartenbergweg.
- 3 Uiterlijk in 2030 de voorziene jaarlijkse opwek van windenergie op locatie Zwartenbergweg (circa 0,072 TWh) te ruilen tegen duurzaam opgewekte energie uit zon-op-dak en daarvoor het bijgevoegde plan van aanpak (bijlage 1 en 2) vast te stellen.
4. De niet verhaalbare plankosten windenergie ter grootte van € 150.000 te betrekken bij Berap 2024-1.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 25 april 2024.

de griffier,

de voorzitter,

S. Engelen

H.F. van Oosterhout